

SPILLEMIDLER TIL IDRETTSANLEGG

En gjennomgang av spillemiddelsøknadene
og anleggssituasjonen

2017

Spillemidler til idrettsanlegg

En gjennomgang av spillemiddelsøknadene
og anleggssituasjonen

2017

Forord

Kulturdepartementet og Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) har i samarbeid utarbeidet denne statistikksamlingen gjeldende idrettsanlegg og tilskuddsordningen for anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Samlingen tar for seg tilskuddsordningen til idrettsanlegg i kommunene, som springer ut av post 1.1 på hovedfordelingen av spillemidler til idrettsformål. I tillegg framgår noen tall for tilskudd til anleggspolitisk program og nasjonalanlegg.

Denne utgivelsen er en oppdatering og videreføring av fjorårets utgivelse med samme navn. Utgangspunktet for arbeidene er NIFs tidligere serie av utgivelser, titulert *Anlegg og Spillemidler*. Kulturdepartementet og NIF valgte å samarbeide om en slik statistikkutgivelse fra og med 2014.

Statistikk og data gjeldende idrettsanlegg i Norge og tilskuddsordningen til anlegg for idrett og fysisk aktivitet er ofte etterspurt. Målet for arbeidet har vært å utarbeide en oversiktlig og grundig gjennomgang av tilskuddsordningen og status for idrettsanlegg i Norge, samt å identifisere sentrale utviklingstrekk.

Rapporten er utarbeidet av anleggsrådgiver Torstein Busland i Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité, og prosjektleder Daniel Storholthe Kristiansen i Kulturdepartementet.

Anleggsdata baserer seg på statens anleggsregister (www.anleggsregisteret.no) som oppdateres av kommuner og fylkeskommuner i forbindelse med tilskuddsordningen. Søknadsdata baserer seg på tall fra tildelingsåret 2017. Vi gjør oppmerksom på at data i denne rapporten er hentet fra anleggs- og søknadsdatabasen som nå er erstattet av et nytt og revidert system. Denne rapporten er derfor den siste i sin rekke som kan direkte sammenlignes med tall i foregående års rapporter.

Vi håper denne utgivelsen fortsetter å gi kommuner/fylkeskommuner og idretten en god oversikt over idrettsanlegg og spillemiddelordningen, samt å være et nyttig bidrag til arbeidet med idrett i forskjellige sammenhenger.

Lars Audun Granly
ekspedisjonssjef,
Kulturdepartementet

Karen Kvalevåg
generalsekretær,
Norges idrettsforbund
og olympiske og paralympiske komité

Hovedfunn

1. Norsk Tipping genererte 2 864 millioner kroner, inkludert grasrotmidler, til idrettsformål i 2016. Dette er en økning på 202 millioner kroner fra 2015.
2. Det ble fremmet 3 738 spillemiddelsøknader i 2017. Anleggskategoriene med flest søknader er nærmiljøanlegg (1 175 søknader), fotballanlegg (478 søknader) og idrettshus (436 søknader).
3. Godkjent søknadsbeløp er 4 469 millioner kroner. Dette er en økning på 353 millioner kroner fra 2016.

Søknadsbeløpene varierer fra 25 000 kroner til 45 920 000 kroner. Følgende anleggs kategorier har de største samlede søknadssummene¹: Idrettshaller (1 721 mill kroner), svømmeanlegg (787 mill kroner), fotballanlegg (710 mill kroner), idrettshus (310 mill kroner) og nærmiljøanlegg (260 mill kroner).

4. Tilskuddet fra spillemidlene utgjør 22 prosent av anleggskostnaden for ordinære anlegg og 38 prosent for nærmiljøanleggene.
5. Den totale godkjente kostnaden for anlegg som inngår i årets spillemiddelsøknader er 21,7 milliarder kroner.
6. Det ble fremmet 1 716 nye søknader til behandling i 2017. 952 omhandlet anlegg hvor egenorganisert aktivitet dominerer, mens 764 gjaldt idrettsanlegg.
7. 83 prosent av søknadssummen for ordinære anlegg gjelder nybygg, mens 17 prosent av søknadssummen gjelder rehabiliteringsprosjekter. Blant nærmiljøanleggene er tilsvarende tall 91 prosent og 9 prosent.
8. "Ventetiden" på tildeling av spillemidler er i gjennomsnitt 2,4 år. Ventetiden er i praksis uendret fra 2016. Etterslepet er økt med 229 millioner kroner, og er nå 3,1 milliarder kroner. Grunnen til at ventetiden har holdt seg lik mens etterslepet har økt er at de totale tildelinger til anlegg har økt prosentvis like mye som søknadssummen.
9. Anleggsdekningen holder seg stabil fra foregående år. Dette antyder at anleggsbyggingen skjer i takt med befolkningsveksten.

1. Noen av søknadene kan få tilskuddene fordelt over flere år. Opprinnelig søknadsbeløp er benyttet i denne oppstillingen.

Innhold

1. Overføringer til idrettsformål	9
2. Begreper og definisjoner	11
Ordinære anlegg – nærmiljøanlegg	11
Idrettsanlegg – anlegg for egenorganisert aktivitet	12
Nyanlegg – rehabilitering av eksisterende anlegg	12
Fordeling av spillemidler til anlegg	13
3. Hovedtall fra spillemiddelsøknadene	14
3.1 Spillemiddelsøknader	14
3.2 Søknadenes størrelse	15
3.3 Søknader per anleggskategori	17
3.4 Hva bygges og rehabiliteres?	18
3.5 Spillemiddelandel	21
3.6 Det offentliges investeringer	24
3.7 Idrettens investeringer	26
4. Spillemiddelsøknader – ordinære anlegg	29
4.1 Hovedtall	29
4.2 Tilskudsprosent	30
4.3 Hvem bygger og rehabiliterer ordinære anlegg?	32
4.4 Fordeling av søknader mellom nyanlegg og rehabiliteringer	33
4.5 Nye søknader – ordinære anlegg	33
5. Spillemiddelsøknader – nærmiljøanlegg	36
5.1 Hovedtall og tilskudsprosent	36
5.2 Tilskudsprosent	37
5.3 Hvem bygger og rehabiliterer nærmiljøanlegg	39
5.4 Nærmiljøanlegg – fordeling av søknader mellom nyanlegg og rehabiliteringer	40
5.5 Nye søknader – nærmiljøanlegg	40
6. Idrettsanlegg	41
6.1 Spillemiddelsøknader knyttet til idrettsanlegg	41
6.2 Nye spillemiddelsøknader – idrettsanlegg	41

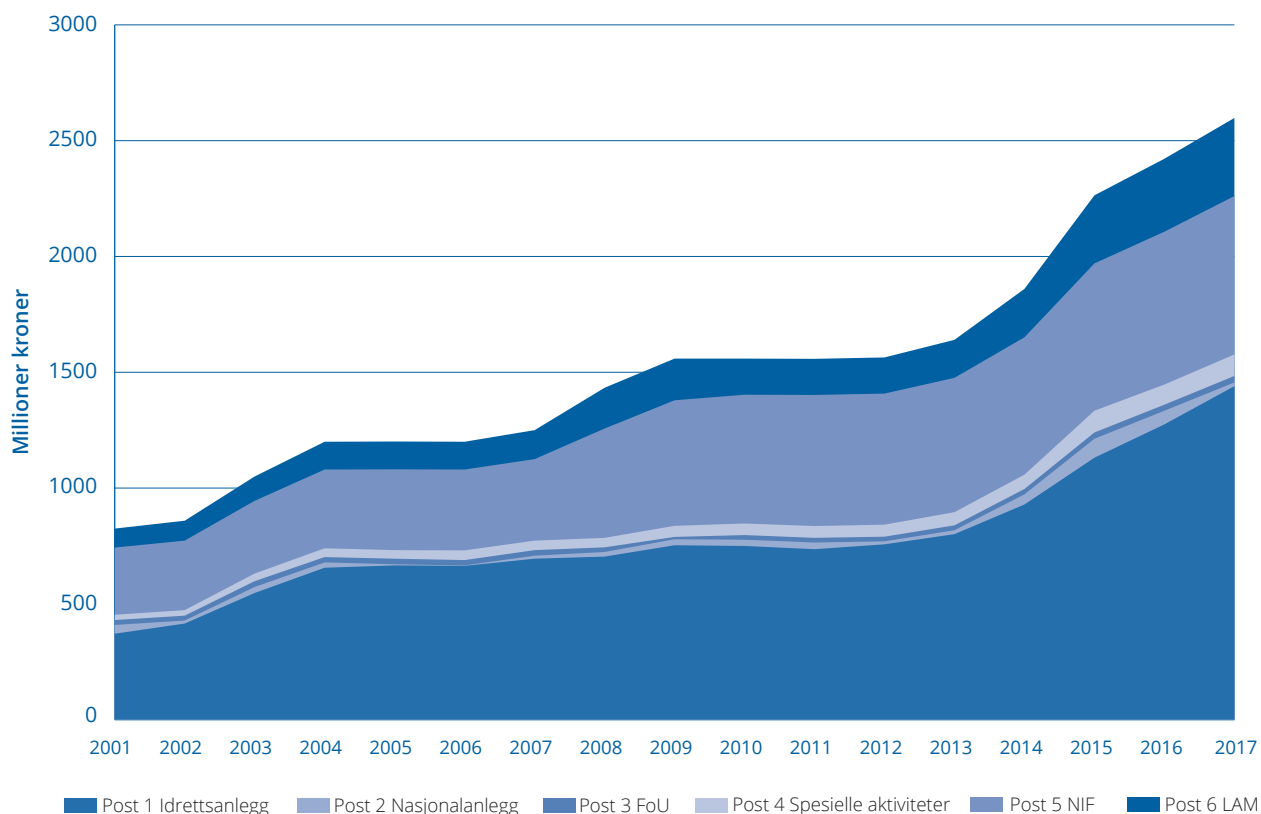
7. Anlegg i hovedsak for egenorganisert aktivitet	43
7.1 Spillemiddelsøknader knyttet til anlegg for egenorganisert aktivitet	43
7.2 Nye spillemiddelsøknader – anlegg for egenorganisert aktivitet	43
7.3 Tillskuddsprosent for forskjellige anleggstyper	45
8. Anleggsbygging per fylke	47
8.1 Antall søknader ordinære anlegg	47
8.2 Investeringer og prioriteringer på fylkesnivå	48
8.3 Spillemiddelandel per fylke – ordinære anlegg	50
8.4 Fylkeskommunenes prioritering	51
9. Tildelte spillemidler	53
9.1 Tildelte spillemidler 2017	53
9.2 Tildelte spillemidler 2013 – 2017	54
9.3 Tildeling av spillemidler til anlegg for egenorganisert aktivitet	55
10. Utvikling i etterslep	59
11. Ekstratillskudd	61
11.1 Ekstratillskudd til anlegg i Namdalen og Nord-Norge	61
11.2 Ekstratillskudd til anlegg i pressområder	62
12. Anleggstilbudet i fylker og kommuner	63
12.1 Anleggstilbudet i fylkene og de største kommunene	64
12.2 Anleggstilbudet i fylkene og de største kommunene	66
13. Fylkesvise rammer for tildeling til idrettsanlegg	77
13.1 Fylkesvise tildelinger fra hovedfordelingens post 1.1	77
13.2 Fordelingskriterier	78
14. Anleggspolitisk program	79
15. Nasjonalanlegg	81
16. Forklaringer	83
16.1 Anleggsvekting	83
16.2 Begrepsdefinisjoner	84

1 Overføringer til idrettsformål

Norsk Tippings overskudd til idrettsformål fordeles av Regjeringen via hovedfordelingen.

Hovedfordeling 2001-2017 (millioner kroner)

Figur 1 Hovedfordelingen av spillemidler til idrettsformål

Det ble fordelt 2 597 millioner kroner til idrettsformål i 2017. Dette er en økning på 175 millioner kroner. Veksten kommer som et resultat av økt overskudd hos Norsk Tipping. Den årlige veksten i overføringer til idrettsformål har vært 8,1 prosent. I løpet av perioden er overføringene mer enn tredoblet. Konsumprisindeksen har økt med 35 prosent² i samme periode.

Norsk Tipping genererte i tillegg 448 millioner kroner i grasrotmidler. Idrettens andel av disse økte fra 240 millioner kroner i 2015 til 267 millioner kroner i 2016. Totalt genererte Norsk Tipping 2 864 millioner kroner til idrettsformål i 2016.

2. Fra mars 2001 til mars 2017.

Tabell 1 viser hovedpostene i årets hovedfordeling med endringer fra 2016.

		2016	2017	Differanse	Prosent endring
Post 1	Idrettsanlegg	1 275 299 000	1 439 505 000	164 206 000	13
Post 2	Nasjonalanlegg/spesielle anlegg	59 473 000	16 098 000 ³	-43 375 000	-73
Post 3	Forsknings- og utviklingsarbeid	25 550 000	27 550 000	2 000 000	8
Post 4	Spesielle aktiviteter	87 275 000	93 150 000	5 875 000	7
Post 5	NIF	660 000 000	684 000 000	24 000 000	4
Post 6	Lokale aktivitetsmidler	315 000 000	337 000 000	22 000 000	7
	Totalt	2 422 597 000	2 597 303 000	174 706 000	7

Tabell 1 Hovedfordelingen (kroner)

Overføringene til idrettsanlegg, post 1, økte med 164 millioner kroner noe som utgjør 13 prosent. 1 321 millioner kroner ble overført til fylkeskommunene til fordeling til årets søkere. Fylkeskommunene fordeler i tillegg inndratte midler⁴ og rentemidler⁵. Dette utgjorde 70 millioner kroner i 2016. Totalt vil fylkeskommunene trolig fordele rundt 1,4 milliarder kroner i år.

Post 2 Nasjonalanlegg/spesielle anlegg ble tilført 46 millioner kroner hvorav 16 millioner kom fra hovedfordelingen. Ordningen er søknadsbasert, og det er kun syv anlegg som mottar midler over denne posten. Tildelingen vil derfor variere mye fra år til år.

3. Post 2 er i tillegg tilført 30 mill. kroner fra andre disponible midler. Totalt blir det fordelt 46,1 mill. kroner til nasjonanleggene.

4. Midler som ikke blir utbetalt fordi faktiske kostnader blir lavere enn godkjent søknadsbeløp eller fordi prosjektene ikke blir gjennomført.

5. Det tar noe tid fra Kulturdepartementet overfører spillemidlene til fylkeskommunene og til disse blir utbetalt. Opptjente renter tildeles som ordinære spillemidler.

2 Begreper og definisjoner

Denne rapporten inneholder seks sentrale begreper som alle spillemiddelsøknadene eller anleggene er klassifisert i forhold til. To og to av begrepene hører sammen som par.

Begrepene er:

- Ordinære anlegg
- Nærmiljøanlegg
- Anlegg for egenorganisert aktivitet
- Idrettsanlegg
- Nyanlegg
- Rehabilitering av eksisterende anlegg

Ordinære anlegg – nærmiljøanlegg

Spillemiddelregelverket skiller mellom ordinære anlegg og nærmiljøanlegg. Alle anlegg klassifiseres enten som ordinære anlegg eller som nærmiljøanlegg.

Med ordinære anlegg menes anlegg for organisert idrett og fysisk aktivitet samt egenorganisert fysisk aktivitet⁶. Her inngår idrettens tradisjonelle trenings- og konkurranseanlegg, friluftslivsanlegg som dagsturhytter, turveier og turløyper samt større anlegg for aktiviteter som for eksempel skateboard.

Klubbhus, garderobes og lagerbygg knyttet til overnevnte anlegg er også en del av gruppen ordinære anlegg.

Med nærmiljøanlegg menes utendørsanlegg for egenorganisert, fysisk aktivitet, beliggende i tilknytning til bo- og/eller aktivitetsområder.

Nærmiljøanlegget skal være fritt, allment tilgjengelig for egenorganisert, fysisk aktivitet, først og fremst for barn og ungdom (6-19 år), men også for lokalbefolkningen for øvrig. Nærmiljøanlegget kan unntaksvis brukes til organisert, idrettslig aktivitet, men egenorganisert, fysisk aktivitet skal ha førsteprioritet.⁷

Typiske nærmiljøanlegg er ballbinger/balløkker, turveier/turstier og ulike småanlegg. Mens store anlegg for aktiviteter som skateboard defineres som ordinære anlegg, vil mindre anlegg av samme kategori defineres som nærmiljøanlegg.

6. Dette er definisjonen på begrepet *ordinære anlegg* gitt i kapittel 2.1 i Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet 2016

7. Dette er definisjonen på begrepet *nærmiljøanlegg* gitt i kapittel 3.1 i Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet 2016

Idrettsanlegg – anlegg for egenorganisert aktivitet

I tillegg til å skille mellom nærmiljøanlegg og ordinære anlegg skiller denne rapporten mellom anlegg hvor organisert idrett er hovedaktiviteten – *idrettsanlegg* – og anlegg hvor den egenorganiserte aktiviteten dominerer – *anlegg for egenorganisert aktivitet*.

Det er foretatt en vurdering av bruken av de forskjellige anleggstypene for å fastslå hvorvidt de skal klassifiseres som idrettsanlegg eller som anlegg for egenorganisert aktivitet.

Nærmiljøanleggene er i utgangspunktet forbeholdt egenorganisert aktivitet og alle disse anleggene er inkludert i gruppen anlegg for egenorganisert aktivitet.

I alle ordinære anlegg foregår det både organisert idrett og egenorganisert aktivitet. Det vurderes at egenorganisert aktivitet er klart dominerende i følgende syv anleggstyper:

- Alpinanlegg
- Bad og svømmeanlegg
- Anlegg for friluftsliv (turveier, turstier, dagsturhytter osv.)
- Golfanlegg
- Sandvolleyballbaner
- Skiløyper
- Turkart

Disse syv anleggstypene samt alle nærmiljøanlegg defineres som anlegg for egenorganisert aktivitet i denne rapporten. Alle andre anlegg er definert som idrettsanlegg.

Så selv om det foregår mye egenorganisert aktivitet i blant annet klatrehaller, på fotballbaner og i tennisanleggene er disse definert som idrettsanlegg i denne rapporten. Mange idrettsanlegg som for eksempel idrettshaller bygges ofte i forbindelse med skoler og brukes av disse på dagtid. Selv om skolebruken i mange tilfeller kan utgjøre over halve bruken i ukedagene regnes disse anleggene som rene idrettsanlegg.

Nyanlegg – rehabilitering av eksisterende anlegg

Det kan søkes om tilskudd både til etablering av nye anlegg og til rehabilitering av eksisterende anlegg. Søker må oppgi hvorvidt søknaden gjelder et nyanlegg eller en rehabilitering. Rapporten inneholder for første gang data som viser fordelingen mellom investeringer og tilskudd fordelt på nyanlegg og rehabilitering av eksisterende anlegg.

Fordeling av spillemidler til anlegg

Det fordeles spillemidler til anlegg fra postene 1 og 2 i hovedfordeling.

Post		Tildeling
1	Idrettsanlegg	1 439 505 000
1.1	Idrettsanlegg i kommunene	1 320 505 000
1.2	Anleggspolitisk program	40 000 000
1.3	Anlegg for friluftsliv (fjell, kyst og lavland)	19 000 000
1.4	Utstyr	25 000 000
1.5	Anlegg for egenorganisert aktivitet	35 000 000
2	Nasjonalanlegg/spesielle anlegg	16 098 000
2.1	Nasjonalanlegg	11 112 000
2.2	Spesielle anlegg	4 986 000

Tabell 2 Spillemidler til anlegg

Analysen i kapitlene 3 – 11 tar for seg søknader og tildelinger over post 1.1 Idrettsanlegg i kommunene. Alle ordinære søknader hvor det søkes via lokal kommune får sine tilskudd herfra.

Post 1.2 Anleggspolitisk program beskrives i kapittel 14.

Rapporten omhandler ikke søknader og tildelinger gitt over post 1.3 Anlegg for friluftsliv. Midler fra denne posten kommer i tillegg til de midler som bevilges til friluftslivsanleggene over hovedfordelingens post 1.1.

Post 1.4 er en søknadsbasert støtteordning for utstyrskjøp. I tillegg til midlene bevilget over post 1.4 bidrar Norges idrettsforbund med 12 millioner kroner til denne støtteordningen. Inntil fem prosent av tilgjengelige midler fordeles til særforbund, mens minimum 95 prosent tildeles idrettslagene.

Post 1.5 er en ny søknadsbasert ordning hvor kommuner kan søke om tilskudd til nyskapende aktivitetsarenaer for egenorganisert aktivitet. Det er så langt (mai 2017) ikke tildelt midler fra denne ordningen.

Tilskudd gitt til nasjonalanleggene fra post 2.1 beskrives i kapittel 15.

Denne rapporten omhandler ikke tilskudd gitt over post 2.2 spesielle anlegg. Tilskudd til utvidelser og rehabiliteringer av Olympiatoppens lokaler er et eksempel på tilskudd gitt over denne posten. Det er også tildelt ekstra tilskudd til andre ordinære anlegg. Disse tilskuddene kommer som regel i tillegg til midler tildelt over post 1.1.

3 Hovedtall fra spillemiddelsøknadene

3.1 Spillemiddelsøknader

Det ble godkjent 3 738 spillemiddelsøknader i år. Dette er en økning på 251 søknader fra 2016. Godkjent søknadssum er 4 469 millioner kroner, mens godkjent kostnad er 21 690 millioner kroner.

Tabellen nedenfor viser hovedtallene for spillemiddelsøknadene siste seks år.

År	Antall søknader	Godkjent søknadssum (mill. kroner)	Godkjent kostnad (mill. kroner)
2017	3 738	4 469	21 690
2016	3 487	4 116	19 975
2015	3 280	3 877	18 737
2014	3 027	3 305	17 510
2013	2 948	3 032	17 009
2012	2 815	2 888	16 083

Tabell 3 Hovedtall for spillemiddelsøknadene

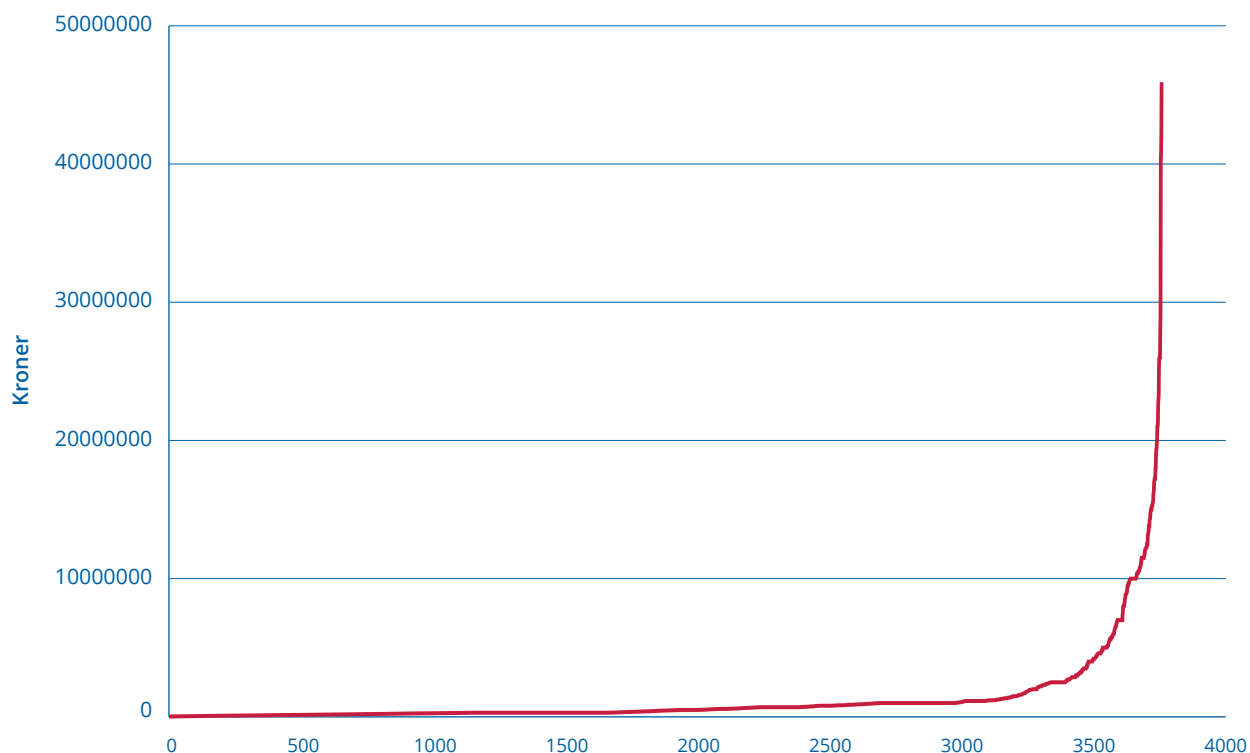
1 716 søknader ble fremmet for første gang, mens 2 022 er fremmet en eller flere ganger tidligere. De nye søknadene har en godkjent søknadssum på 1 595 millioner kroner og godkjent kostnad er 6 672 millioner kroner.

3.2 Søknadenes størrelse

Det er en stor variasjon i søknadsbeløp⁸ innenfor spillemiddelordningen. Søknadsbeløpene varierer fra 25 000 kroner til 45 920 000 kroner. 97 av søknadene gjelder tilskudd på mer enn 10 millioner kroner, mens 302 anleggseiere søker om et tilskudd på 100 000 kroner eller mindre.

Figur 2 og 3 viser søknadenes størrelse. Søknadene er rangert fra den minste til den største.

Søknadssum per søknad (kroner)

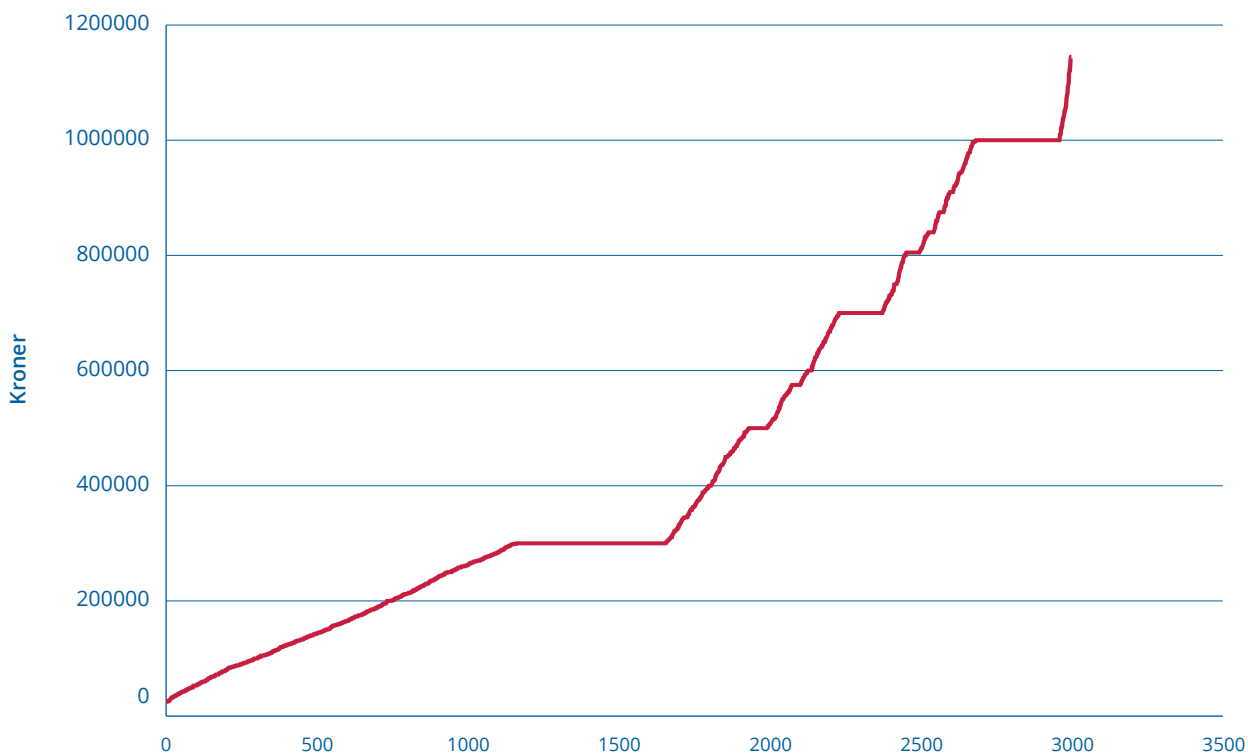

Figur 2 Søknadene rangert etter søknadsbeløp

Figur 2 viser at en svært stor andel av søknadene gjelder relativt små beløp sammenlignet med de største søknadene. Figur 3 viser søknadssummen for de 3 000 minste søknadene.

8. Tildelingen til noen søkere fordeles over flere år. Årets søkere har allerede fått tildelt 448 millioner kroner i 2015 og 2016. Disse allerede tildelte beløpene er inkludert i figur 2 og 3.

Søknadssum per søknad (kroner)

Figur 3 Søknadenes størrelse - 3 000 søknader

1 654 av søknadene – 44 prosent – omhandlet tilskudd fra 25 000 kroner og opp til og med 300 000 kroner. 1360 søknader eller 36 prosent av søknadene gjelder tilskudd fra 301 000 kroner og opp til og med en million kroner. 90 prosent av søknadene gjelder søknadsbeløp på 2,5 millioner kroner eller mindre.

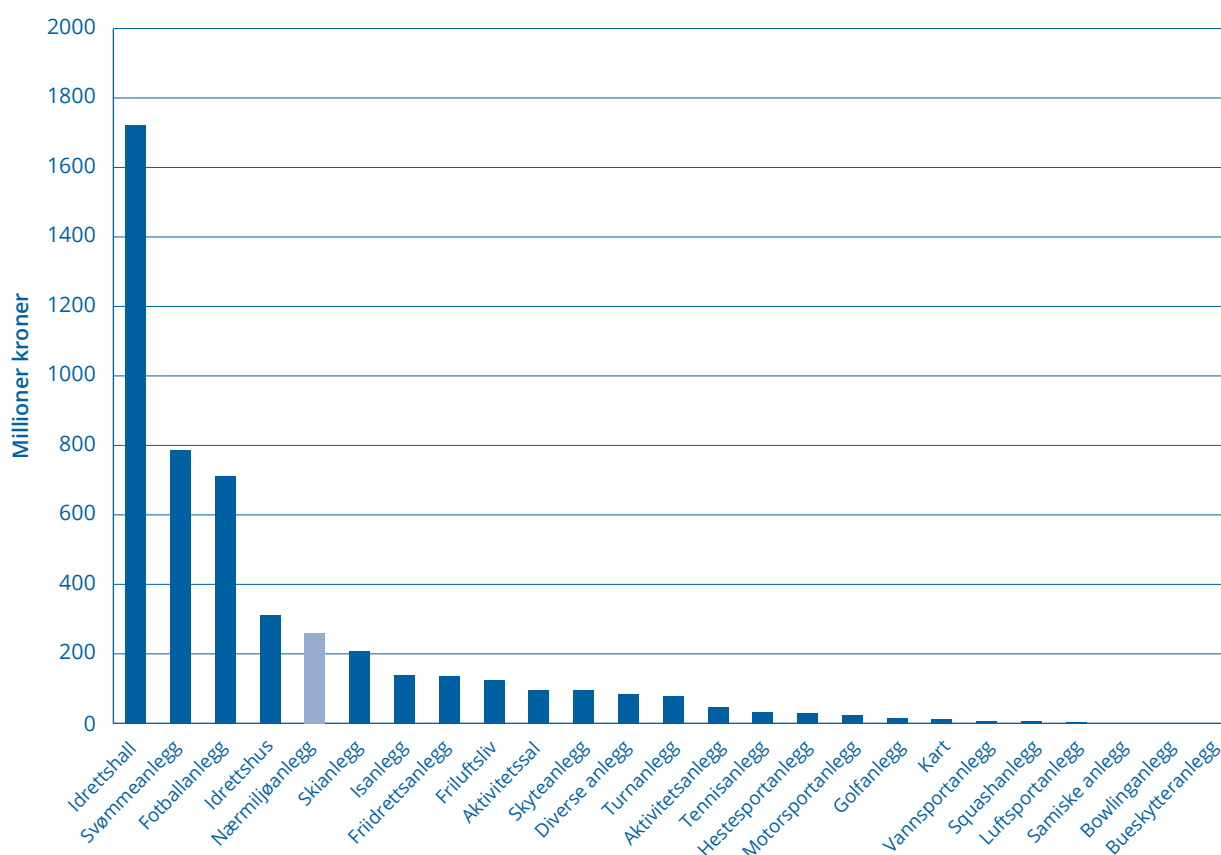
3.3 Søknader per anleggskategori

Kulturdepartementet fastsetter årlig tilskuddssatser for de forskjellige anleggstypene. Den generelle satsen for ordinære anlegg er en tredel av godkjent kostnad, begrenset oppad til gitte satser som varierer for de forskjellige anleggstypene.

For enkelte friluftslivsanlegg kan det søkes om et tilskudd på inntil 50 prosent av godkjent kostnad, mens for nærmiljøanlegg kan tilskuddene utgjøre 50 prosent av anleggskostnaden begrenset oppad til 300 000 kroner.

Figur 4 viser søknadsbeløp per anleggskategori.

Spillemidler per anleggskategori (Totalt 4 916 mill kroner)

Figur 4 Søknadsbeløp per anleggskategori – inkludert tidligere tildelte midler

Årets søkere søker om et samlet tilskudd på 4 916 millioner kroner. 260 millioner kroner er knyttet til nærmiljøanleggsordningen, mens 4 656 millioner kroner gjelder ordinære anlegg.

35 prosent av søknadssummen gjelder bygging av idrettshaller. Det søkes også om store beløp til svømme- og fotballanlegg. Disse tre anleggskategoriene vil ventelig motta 65 prosent av tilgjengelige midler de nærmeste årene.

3.4 Hva bygges og rehabiliteres?

Tabell 4 viser årets søknader splittet på forskjellige anleggs-kategorier:

Anleggstype	Antall totalt	Prosent av søknads-massen	Prosent av ordinære anlegg	Antall nye søknader	Prosent av søknads-massen	Prosent av ordinære anlegg
Nærmiljøanlegg	1 175	31	-	730	43	-
Fotballanlegg	478	13	19	181	11	18
Idrettshus ⁹	436	12	17	160	9	16
Skianlegg	312	8	12	130	8	13
Idrettshall	278	7	11	93	5	9
Friluftslivsanlegg	183	5	7	103	6	10
Skyteanlegg	178	5	7	58	3	6
Svømmeanlegg	119	3	5	40	2	4
Friidrettsanlegg	94	3	4	25	1	3
Kart	93	2	4	39	2	4
Aktivitetssal	80	2	3	30	2	3
Diverse anlegg	75	2	3	39	2	4
Aktivitetsanlegg	50	1	2	14	1	1
Isanlegg	31	1	1	11	1	1
Tennisanlegg	31	1	1	12	1	1
Motorsportanlegg	30	1	1	9	1	1
Hestesportanlegg	26	1	1	10	1	1
Vannsportanlegg	20	1	1	16	1	2
Turnanlegg	18	0	1	6	0	1
Golfanlegg	16	0	1	4	0	0
Squashanlegg	7	0	0	3	0	0
Luftsportanlegg	6	0	0	3	0	0
Samiske anlegg	2	0	0	0	0	0
Bowlinganlegg	0	0	0	0	0	0
Bueskytteranlegg	0	0	0	0	0	0

Tabell 4 Spillemiddelsøknader fordelt på anleggstyper

9. Idrettshus er et samlebegrep for klubbhus, garderobeanlegg, lager, servicebygg osv.

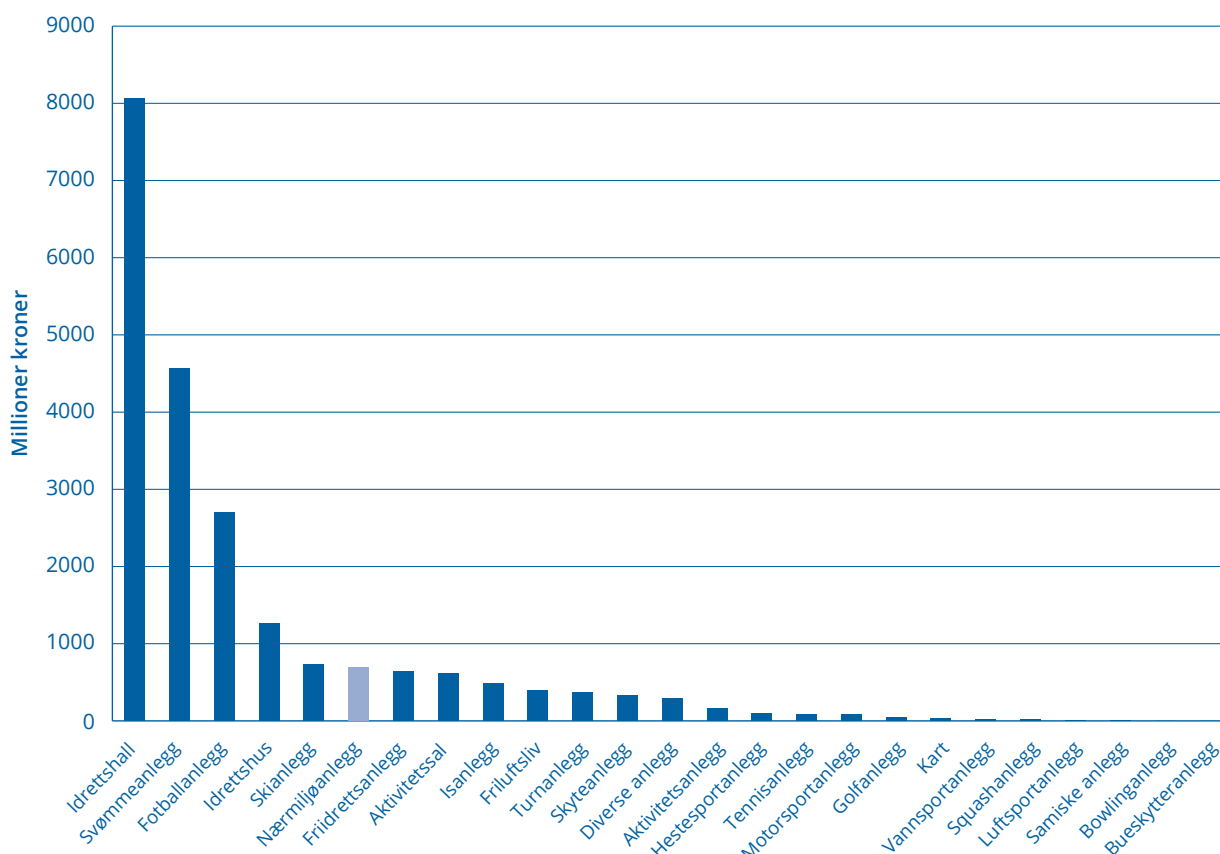
Det fremmes flest søknader om tilskudd til nærmiljøanlegg. 1 175 slike søknader ble godkjent i år. Disse søknadene utgjorde 31 prosent av søknadsmengden. Fotballanlegg (478 søknader), idrettshus (436 søknader), skianlegg (312 søknader) og idrettshaller (278 søknader) er andre anleggstyper med stor søknadsmengde.

Den såkalte ventetiden på tildeling av spillemidler varierer mellom de forskjellige anleggstypene. Det er for eksempel betydelig kortere ventetid på utbetaling av støtte til nærmiljøanlegg og anlegg for friluftsliv enn til idrettsanlegg. Dette betyr at en analyse av kun nye søknader gir det beste bildet av bygge- og rehabiliteringsaktiviteten.

Det ble godkjent 1 716 nye søknader i år. Hele 43 prosent gjaldt nærmiljøanlegg. Blant de ordinære anleggene omhandlet flest fotballanlegg (181 søknader). Andre anleggs kategorier med over 100 søknader var idrettshus (160 søknader), skianlegg (130 søknader) og anlegg for friluftsliv (103 søknader). Det kom tilsammen 412 nye søknader fra de andre 20 anleggstypene.

Figur 5 viser investeringene knyttet til alle spillemiddelsøknadene, mens figur 6 viser tilsvarende tall for årets nye søknader.

Investering per anleggs kategori (Totalt 21 690 mill kroner)

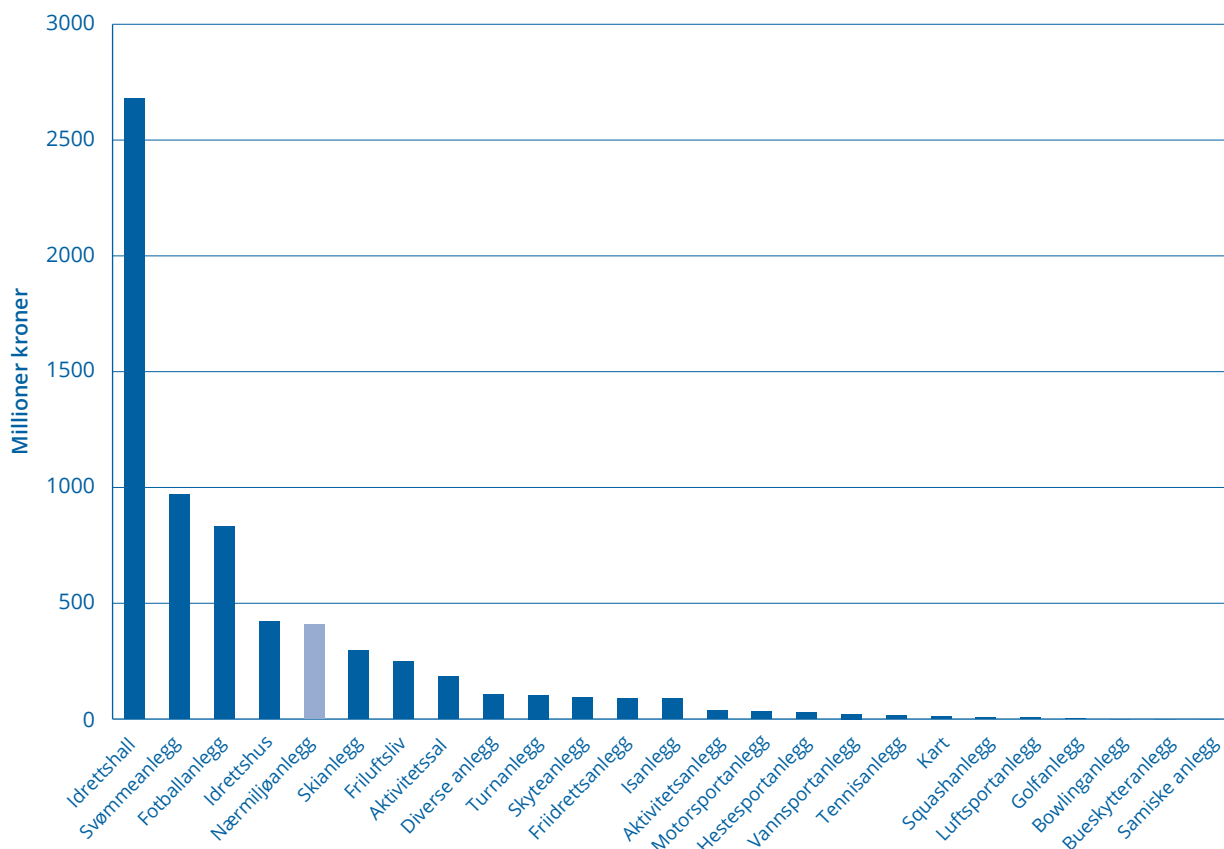
Figur 5 Investering per anleggs kategori

Som det fremkommer av figuren er de største investeringene knyttet til idrettshaller, svømmehaller og fotballanlegg. Det investeres 8 milliarder kroner i flerbrukshaller, 4,6 milliarder kroner i svømmeanlegg og 2,7 milliarder kroner i fotballanlegg. Sammenlignet med i fjor er investeringene i idrettshaller økt med en milliard kroner.

Investeringene i disse tre anleggskategoriene utgjør til sammen 15,3 milliarder kroner, noe som tilsvarer 71 prosent av de totale investeringene. Dette er en økning på to prosentpoeng fra i fjor.

Figur 6 viser investering per anleggskategori for årets nye søknader.

Nye søknader - investering per anleggskategori (Totalt 6 672 mill kroner)

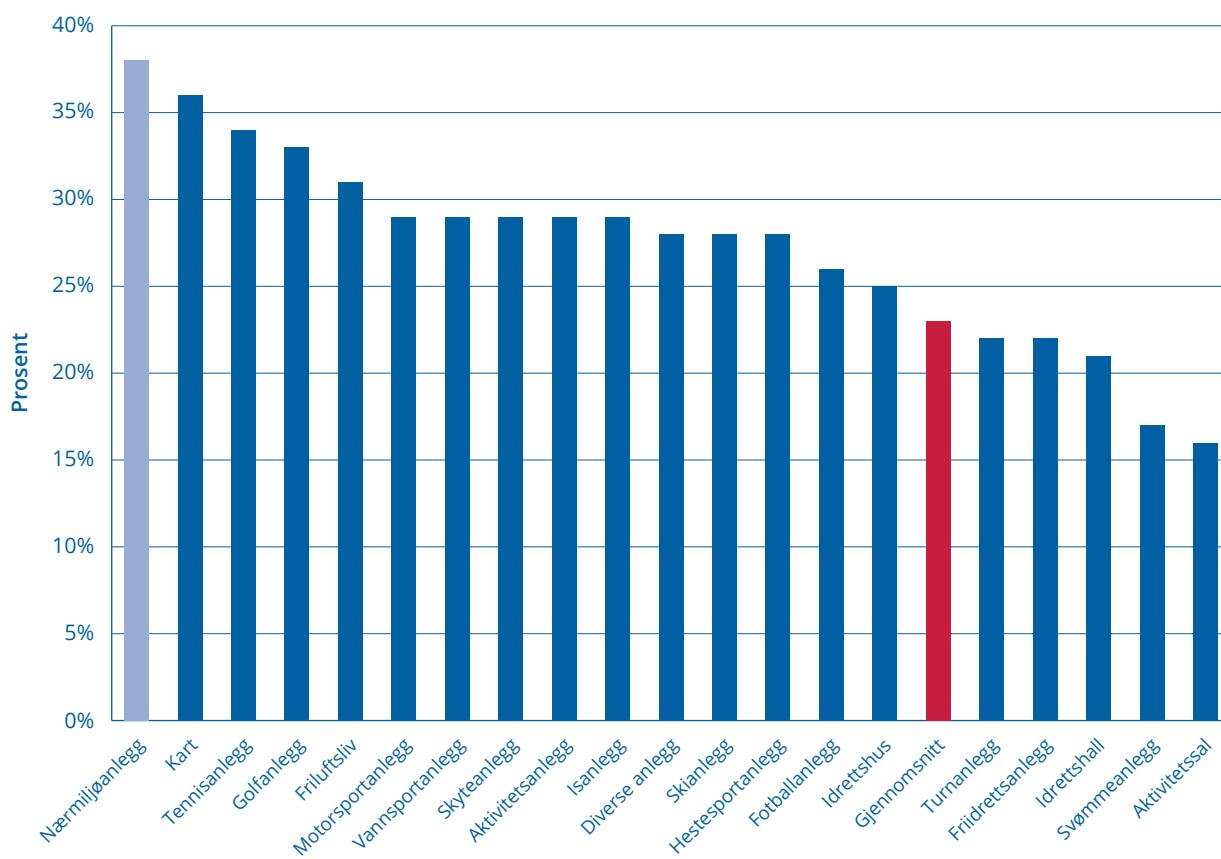
Figur 6 Nye søknader - investering per anleggskategori

40 prosent av investeringene knyttet til nye søknader gjelder idrettshaller. Her planlegges det investeringer for 2,7 milliarder kroner. Videre planlegges det å bygge og rehabilitere svømmeanlegg for en milliard kroner og fotballbaner for 0,8 milliarder. To av tre investeringskroner for alle anlegg går til disse tre anleggskategoriene. Det investeres også relativt mye i idrettshus, nærmiljøanlegg, skianlegg og anlegg for friluftslivet.

3.5 Spillemiddelandel

Figur 7 viser hvor stor andel (prosent) av kostnadene spillemiddeltilskuddet tilsvarer. Kun anleggstyper med minimum ti søknader er inkludert i analysen.

Spillemiddelandel 2017

Figur 7 Spillemiddeltilskuddets andel av anleggskostnad

Det er store forskjeller i statens bidrag til de forskjellige anleggstypene. Nærmiljøanlegg og kart mottar relativt sett mest med henholdsvis 38 og 36 prosent av anleggskostnaden. Anlegg for motorsport, friluftsliv og golf får dekket en tredel av kostnadene, mens aktivitetssaler og svømmeanlegg mottar minst relativt sett med henholdsvis 16 og 17 prosent.

Variasjonen i tildelingsprosent skyldes en kombinasjon av at anleggskostnaden varierer for de forskjellige anleggene og at det er fastsatt forskjellige tilskuddssatser for de forskjellige anleggstypene. Fordelingen mellom nye anlegg og rehabiliteringsprosjekter innenfor en anleggskategori påvirker også spillemiddelandelen i stor grad, spesielt for anleggstyper med relativt få søknader.

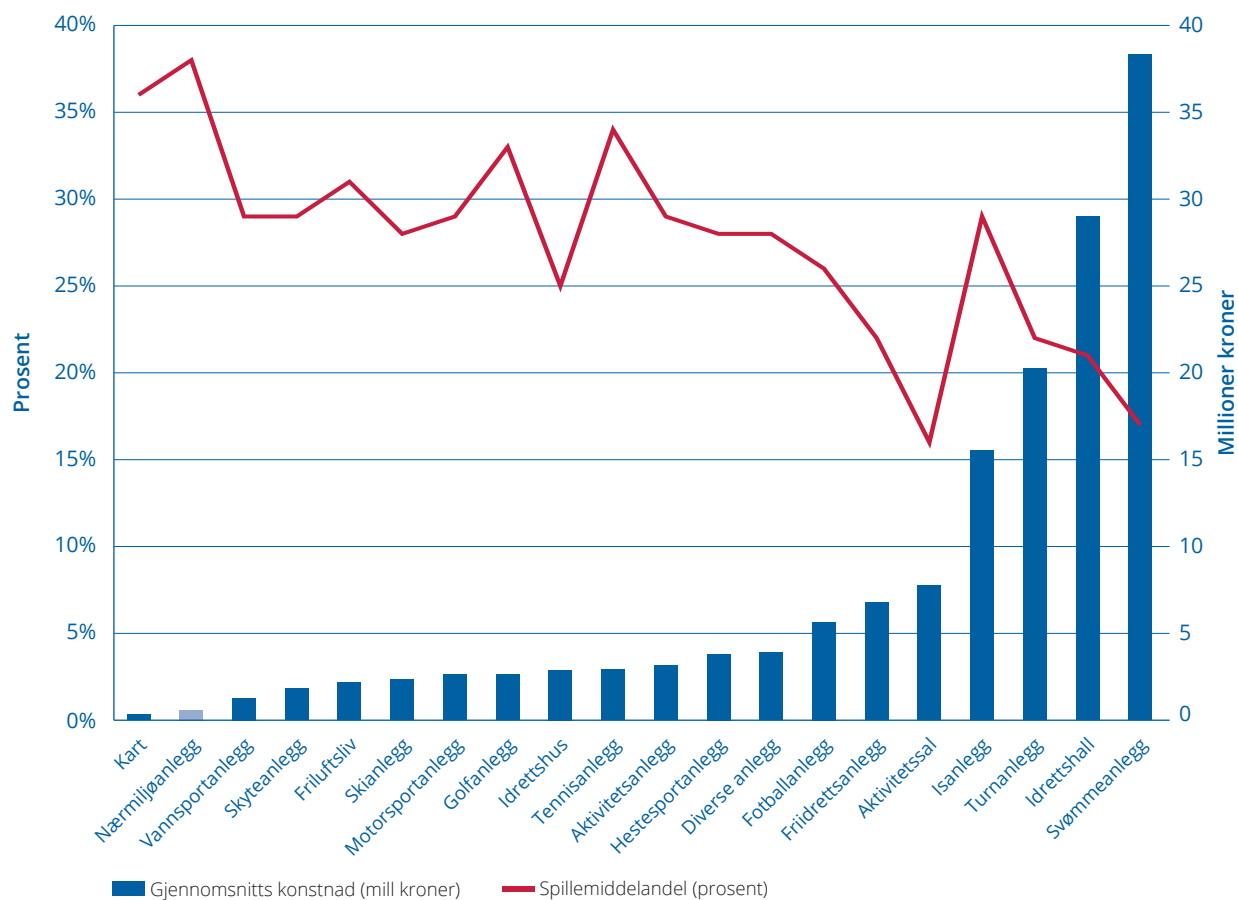
Spillemidler dekker i gjennomsnitt 38 prosent av kostnadene ved bygging av nærmiljøanlegg, og 22 prosent ved bygging av ordinære anlegg.

Figur 8 illustrerer sammenhengen mellom gjennomsnittskostnad og tilskuddsprosent for de forskjellige anleggstypene, mens figur 9 viser finansieringsbidraget fra henholdsvis anleggseier og staten (spillemidler).

Kun anleggstyper med minimum ti søknader er inkludert.

Den vertikale aksene på figur 8 viser både spillemiddelandelen i prosent og gjennomsnittskostnaden i millioner kroner.

Sammenheng mellom gjennomsnittskostnad og tildelingsprosent

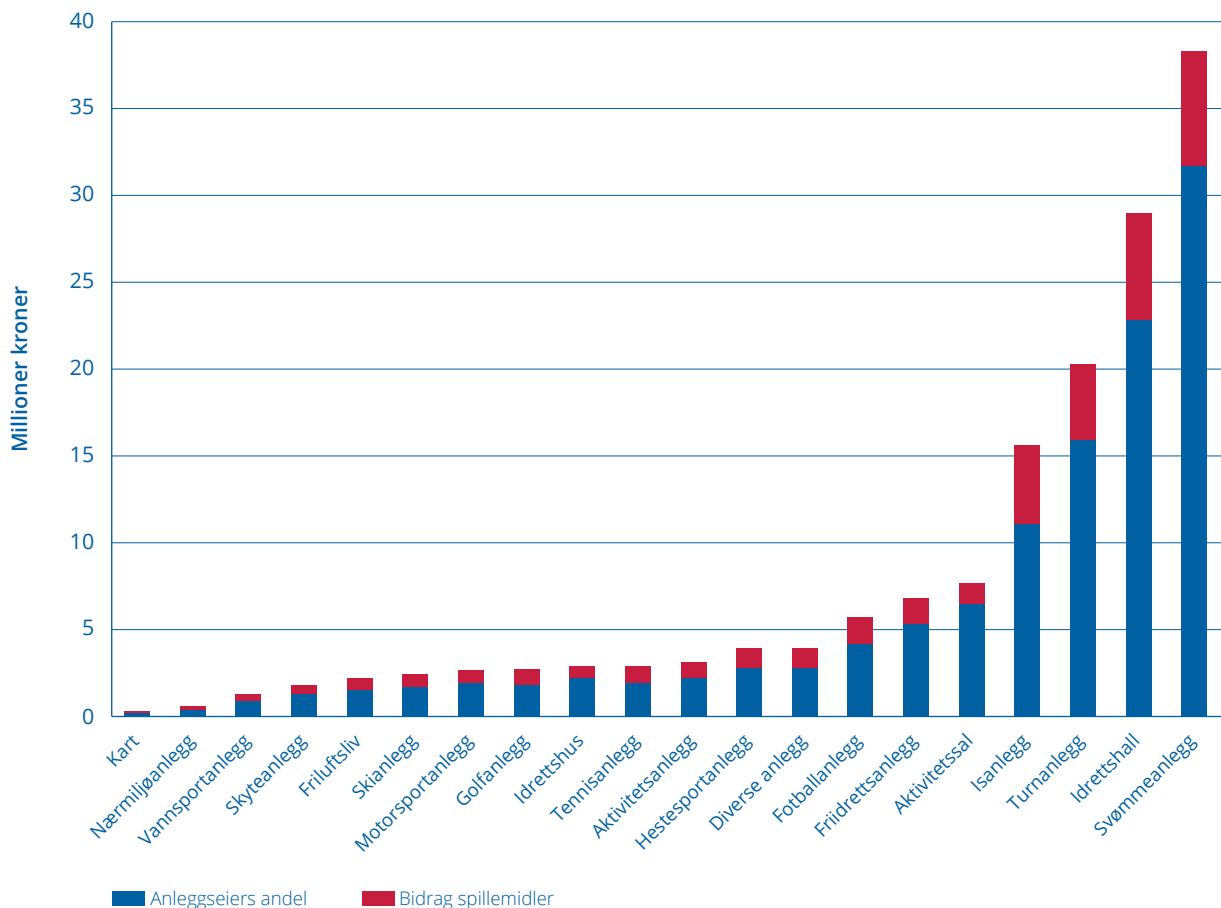

Figur 8 Sammenheng mellom kostnad og prosent tilskudd

Figuren viser at spillemiddelandelen reduseres med økende anleggskostnad.

Spillemidlene dekker 35 – 40 prosent av kostnadene for anleggskategorier med en gjennomsnittskostnad under en million kroner. For anlegg med en kostnad mellom en og fem millioner kroner ligger tilskuddsprosenten rundt 30, mens tilskuddene stort sett varierer mellom 15 og 25 prosent for anleggskategorier med en kostnad over fem millioner kroner.

Kostnadsfordeling mellom anleggseier og spillemidler

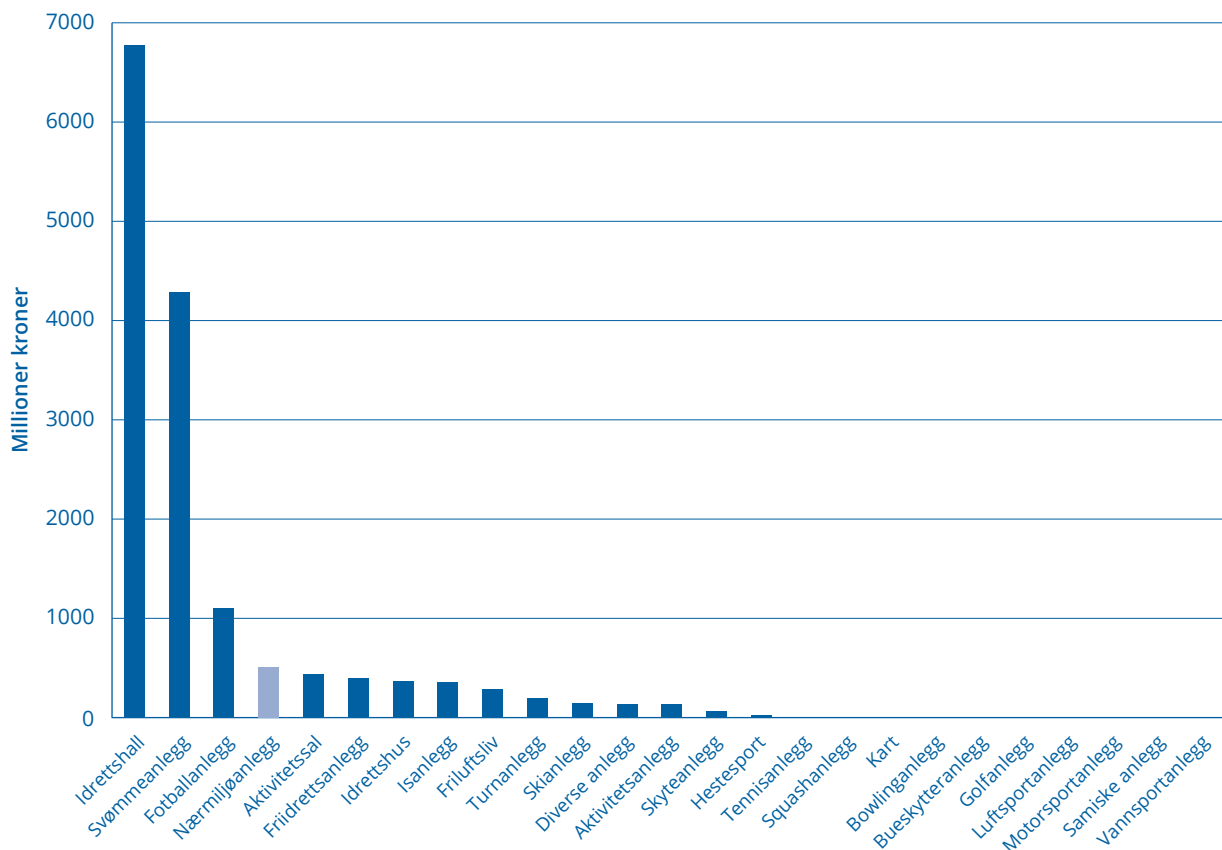

Figur 9 Kostnadsfordeling anleggseier – staten (spillemidler)

3.6 Det offentliges investeringer

Figurene 10 og 11 viser størrelsen på det offentliges investeringer i forskjellige anlegg og hvor stor andel dette utgjør for de forskjellige anleggskategoriene.

Det offentliges investeringer (Totalt 15 273 millioner kroner)

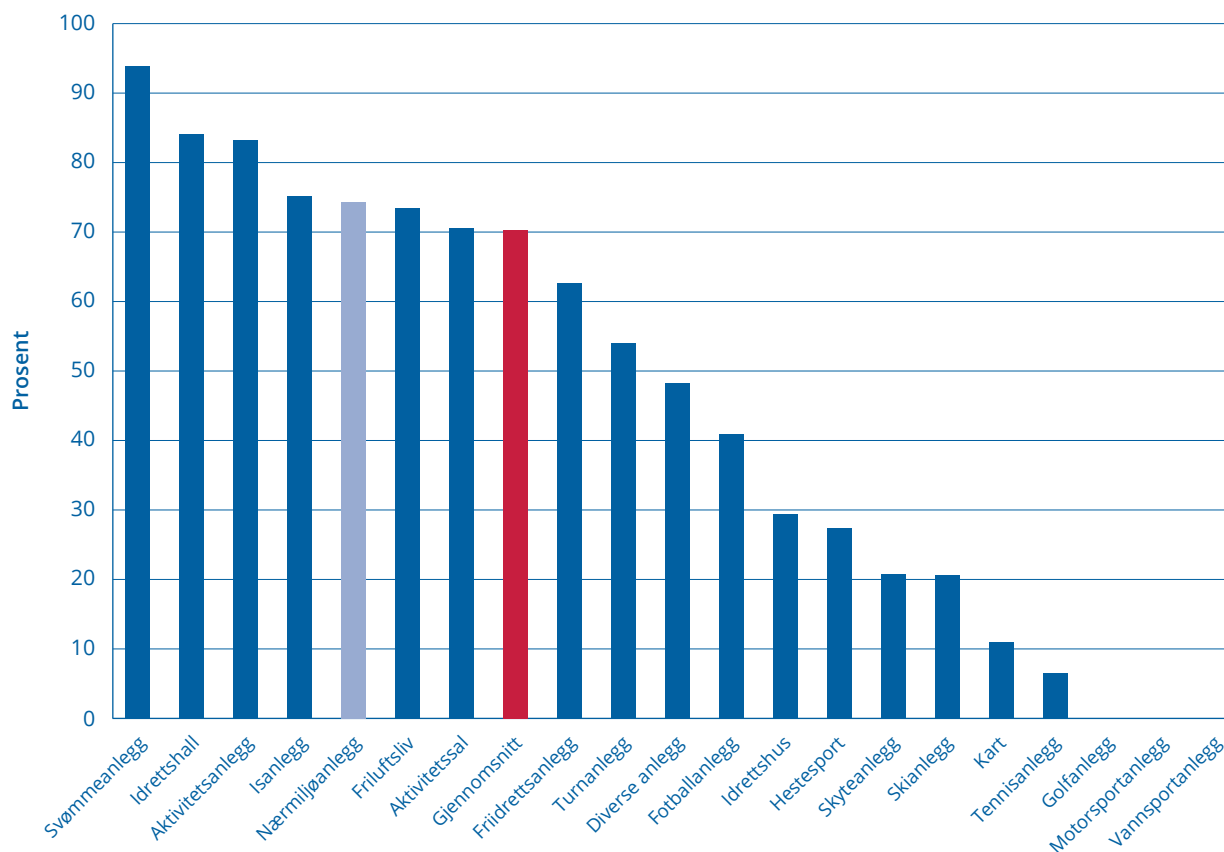

Figur 10 Det offentliges investeringer

72 prosent av det offentliges investeringer planlegges i idrettshaller og svømmeanlegg. 6,8 milliarder kroner investeres i idrettshaller, mens 4,3 milliarder kroner går til svømmeanlegg. Videre investerer det offentlige 1,1 milliarder kroner i fotballanlegg og 500 millioner kroner i nærmiljøanlegg. For de andre anleggstypene utgjør investeringene under 500 millioner kroner. Aktivitetssaler, friidrettsanlegg og idrettshus er størst blant disse. Det offentlige investerer i 18 forskjellige anleggs kategorier. Det offentlige står ikke som søker av tilskudd til motorsportanlegg (30 søknader med kostnad på 79 millioner kroner), golfanlegg (16 søknader med kostnad på 42 millioner kroner) eller vannsportanlegg (20 søknader med kostnad 25 millioner kroner).

Figur 11 viser det offentliges andel av investeringene. Kun anleggskategorier med minst 10 søknader er inkludert i figuren.

Det offentliges andel av investeringene

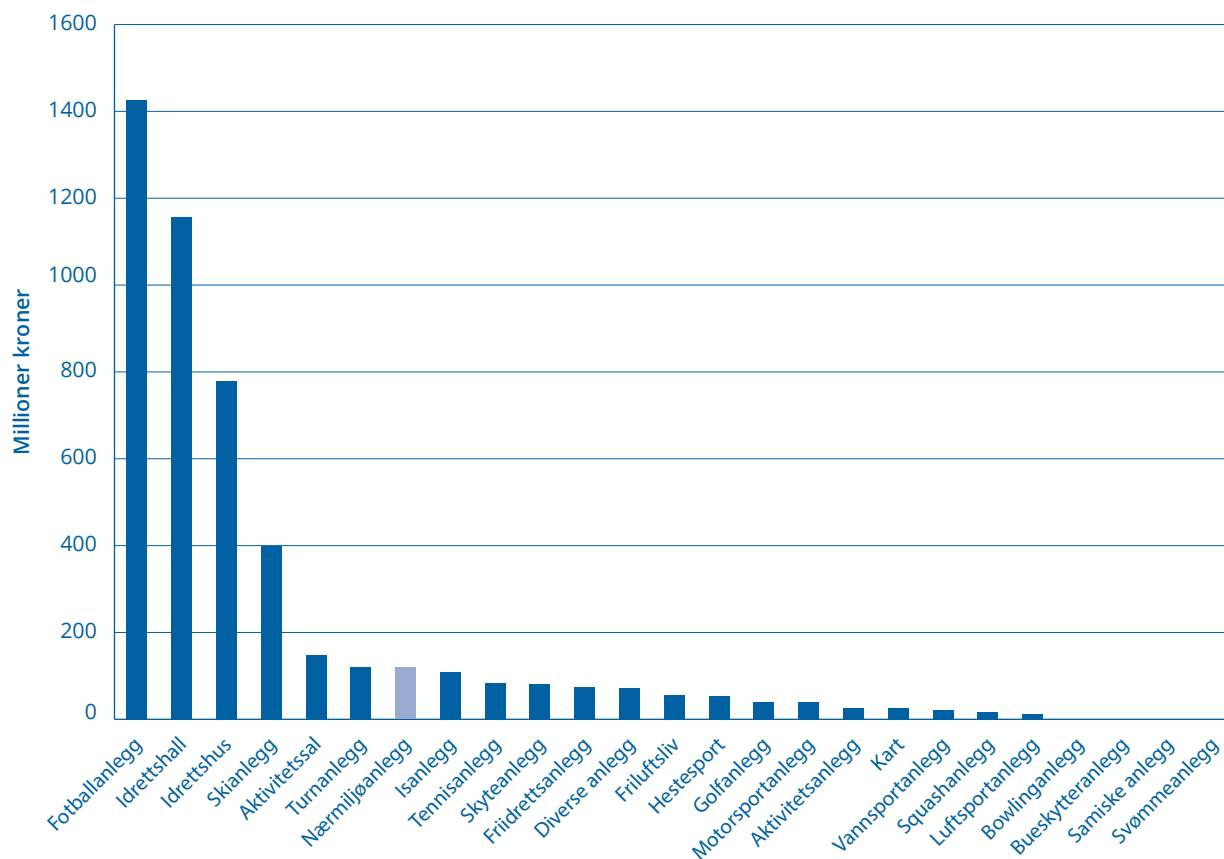
Figur 11 Det offentliges andel av investeringene i forskjellige anleggstyper

Andelen av offentlige investeringer i de forskjellige anleggstypene varierer veldig. Det offentlige står for over 80 prosent av investeringene i svømmeanlegg, (119 søknader), idrettshaller (258 søknader) og aktivitetsanlegg (50 søknader). Det offentlige står for mellom 70 og 80 prosent av investeringene i ytterligere fire anleggstyper. Dette gjelder isanlegg (31 søknader), nærmiljøanlegg (1 175 søknader) anlegg for friluftsliv (183 søknader), og aktivitetssaler (80 søknader). Det er også verdt å merke seg at det offentlige kun står for 40 prosent av investeringene i fotballanlegg.

3.7 Idrettens investeringer

Figur 12 viser idrettslagenes investeringer fordelt på de forskjellige anleggstypene.

Idrettslagenes investeringer (Totalt 4 852 millioner kroner)

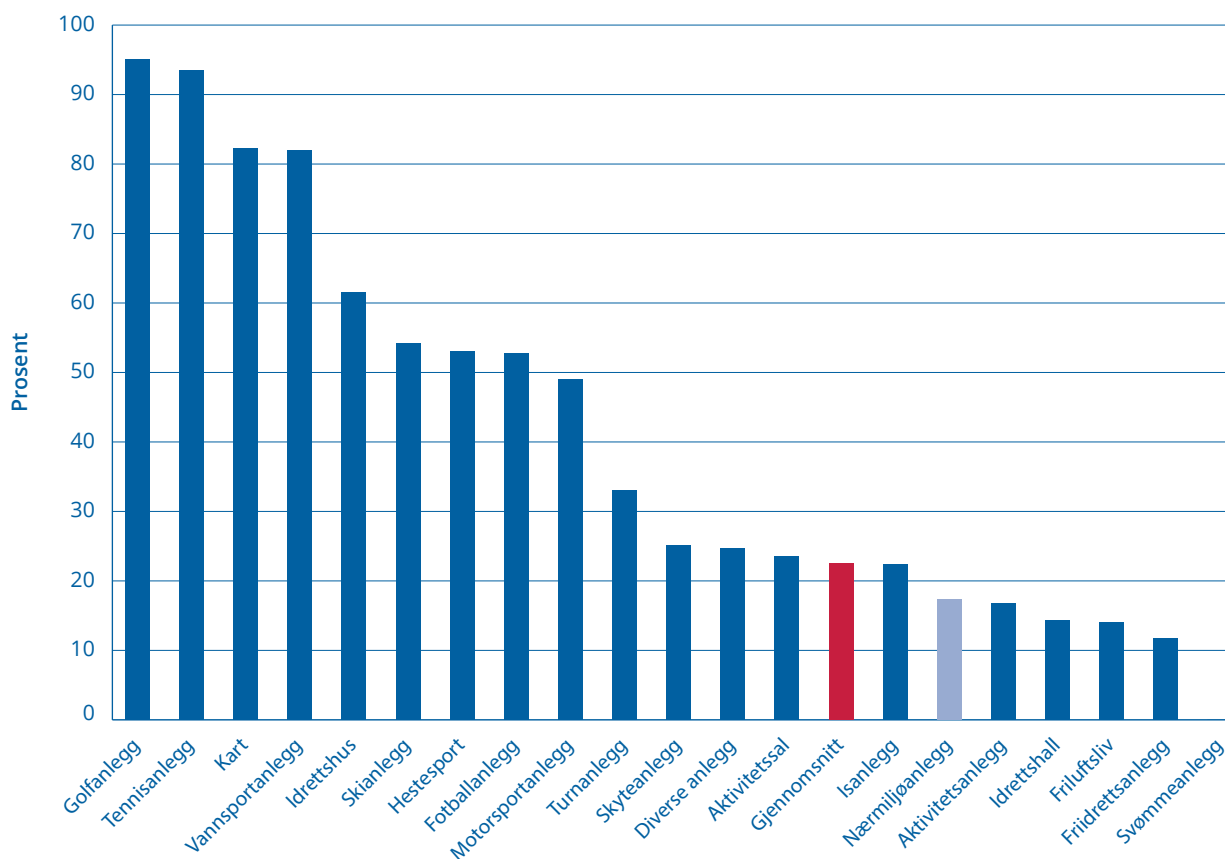
Figur 12 Idrettens investeringer i bygging av idrettsanlegg

Det er fire anleggskategorier som dominerer idrettslagenes investering. Fotballklubbene investerer 1,4 milliarder kroner i fotballanlegg. Dette utgjør 29 prosent av idrettens brutto investeringer på 4,9 milliarder kroner. 24 prosent av idrettslagenes investeringer (1,2 milliarder kroner) går til idrettshaller, mens henholdsvis 16 og 8 prosent investeres i idrettshus (0,8 milliarder kroner) og skianlegg (0,4 milliarder kroner). I de øvrige anleggstyper investerer idrettslagene fra 150 millioner kroner og nedover. Idrettslagene investerer i 21 forskjellige anleggskategorier. Dette er tre

anleggskategorier mer enn det det offentlige investerer i.

Figur 13 viser idrettslagenes andel av investeringene i de forskjellige anleggskategoriene. Kun anleggskategorier med minst 10 søknader er inkludert i figuren.

Idrettslagenes andel av investeringene

Figur 13 Idrettens andel av investeringene

Idretten står for over 50 prosent av investeringene i 8 av 20 anleggskategorier. Idretten står for over 80 prosent av investeringene i anlegg for golf (16 søknader), tennis (31 søknader), kart (93 søknader) og vannsport (20 søknader).

Idretten står også bak over halvparten av investeringene i store anleggstyper som skianlegg (312 søknader) og fotballanlegg (478 søknader).

Idretten står for under 25 prosent av investeringene i 9 av 19 anleggskategorier. Dette gjelder stort sett anleggskategorier med høye investeringskostnader som svømmeanlegg, idrettshaller og isanlegg.

Idrettslagene står bak 17 prosent av investeringene i nærmiljøanlegg.

4 Spillemiddelsøknader – ordinære anlegg

4.1 Hovedtall

Tabell 5 viser en oppsummering av spillemiddelsøknadene knyttet til ordinære anlegg.

År	Antall søknader	Godkjent kostnad (mill. kroner)	Godkjent søknadssum (mill. kroner)	Tildelt tidligere år (mill. kroner)	Total forventet tildeling (mill. kroner)	Tildeling i prosent av kostnad (spillemiddelandel)
2017	2563	21 003	4 211	446	4 657	22,2
2016	2427	19 361	3 885	368	4 253	22,0
2015	2375	18 243	3 683	384	4 067	22,3
2014	2221	17 101	3 134	311	3 446	20,2
2013	2222	16 655	2 905	320	3 226	19,4
2012	2122	15 722	2 763	260	3 025	19,2

Tabell 5 Oppsummering av siste års spillemiddelsøknader for ordinære anlegg

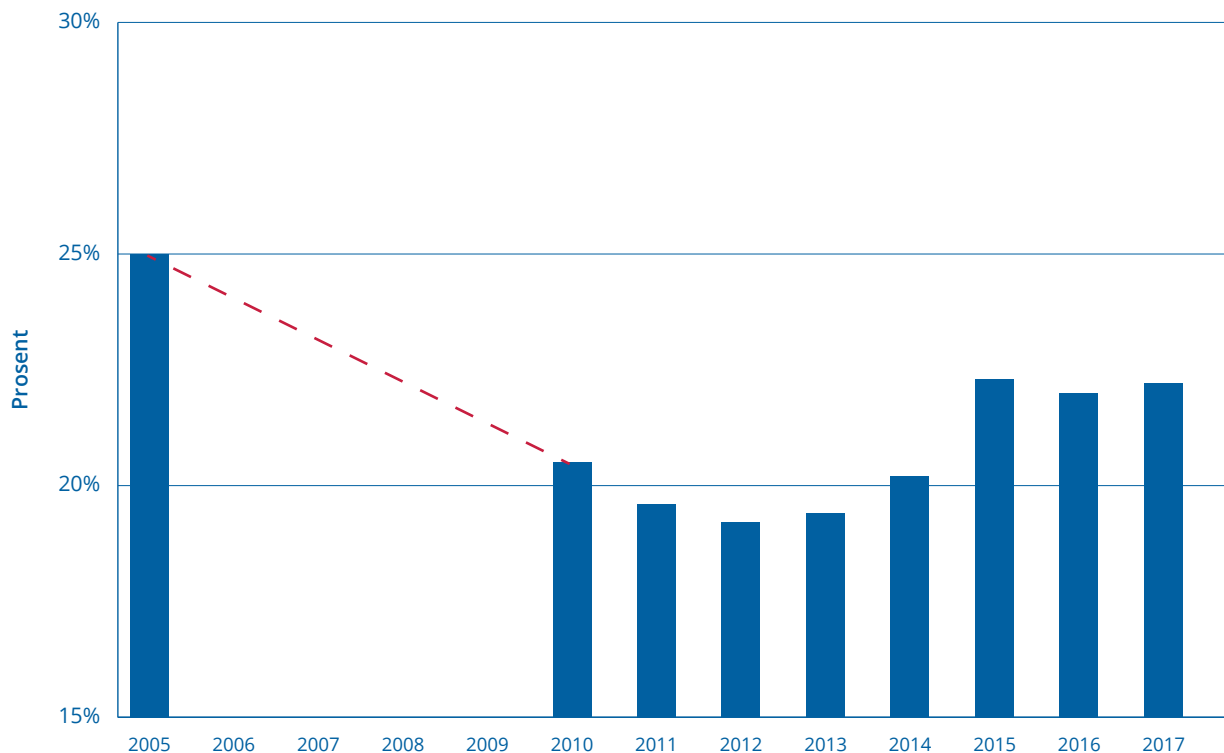
I 2017 ble det godkjent 2 563 spillemiddelsøknader for ordinære anlegg med en tilhørende søknadssum på 4 211 millioner kroner. Det er som kjent et betydelig etterslep i tildeling av spillemidler. Dette betyr at mange av søknadene er fremmet flere ganger. Søknadene omfatter anlegg som er i drift, er under bygging eller er på planleggingsstadiet. Søknadene omfatter både nyanlegg og rehabiliteringer.

Det søkes i snitt om 1,82 millioner kroner per anlegg, og den gjennomsnittlige anleggskostnaden er 8,2 millioner kroner. Gjennomsnittskostnaden er økt med 220 000 kroner fra i fjor, mens gjennomsnittstilskuddet øker med 65 000 kroner.

Årets søknadsbeløp er det største noensinne. Søknadsbeløpet er 325 millioner kroner høyere enn i fjor. Investeringene knyttet til anleggene er anslått til 21,0 milliarder kroner. Dette beløpet har aldri vært høyere. Det søkes om totalt 4,7 milliarder kroner i spillemidler noe som utgjør 22,2 prosent av anleggskostnaden. Spillemiddelandelen er økt med 0,2 prosentpoeng fra 2016. Utviklingen i gjennomsnittlig spillemiddelandel er vist i figur 14.

4.2 Tilskuddsprosent

Utvikling i tilskuddsprosent

Figur 14 Utvikling i tilskuddsprosent (spillemiddelandel)

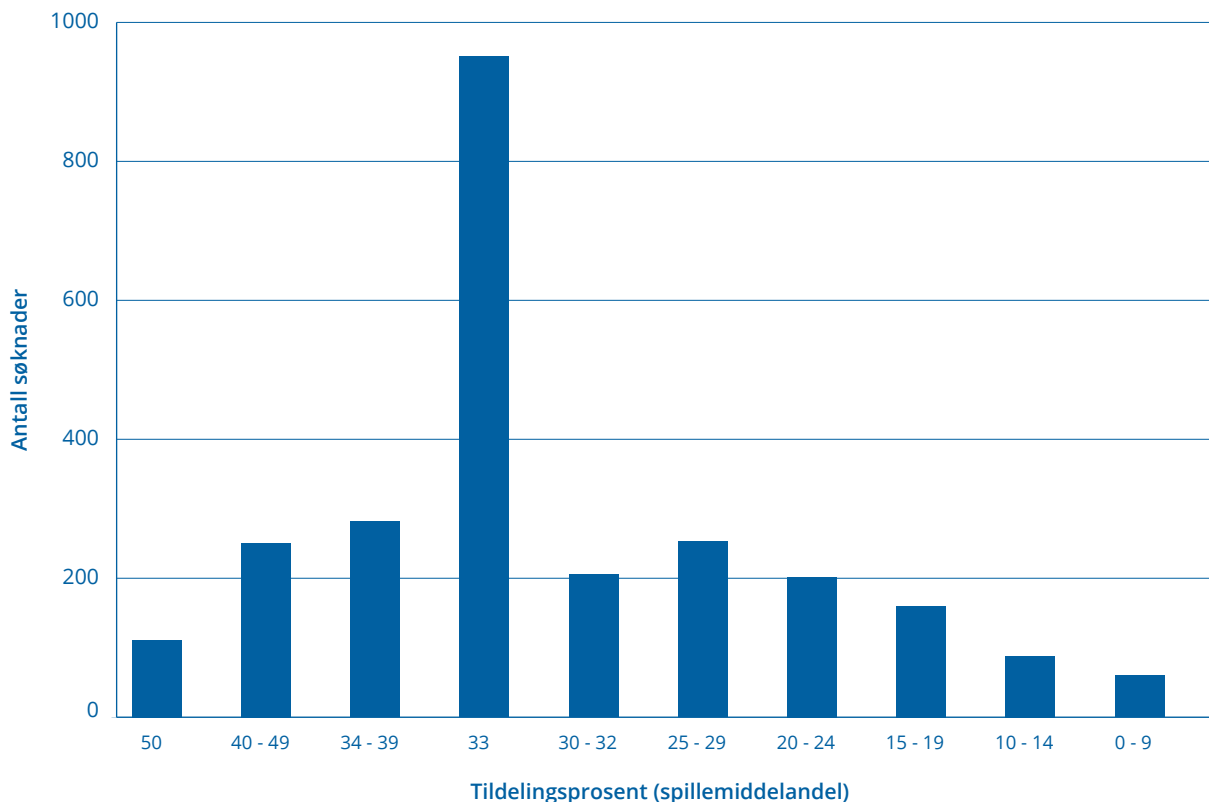
Tilskudd fra spillemidlene har de siste årene tilsvart rundt 22 prosent av anleggskostnaden. En forenklet gjennomgang av søknadene fra 2005 ga en gjennomsnittlig spillemiddelandel på 25 prosent det året. Nedgangen i spillemiddelandel fra 2005 til 2012 skyldes at tilskuddssatsene stort sett sto stille disse årene samtidig som kostnadene økte. I perioden 2012 til 2015 ble det gjennomført en betydelig økning av tilskuddssatsene, noe som resulterte i en økning av spillemiddelandelen.

Norges idrettsforbund har et mål om at spillemidlene i gjennomsnitt skal utgjøre 30 prosent av anleggskostnaden. En økning av tilskuddssatsene i tråd med dette ville økt søknadssummen med 1 650 millioner, og ventetiden på utbetaling av spillemidler ville økt med 1,2 år.

I 2015 ble ordningen med ekstra tilskudd til kommuner i pressområder endret. Ordningen omfatter 19 kommuner. Disse kommunene mottar 15% ekstra i spillemidler til alle ordinære anlegg. Tidligere ble tilleggene kun gitt til noen utvalgte anlegg i disse kommunene. Endringen medførte at pressområdemidlene er blitt en del av de ordinære tilskuddene, noe de ikke var tidligere. Omleggingen medførte en økning i gjennomsnittlig tilskuddsprosent på i underkant av ett prosentpoeng. Totalt sett skulle omleggingen ikke medføre noen vesentlig endring i den totale summen som gikk til pressområdesatsning.

Figur 15 viser hvor mange spillemiddelsøknader som oppnår forskjellige tildelingsprosent.

Antall søknader og tildelingsprosent

Figur 15 Sammenheng mellom antall søknader og tildelingsprosent

Over 900 av totalt 2 563 søknader (37 prosent) har en søknadssum tilsvarende 33 prosent av godkjent kostnad. 26 prosent av søknadene har en søknadssum som utgjør mer enn 33 prosent av kostnadene, mens 38 prosent av søknadene har en søknadssum som utgjør mindre enn 33 prosent av kostnadene. Kun to prosent av søknadene har søknadssummer som utgjør mindre enn ti prosent av anleggskostnaden.

111 søkere (fire prosent) søker om tilskudd tilsvarende halve byggekostnaden.

4.3 Hvem bygger og rehabiliterer ordinære anlegg?

Kommuner, idrettslag og andre organisasjoner kan søke om å få tildelt spillemidler. Tabell 6 viser de forskjellige søkergruppenes andel av investeringen.

Søker	Antall søknader	Godkjent kostnad (millioner kroner)	Prosent av investering
Det offentlige	1 061	14 762	70
Idrettslag	1 163	4 733	23
Andre søkere ¹⁰	339	1 507	7
Totalt	2 563	21 003	100

Tabell 6 Brutto investering per søkergruppe

Det offentlige, i all hovedsak gjennom kommunene, er største investor, mens idrettslagene bygger flest anlegg. Kommunene bygger jevnt over de største og dyreste anleggene, mens idrettslagene bygger mange mindre anlegg. Gjennomsnittskostnaden for de kommunale anleggene er 13,9 millioner kroner, mens idrettslagenes anlegg koster 4,1 millioner kroner.

«Andre søkere» kan være stiftelser, aksjeselskap eller andre frivillige organisasjoner som ikke er en del av NIF systemet. Typiske eksempler er lag tilknyttet Det Frivillige Skyttervesen og forskjellige friluftslivsorganisasjoner. Søknader fremmet av heleide aksjeselskaper av idrettslag eller det offentlige er inkludert i de to nevnte kategoriene, mens samarbeidsselskaper mellom disse er kategorisert som «Andre søkere».

I tabell 7 er bidraget fra spillemidler skilt ut.

Søker	Antall søknader	Finansiering (millioner kroner)	Prosent av finansieringen
Det offentlige	1 061	11 763	56
Idrettslag	1 163	3 439	16
Andre søkere	339	1 145	5
Spillemidler		4 656	22
Totalt	2 563	21 003	100

Tabell 7 Investering per søkergruppe

I gruppen «Andre søkere», som står for 5 prosent av investeringene, finnes det som tidligere nevnt søknader fra det offentlige, fra idretten og fra andre organisasjoner. I og med at det i gruppen «andre søknader» inngår søknader finansiert av idrettslag og kommuner kan en, litt forenklet, si at anleggsinvesteringene er fordelt 60 % – 20 % – 20 % mellom kommunene, idretten/frivilligheten og staten (spillemidlene). Dette er samme fordeling som i fjor.

10. Andre søkere er aksjeselskap, stiftelser, friluftslivsorganisasjoner, skytterlag utenfor NIF osv.

4.4 Fordeling av søknader mellom nyanlegg og rehabiliteringer

Det kan søkes om tilskudd både til nye anlegg og til rehabiliteringer. Tabell 8 viser fordelingen av søknader mellom nyanlegg og rehabiliteringer.

Type søknad	Antall søknader	% av søknader	Godkjent kostnad	% av kostnad	Forventet tildeling	% av forventet tildeling	Spille-middel-andel
Nyanlegg	1 830	71	18 258	87	3 872	83	21,2
Rehabilitering	733	29	2 745	13	784	17	28,6
Totalt	2 563	100	21 003	100	4657	100	22,2

Tabell 8 Søknadsfordeling nyanlegg og rehabiliteringer

71 prosent av årets søknader gjaldt nye anlegg, mens 29 prosent omhandlet rehabilitering av eksisterende anlegg. Nyanleggene har en vesentlig høyere gjennomsnittskostnad – 10,0 millioner kroner, enn rehabiliteringsprosjektene som i gjennomsnitt koster 3,7 millioner kroner. 83 prosent av spillemidlene vil bli tildelt nyanleggene. Disse prosjektene vil i gjennomsnitt motta et tilskudd tilsvarende 21 prosent av byggekostnaden, mens rehabiliteringsprosjektene mottar en støtte tilsvarende 29 prosent av prosjektkostnaden.

4.5 Nye søknader – ordinære anlegg

Det ble fremmet 986 nye søknader i 2017, mens de resterende 1 577 er fremmet tidligere. Tabell 9 viser hovedtallene for de nye søknadene.

År	Antall nye søknader	Godkjent kostnad (mill. kroner)	Godkjent søknadssum (mill. kroner)	Gj.snitts kostnad (mill. kroner)	Gj.snittlig søknadssum (mill. kroner)	Søknadssum i prosent av kostnad
2017	986	6 264	1 439	6,4	1,5	23,0
2016	824	5 810	1 254	7,1	1,5	21,6
2015	903	5 065	1 277	5,6	1,4	25,2
2014	681	3 941	848	5,8	1,2	21,5
2013	757	3 918	873	5,2	1,2	22,3
2012	758	3 625	805	4,8	1,1	22,2

Tabell 9 Oppsummering av nye søknader

Det har aldri vært fremmet flere nye søknader enn i 2017. Antallet er økt med 162 fra i fjor, og med 83 sammenlignet med 2015. Søknadssummen er 185 millioner kroner høyere enn i fjor. Tilskuddet fra spillemidlene utgjør 23,0 prosent av kostnaden for disse anleggene. Dette er en økning på 1,4 prosentpoeng fra 2016. Spillemiddel-andelen til de nye søknadene er 1,2 prosentpoeng høyere enn spillemiddel-andelen til søknadene som er fremmet tidligere. Dette skyldes trolig at årets nye søknader har en noe lavere gjennomsnittskostnad enn søknadene som er fremmet tidligere.

Tabell 10 viser hvem som står bak de forskjellige søknadene.

Søker	Antall søknader	Godkjent kostnad (millioner kroner)	Prosent av investering
Det offentlige	384	4 287	68
Idrettslag	485	1 540	25
Andre søkere ¹¹	117	437	7
Totalt	986	6 264	100

Tabell 10 Brutto investeringer - nye søknader per søkergruppe

Tabellen viser at idrettslagene står bak halvparten av søknadene, mens det offentlige står for 68 prosent av investeringene.

I tabell 11 er spillemiddelandelen skilt ut.

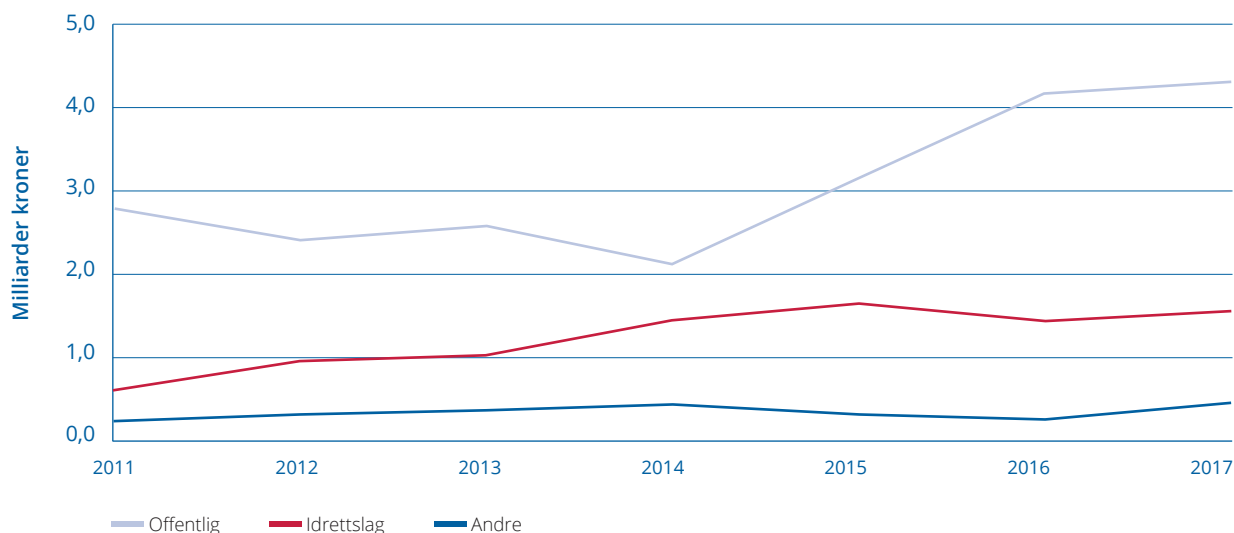
Søker	Antall søknader	Investering (millioner kroner)	Prosent av finansieringen
Det offentlige	384	3 408	54
Idrettslag	485	1 103	18
Andre søkere	117	314	5
Spillemidler		1 439	23
Totalt	986	6 264	100

Tabell 11 Netto investering - nye søknader per søkergruppe

11. Andre søkere er aksjeselskap, stiftelser, friluftslivsorganisasjoner, skytterlag utenfor NIF osv.

Figur 16 viser utviklingen i planlagte investeringer for de tre søkergruppene. Kun hvert enkelt års nye søknader er inkludert.

Nye spillemiddelsøknader - bruttoinvestering

Figur 16 Brutto investeringer i nye søknader per søkergruppe

Figuren viser at det offentlige, først og fremst gjennom kommunene, planlegger rekordhøye investeringer. Nivået på planlagte investeringer i 2017 er nær fordoblet sammenlignet med perioden 2011 – 2014.

Idrettslagenes planlagte investeringer har ligget rundt 1,5 milliarder kroner de siste årene. De siste seks årene har idrettslagene planlagt å investere 8,0 milliarder kroner i ordinære anlegg. Dersom en antar at lagene mottar 28 prosent i spillemidler og får refundert merverdiavgiften utgjør lagenes netto investeringer 4,2 milliarder kroner. Dette tilsvarer 2 000 kroner pr. medlemskap. Totalt sett er det relativt få idrettslag som investerer i egne anlegg noe som betyr at investeringen per medlem kan være vesentlig høyere for de klubber som velger å bygge eller rehabilitere egne anlegg.

Investeringene til gruppen «andre søkere» har ligget mellom 300 og 450 millioner kroner de siste seks årene.

5 Spillemiddelsøknader – nærmiljøanlegg

5.1 Hovedtall og tilskuddsprosent

Tabell 12 viser utvikling i spillemiddelsøknader for nærmiljøanleggene.

År	Antall nye søknader	Godkjent kostnad (mill. kroner)	Godkjent søknadssum (mill. kroner)	Søknadssum i prosent av kostnad (spillemiddelandel)
2017	1 175	688	258 ¹²	38
2016	1 060	614	231	38
2015	905	494	194	39
2014	806	409	171	42
2013	726	354	127	36
2012	693	361	125	35

Tabell 12 Spillemiddelsøknader – Nærmiljøanlegg

Det har vært en jevn økning i antall nærmiljø søknader de siste årene. Gjennomsnittskostnaden er 585 000 kroner og anleggseierne søker i gjennomsnitt om 220 000 kroner i spillemidler. Dette utgjør 38 prosent av anleggskostnaden. Tilskuddsprosenten er den samme som i fjor.

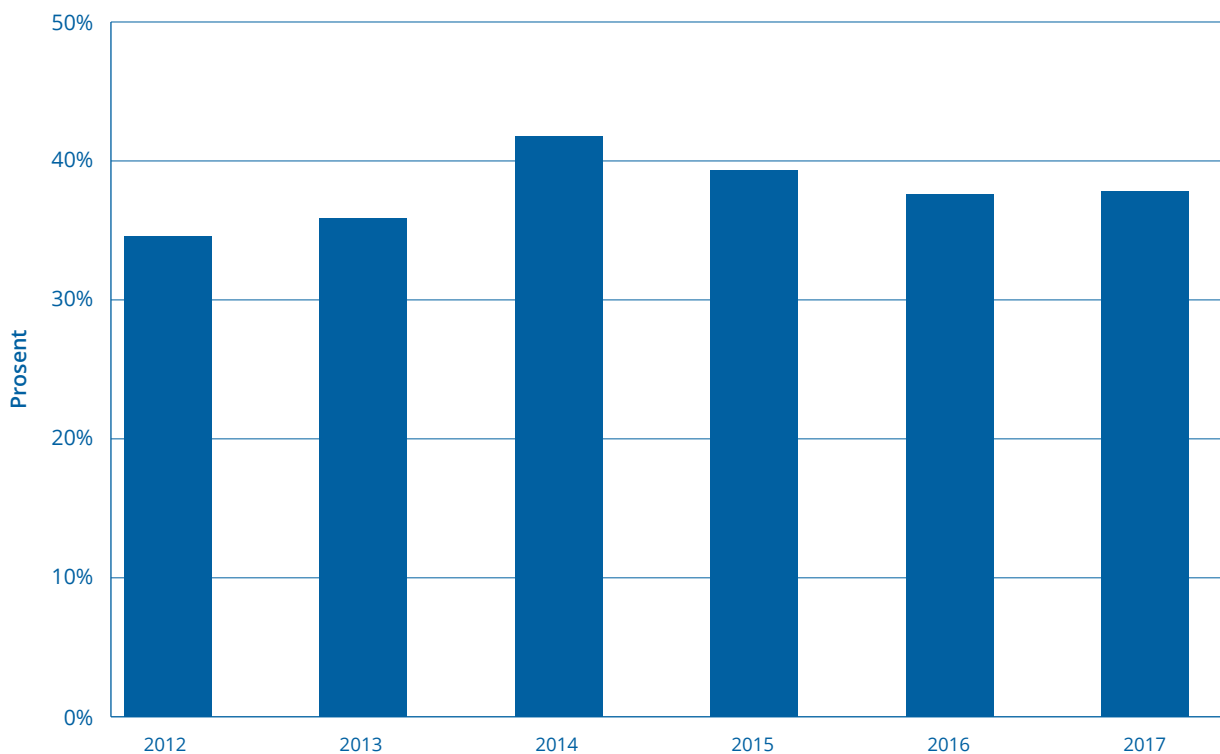
I tillegg til den eksisterende nærmiljøordningen fantes det fram til og med 2013 en forenklet søknadsordning for mindre nærmiljøanlegg. I perioden 2012 – 2014 ble det gitt 15 millioner kroner i tilskudd over denne ordningen.

12. 10 av søknadene er gjentatte søknader som allerede har mottatt 2 millioner kroner i spillemidler. Årets søkere vil totalt motta 260 millioner kroner i tilskudd fra spillemidlene.

5.2 Tilskuddsprosent

Figur 17 viser utvikling i tilskuddsprosent siste seks år.

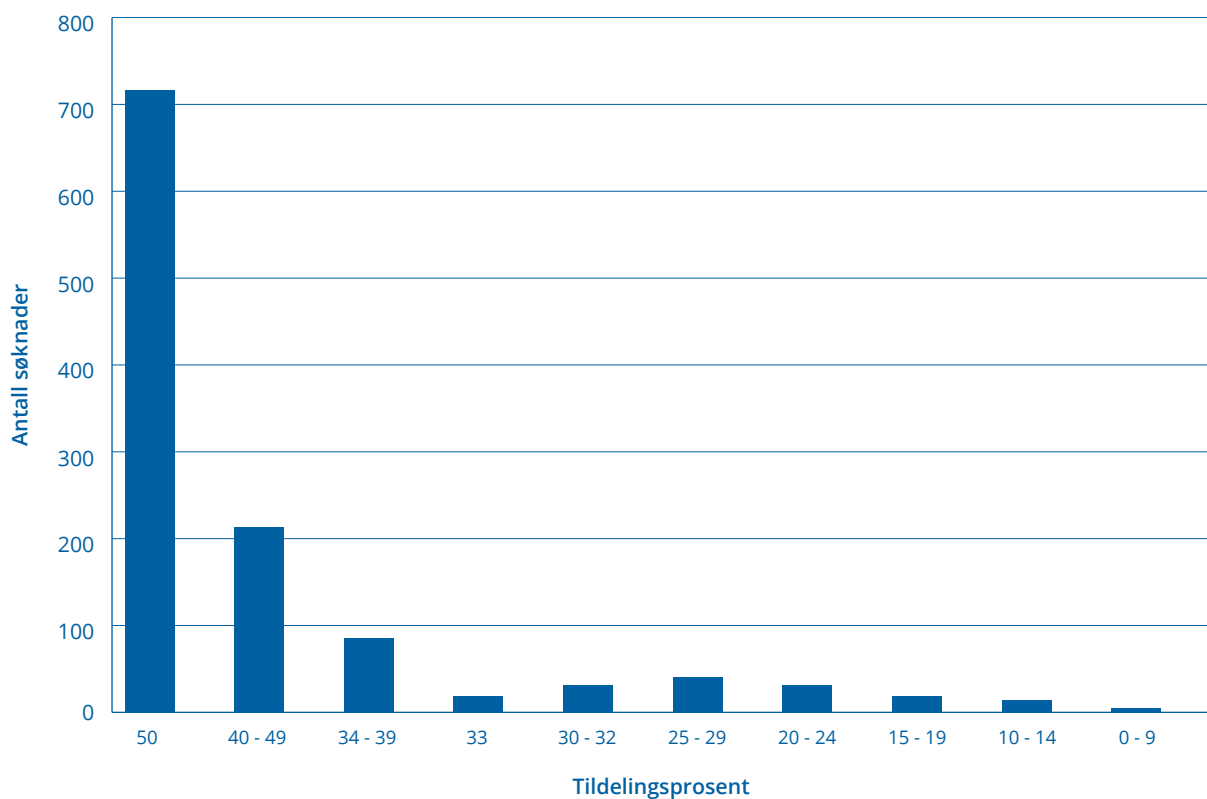
Utvikling i tilskuddsprosent

Figur 17 Utvikling i tilskuddsprosent for nærmiljøanlegg

Tilskuddsprosenten var omlag 35 prosent i 2012 og 2013. I 2014 ble den maksimale tilskuddssatsen økt til 300 000 kroner noe som medførte en økning i tilskuddsprosent til 42. De tre siste årene har tilskuddene tilsvart 38 – 39 prosent av godkjent kostnad.

Antall søknader og tildelingsprosent

Figur 18 Sammenheng mellom antall søknader og tildelingsprosent for nærmiljøanlegg

717 av 1 175 søknader – 61 prosent – får en tildeling på 50 prosent av godkjent kostnad, mens ytterligere 18 prosent av søkerne får et tilskudd som tilsvarer mellom 40 og 50 prosent av investeringen. 88 prosent av søkerne mottar 33 prosent eller mer i tilskudd, mens 3 prosent mottar under 20 prosent.

5.3 Hvem bygger og rehabiliterer nærmiljøanlegg

Tabell 13 viser de forskjellige søkergruppens andel av bygging og rehabilitering.

Søker	Antall søknader	Godkjent kostnad (millioner kroner)	Prosent av investering
Det offentlige	783	511	74
Idrettslag	259	119	17
Andre søkere ¹³	133	58	8
Totalt	1 175	688	100

Tabell 13 Brutto investering i nærmiljøanlegg per søkergruppe

Det offentlige, i all hovedsak gjennom kommunene står for 74 prosent av investeringene og 67 prosent av søknadene, mens idretten står bak 17 prosent av investeringene og 22 prosent av søknadene. Gruppen «andre søkere» som for nærmiljøanleggenes del i stor grad er velforeninger og grendelag står for 8 prosent av investeringene og 11 prosent av søknadene. Kommunenes nærmiljøanlegg koster i gjennomsnitt 650 000 kroner, mens de to andre gruppens anleggskostnad ligger rundt 450 000 kroner.

I tabell 14 er bidraget fra spillemidler skilt ut:

Søker	Antall søknader	Finansiering (millioner kroner)	Prosent av investering
Det offentlige	783	330	48
Idrettslag	259	68	10
Andre søkere	133	31	5
Spillemidler		258	38
Totalt	1 175	688	100

Tabell 14 Netto investering i nærmiljøanlegg per søkergruppe

Sammenligner en med ordinære anlegg er det to store forskjeller. Spillemiddelandelen er 16 prosentpoeng høyere for nærmiljøanlegg enn for ordinære anlegg, og det offentlige står bak en langt høyere andel av nærmiljøanleggene – 74 prosent – mot 41 prosent for ordinære anlegg.

13. Andre søkere er velforeninger, grendelag og friluftslivsorganisasjoner.

5.4 Nærmiljøanlegg – fordeling av søknader mellom nyanlegg og rehabiliteringer

Tabell 15 viser hovedtall for nyanlegg og for rehabilitering av eksisterende nærmiljøanlegg.

Type søknad	Antall søknader	% av søknader	Godkjent kostnad (mill.kr)	% av total kostnad	Forventet tildeling (mill.kr)	% av forventet tildeling	Spille-middel-andel (%)
Nyanlegg	1 038	88	635	92	237	91	37
Rehabilitering	137	12	53	8	23	9	43
Totalt	1 175	100	688	100	260	100	38

Tabell 15 Investering i nyanlegg og rehabiliteringer av nærmiljøanlegg

88 prosent av søknadene og 92 prosent av tilhørende investeringer gjelder nyanlegg, mens det resterende gjelder rehabiliteringer. Sammenlignet med gruppen ordinære anlegg gjelder en større andel av søknader og kostnader nyanlegg.

5.5 Nye søknader – nærmiljøanlegg

År	Antall søknader	Godkjent kostnad (mill. kroner)	Godkjent søknadssum (mill. kroner)	Søknadssum i prosent av kostnad (spillemiddel-andel)
2017	730	408	156	38
2016	643	376	142	38

Tabell 16 Nye søknader - nærmiljøanlegg

Det kom 730 nye nærmiljø søknader i denne søknadsrunden, mens 445 søknader var fremmet tidligere. Kostnaden for disse 730 anleggene er beregnet til 408 millioner kroner, og det ble søkt om 156 millioner kroner i tilskudd noe som utgjør 38 prosent av anleggskostnaden.

6 Idrettsanlegg

6.1 Spillemiddelsøknader knyttet til idrettsanlegg

Tabell 17 viser hovedtallene for spillemidler til idrettsanlegg.

År	Antall søknader	Godkjent kostnad (mill. kroner)	Godkjent søknadssum (mill. kroner)	Søknadssum i prosent av kostnad (spillemiddelandel)
2017	2 062	15 614	3 619	23

Tabell 17 Hovedtall spillemidler til idrettsanlegg

2 062 av årets spillemiddelsøknader gjaldt tilskudd til idrettsanlegg. Godkjent kostnad er 15,6 milliarder kroner og søkerne vil motta 3,6 milliarder kroner i tilskudd.

6.2 Nye spillemiddelsøknader – idrettsanlegg

Tabell 18 viser hovedtallene for spillemidler til idrettsanlegg.

År	Antall søknader	Godkjent kostnad (mill. kroner)	Godkjent søknadssum (mill. kroner)	Søknadssum i prosent av kostnad (spillemiddelandel)
2017	764	4 931	1 114	23
2016	671	3 456	874	25

Tabell 18 Nye søknader - idrettsanlegg

Av årets 2 062 søknader ble 764, eller 37 prosent, fremmet for første gang. Investeringene knyttet til disse søknadene utgjorde 4,9 milliarder kroner og anleggseierne vil motta 1,1 milliarder kroner i tilskudd.

Tabell 19 viser de forskjellige søkergruppenes andel av anleggsbyggingen.

Søker	Antall søknader	Godkjent kostnad (millioner kroner)	Prosent av investering
Det offentlige	264	3 110	63
Idrettslag	408	1 430	29
Andre søkere ¹⁴	92	390	8
Totalt	764	4 931	100

Tabell 19 Brutto investering per søknadsgruppe

Det offentlige, i all hovedsak gjennom kommunene står for 63 prosent av investeringene, men kun 35 prosent av søknadene. Idretten planlegger å bygge eller rehabilitere 408 anlegg, noe som utgjør 53 av søknadene. Idrettens andel av investeringene er 29 prosent. Gruppen «andre søkere» står for 8 prosent av investeringene og 12 prosent av søknadene.

I tabell 20 er bidraget fra spillemidler skilt ut:

Søker	Antall søknader	Finansiering (millioner kroner)	Prosent av investering
Det offentlige	264	2 503	51
Idrettslag	408	1 030	21
Andre søkere	92	284	6
Spillemidler		1 114	23
Totalt	764	4 931	100

Tabell 20 Netto investering per søkergruppe

14. Andre søkere er velforeninger, grendelag og friluftslivsorganisasjoner.

7 Anlegg i hovedsak for egenorganisert aktivitet

7.1 Spillemiddelsøknader knyttet til anlegg for egenorganisert aktivitet

Av årets 3 738 søknader gjaldt 1 676 anlegg for egenorganisert aktivitet. Tabell 20 viser hovedtall for disse søknadene.

År	Antall søknader	Godkjent kostnad (mill. kroner)	Godkjent søknadssum (mill. kroner)	Søknadssum i prosent av kostnad (spillemiddelandel)
2017	1 676	6 076	1 298	21

Tabell 21 Anlegg for egenorganisert aktivitet

Investeringene knyttet til søknadene utgjorde 6,1 milliarder kroner og anleggseierne vil motta et spillemiddeltilskudd på 1,3 milliarder kroner.

7.2 Nye spillemiddelsøknader – anlegg for egenorganisert aktivitet

Dette kapittelet tar for seg årets nye spillemiddelsøknader knyttet til anlegg for egenorganisert aktivitet, og sammenligner omfanget av disse søknadene med søknader som gjelder tilskudd til idrettsanlegg.

En sammenligner kun nye søknader da dette gir det beste bilde på aktiviteten innenfor de to kategoriene. Ved kun å analysere nye søknader fjerner en virkningen av at det er forskjellig ventetid på utbetaling av spillemidler for forskjellige anleggstyper.

Tabell 22 viser hovedtallene for anlegg for egenorganisert aktivitet i 2016 og 2017.

År	Antall søknader	Godkjent kostnad (mill. kroner)	Spillemiddeltilskudd	Spillemiddelandel (prosent)
2017	952	1 741	481	28
2016	796	2 729	521	19

Tabell 22 Hovedtall for anlegg for egenorganisert aktivitet

Det kom 156 flere søknader om tilskudd til anlegg hvor egenorganisert aktivitet dominerer i år enn i 2016. Planlagte investeringer er redusert med 1,0 milliard kroner. Hele reduksjonen er knyttet til svømmeanlegg hvor planlagte investeringer er halvert fra 2,0 milliarder kroner til 1,0 milliard kroner.

Til tross for den store reduksjonen i investeringer er godkjent søknadsbeløp kun redusert med 40 millioner kroner. Dette skyldes at spillemiddelandelen er økt fra 19 til 28 prosent. Den store økningen skyldes primært reduksjonen i investeringer i bad og svømmeanlegg da spillemidlene dekker en relativt liten andel av investeringene i denne anleggstypen. Gjennomsnittskostnaden for anleggene er nær halvert fra 3,4 millioner kroner i 2016 til 1,8 millioner kroner i 2017.

I tabell 23 er de nye søknadene splittet på forskjellige anleggstyper.

	Antall søknader			Godkjent kostnad (mill. kroner)	Godkjent søknads-sum (mill. kroner)	Tilskudds prosent (Prosent)
	Nærmiljø-anlegg	Ordinære anlegg	Totalt			
Bad og svømmeanlegg	0	40	40	967,5	218,5	23
Turveier, stier og løyper	57	128	185	310,8	93,0	30
Balløkker og ballbinger	190	0	190	107,1	42,9	40
Ulike småanlegg	188	0	188	110,3	41,2	37
Diverse nærmiljøanlegg	96	0	96	59,5	21,1	35
Diverse friluftsliv	11	27	38	45,2	13,8	31
Utendørs klatreanlegg	45	0	45	26,1	9,6	37
Skateboardanlegg	15	6	21	27,7	9,3	34
Hinderløyper	32	0	32	18,4	7,1	39
Alpinanlegg	1	7	8	17,4	5,7	33
Sandvolleyballbaner	18	2	20	18,3	5,2	29
BMX og andre sykkel	21	0	21	13,0	4,8	37
Tur- og nærmiljøkart	42	8	50	9,5	4,3	45
Parkour	13	0	13	8,1	3,3	41
Golfanlegg	1	4	5	2,3	0,9	39
Totalt	730	222	952	1 741	481	28

Tabell 23 Anlegg som primært brukes til egenorganisert aktivitet

Det ble fremmet 952 nye søknader om støtte til anlegg hvor egenorganisert aktivitet dominerer. Kostnaden ved bygging av disse anleggene er beregnet til 1,7 milliarder kroner og søkerne vil motta tilskudd på i underkant av 500 millioner kroner. Det er tre anleggstyper som dominerer søknads-volumet. Dette er ballbaner og ballbinger, turveier, turstier og skiløyper, samt samlekategorien ulike småanlegg.

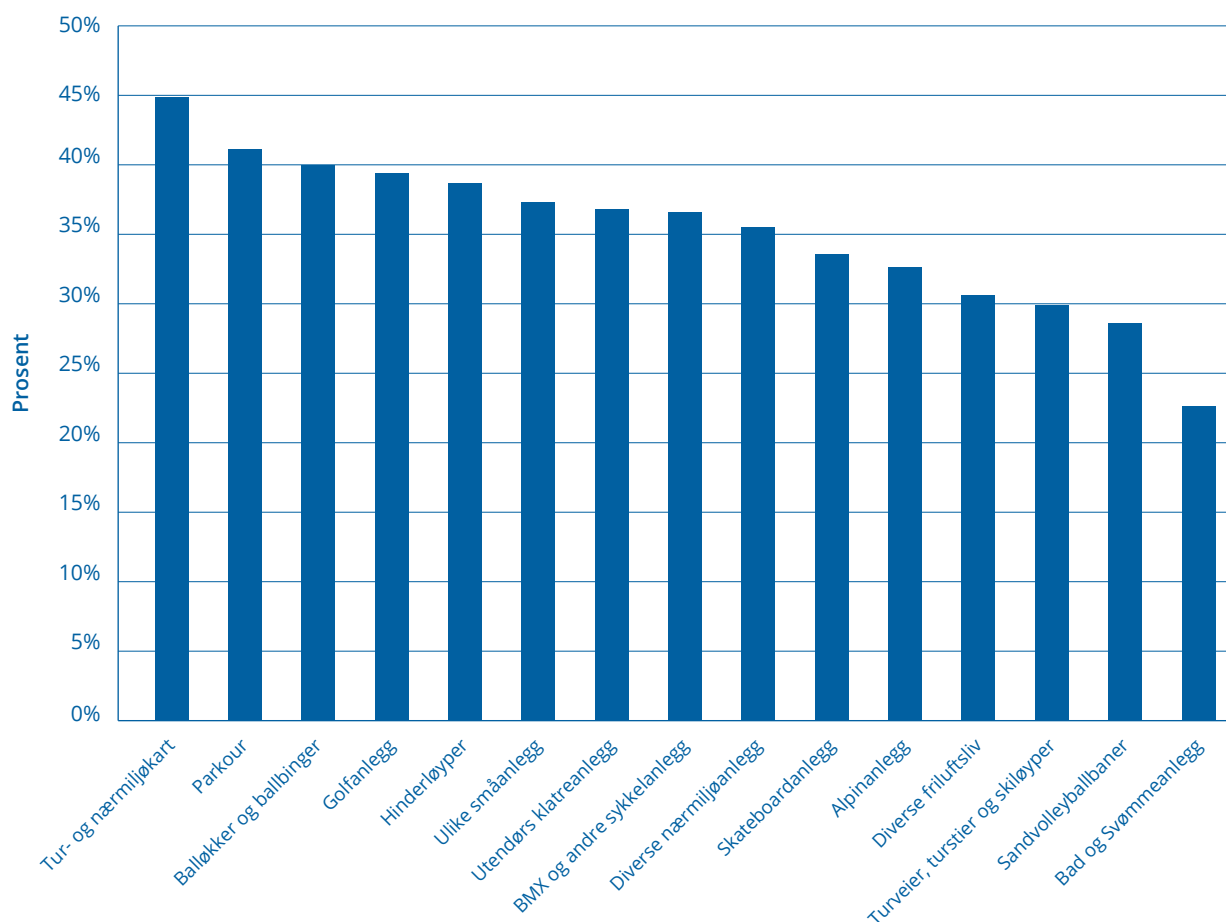
De største investeringene, 1,0 milliarder kroner, planlegges i svømmeanlegg. Investeringene i svømmeanlegg utgjør 56 prosent av de totale investeringer. Svømmeanleggene vil motta 46 prosent av tilskuddene som går til anlegg for egenorganisert aktivitet.

Gjennomsnittskostnaden for anleggene er 1,8 millioner kroner og spillemidlene vil dekke 28 prosent av anleggskostnaden.

7.3 Tilskuddsprosent for forskjellige anleggstyper

Figur 19 viser spillemiddelandelen for de forskjellige anleggstypene.

Tilskuddsprosent - anlegg for egenorganisert aktivitet

Figur 19 Spillemiddelandel

Figuren viser at de fleste anlegg for egenorganisert aktivitet mottar relativt høye tilskudd, fra 30 prosent og oppover. Unntakene er sandvolleyballbaner og spesielt svømmeanleggene som mottar henholdsvis 29 og 23 prosent.

Tabell 24 viser en sammenligning av nye søknader knyttet til idrettsanlegg og anlegg for egenorganisert aktivitet.

Anleggets hovedbruk	Antall søknader	Prosent søknader	Godkjent kostnad (mill.kr)	Prosent av investering	Spille-middel-tilskudd (mill.kr)	Spille-middel-andel (prosent)	Prosent av tilskudd
Egen-organisert	952	55	1 741	26	481	28	30
Idrett	764	45	4 931	74	1 074	22	70
Totalt	1 716	100	6 672	100	1 595	24	100

Tabell 24 Antall søknader, investeringer og søknadssum i anlegg for egenorganisert aktivitet og i idrettsanlegg (nye søknader)

Flertallet – 55 prosent – av de nye søknadene gjelder anlegg for egenorganisert aktivitet. Investeringene knyttet til disse kostnadene utgjør en fjerdedel av planlagte investeringer i nye anlegg.

Gjennomsnittskostnaden for anlegg for egenorganisert aktivitet er 1,8 millioner kroner mens idrettsanleggenes i gjennomsnitt koster 6,5 millioner kroner.

30 prosent av spillemidlene vil gå til anlegg hvor egenorganisert aktivitet dominerer, mens 70 prosent vil gå til idrettsanleggene.

8 Anleggsbygging per fylke

8.1 Antall søknader ordinære anlegg

Tabell 25 viser antall nye spillemiddelsøknader fremmet i perioden 2015 - 2017, anleggskostnaden knyttet til disse, kostnad per innbygger og godkjent søknadsbeløp for de forskjellige fylkene. Nærmiljøanleggene er ikke inkludert i denne analysen.

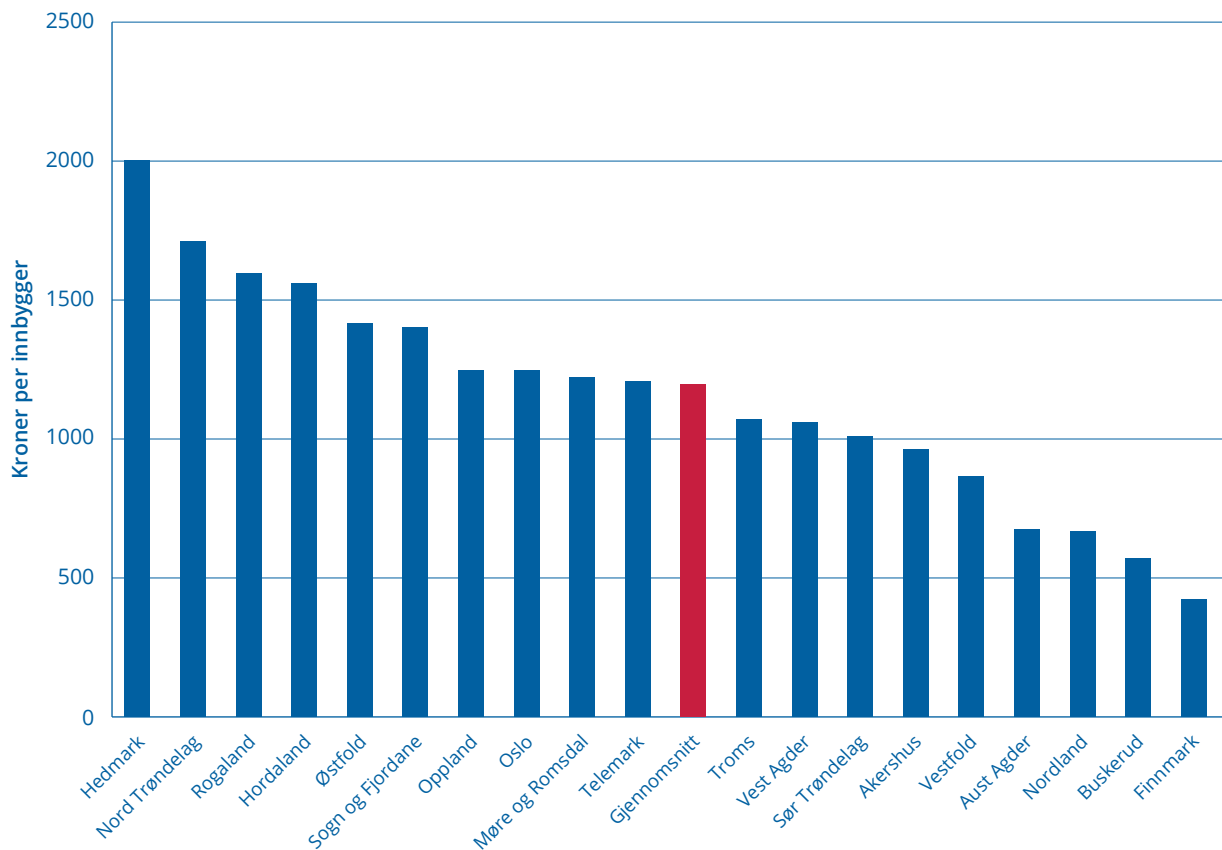
	Antall søknader	Kostnad (mill. kroner)	Kostnad pr. innbygger (kroner)	Godkjent søknadsbeløp (mill. kroner)
Østfold	115	798	2 716	180
Akershus	248	1 917	3 222	411
Oslo	114	1 468	2 219	224
Hedmark	104	766	3 914	153
Oppland	140	646	3 418	156
Buskerud	127	1 050	3 791	266
Vestfold	147	764	3 124	220
Telemark	112	350	2 027	101
Aust-Agder	95	424	3 669	120
Vest-Agder	110	784	4 306	191
Rogaland	215	1 814	3 861	394
Hordaland	237	1 475	2 851	355
Sogn og Fjordane	214	512	4 669	152
Møre og Romsdal	154	868	3 276	202
Sør-Trøndelag	167	979	3 120	254
Nord-Trøndelag	167	658	4 820	184
Nordland	103	417	1 722	138
Troms	93	1 228	7 471	217
Finnmark	51	230	3 032	53
Totalt	2 713	17 139	3 286	3 970

Tabell 25 Antall nye søknader, kostnader og søknadssum per fylke for perioden 2015 - 2017

8.2 Investeringer og prioriteringer på fylkesnivå

Figur 20 viser planlagte investeringer per innbygger for nye søknader fremmet i 2017. Nærmiljøanleggene er ikke med i analysen.

Nye søknader 2017 - Investering pr innbygger

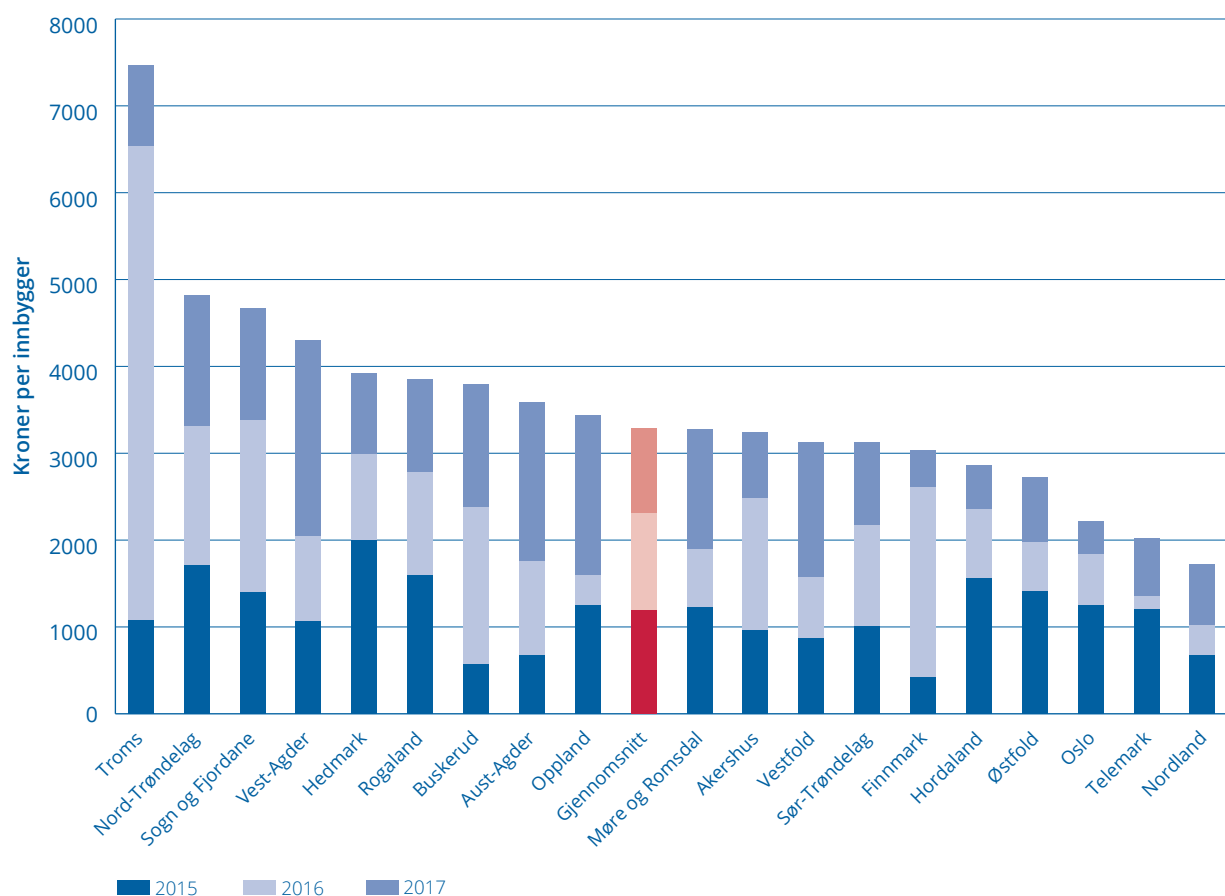

Figur 20 Investering per innbygger - nye søknader

Figuren viser at det er stor forskjell i planlagte investeringer fra Hedmark hvor det planlegges investeringer for 2 000 kroner per innbygger og til Finnmark hvor planlagte investeringer utgjør snaut 500 kroner per innbygger. Gjennomsnittet på landsbasis er cirka 1 200 kroner per innbygger.

Antall nye søknader med tilhørende investeringskostnader vil variere fra år til år. Finnmark er et godt eksempel på dette. I 2016 hadde Finnmark de nest høyeste investeringene per innbygger, mens de i år har de laveste. Figur 21 viser investering per innbygger for nye søknader fremmet i treårsperioden 2015 - 2017. Ved å se på en treårsperiode vil tilfeldige årlige variasjoner utjevnes og en får et bedre bilde på investeringsviljen i de forskjellige fylkene.

Nye søknader 2015 - 2017 Investering per innbygger

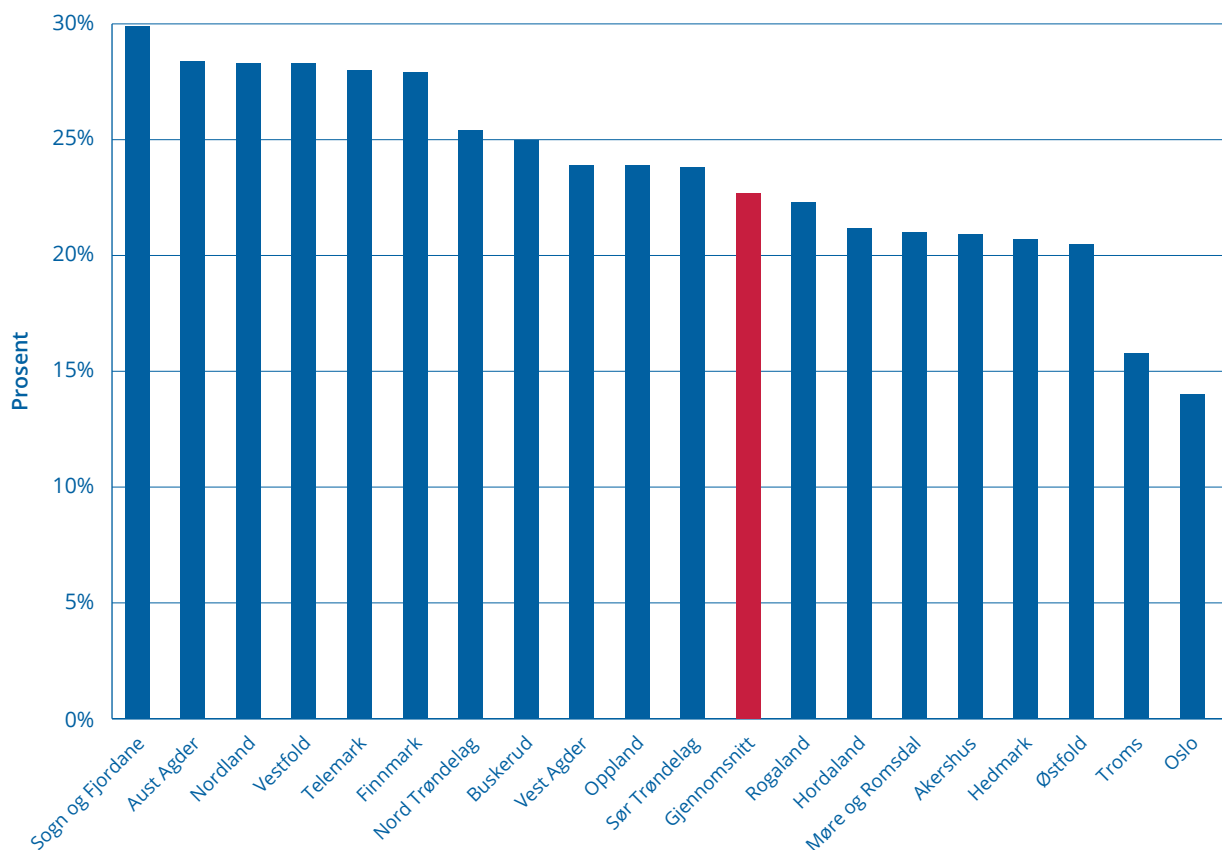
Figur 21 Nye søknader - planlagte investeringer 2015 - 2017

Figuren viser at det er store fylkesvise forskjeller i satsingen på å bygge ordinære anlegg. Gjennomsnittet ligger på snaut 3 300 kroner per innbygger. Troms ligger vesentlig høyere enn gjennomsnittet med planlagte investeringer på nesten 7 500 kroner per innbygger. Tre fylker, Oslo, Telemark og Nordland har planlagt vesentlig lavere investeringer enn de de andre fylkene de siste tre årene.

8.3 Spillemiddelandel per fylke – ordinære anlegg

Figur 22 viser hvor stor andel av kostnadene som dekkes av spillemidler i de forskjellige fylkene.

Tilskuddsprosent ordinære anlegg

Figur 22 Spillemiddelandel per fylke

Det er overraskende stor forskjell i hvor stor andel av anleggskostnaden som dekkes av spillemidler i de forskjellige fylkene.

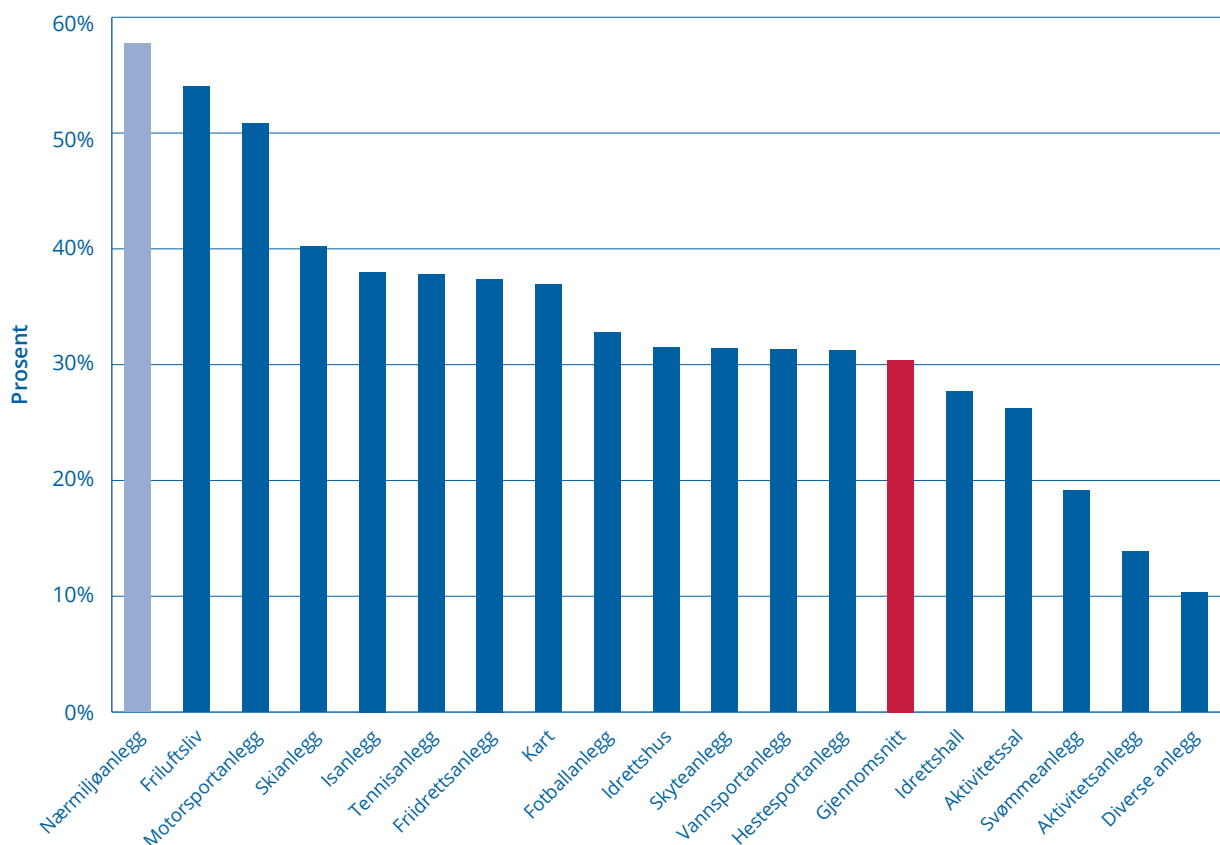
I seks av fylkene dekker spillemidlene 28 – 30 prosent av anleggskostnaden, mens tilskuddsprosenten i Oslo og Troms ligger på halvparten av dette. I elleve av fylkene utgjør tilskuddene mellom 20 og 25 prosent av kostnadene. Nærmiljøanleggene er ikke inkludert i analysen.

Variasjonen i spillemiddelandel henger i stor grad sammen med gjennomsnittskostnaden for anleggene. Oslo og Troms har de høyeste gjennomsnittskostnadene og mottar minst relativt sett i spillemidler. Fem av de seks fylkene med den høyeste tilskuddsprosenten ligger blant de seks fylkene med lavest gjennomsnittlige anleggskostnader. Andre faktorer som spiller inn på spillemiddelandelen er hvilke typer anlegg som bygges og hvorvidt et fylke har mange søknader fra pressområder og fra interkommunalt samarbeid.

8.4 Fylkeskommunenes prioritering

Fylkeskommunene prioriterer og tildeler spillemidler til de enkelte anlegg. Figur 23 viser hvor stor prosentvis andel av de forskjellige anleggstypenes søknadssum som ble innvilget ved årets tildeling. Kun anlegg med minimum 20 søknader er inkludert i analysen.

Fylkeskommunenes prioritering (Andel tildelt av søknadssum per anleggskategori)

Figur 23 Fylkeskommunenes prioriteringer

Fylkespolitikkerne innvilget over halve søknadssummen for nærmiljøanlegg, anlegg for friluftsliv og motorsportanlegg. Nærmiljøanleggene og anlegg for friluftsliv har fått en høy uttelling flere år på rad og blir prioritert av fylkespolitikkerne.

Svømmeanlegg, aktivitetsanlegg og anleggskategorien diverse anlegg fikk relativt små tildelinger i år. Svømmeanleggene har fått relativt lave tildelinger de tre siste årene, mens kategorien diverse anlegg har fått lave tildelinger de to siste årene.

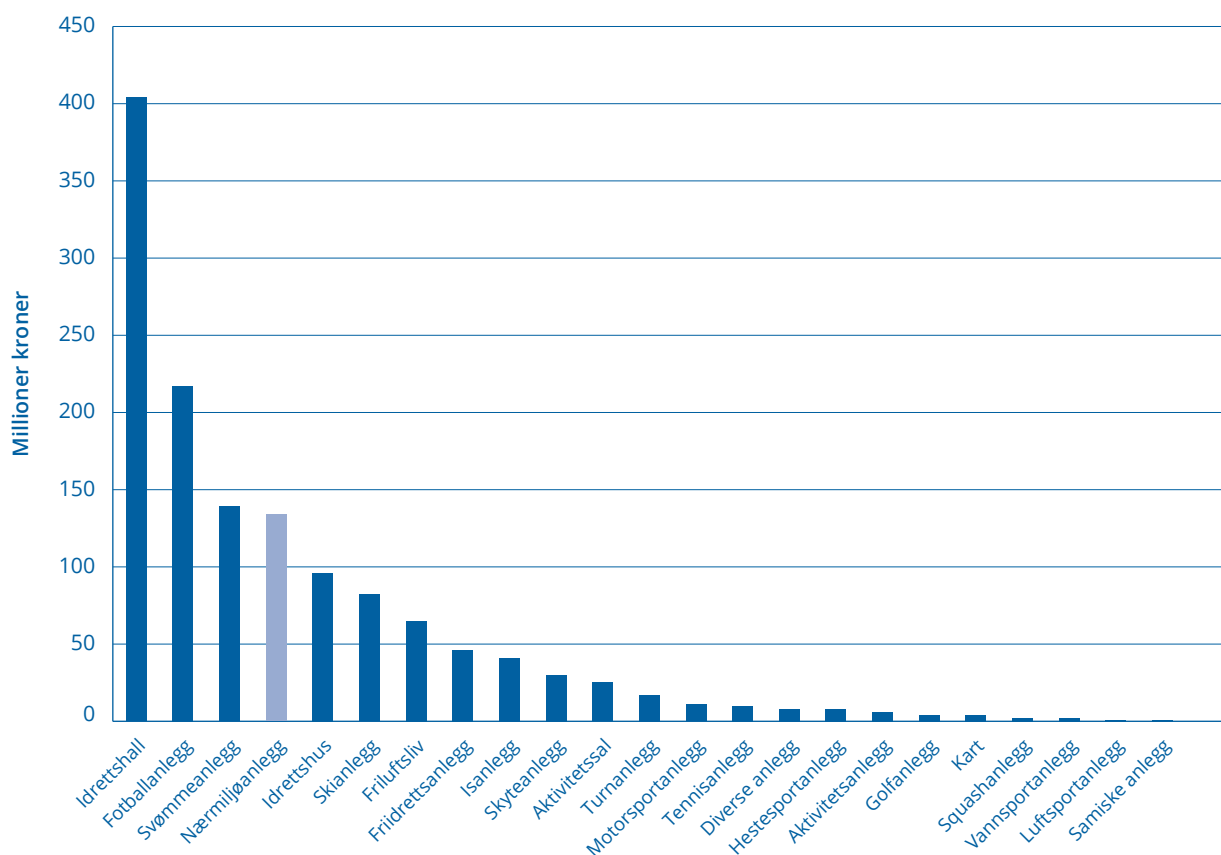

9 Tildelte spillemidler

9.1 Tildelte spillemidler 2017

Figur 24 viser hvordan årets spillemidler ble fordelt mellom de forskjellige anleggstypene, mens figur 25 viser tilsvarende tall for femårsperioden 2013 – 2017.

Tildelt i 2017 (Totalt 1 352 millioner kroner)

Figur 24 Tildelte spillemidler per anleggskategori i 2016

Det er tildelt 1 352 millioner kroner per juli 2017. 1 321 millioner kroner kommer fra hovedfordelingen, mens 31 millioner kroner er inndratte midler fra tidligere tildelinger samt renter på ikke-utbetalte midler. Enkelte fylkeskommuner tildeler disse midlene uavhengig av den ordinære tildelingen og hadde ikke fordelt disse midlene når arbeidet med dette kapittelet ble avsluttet¹⁵.

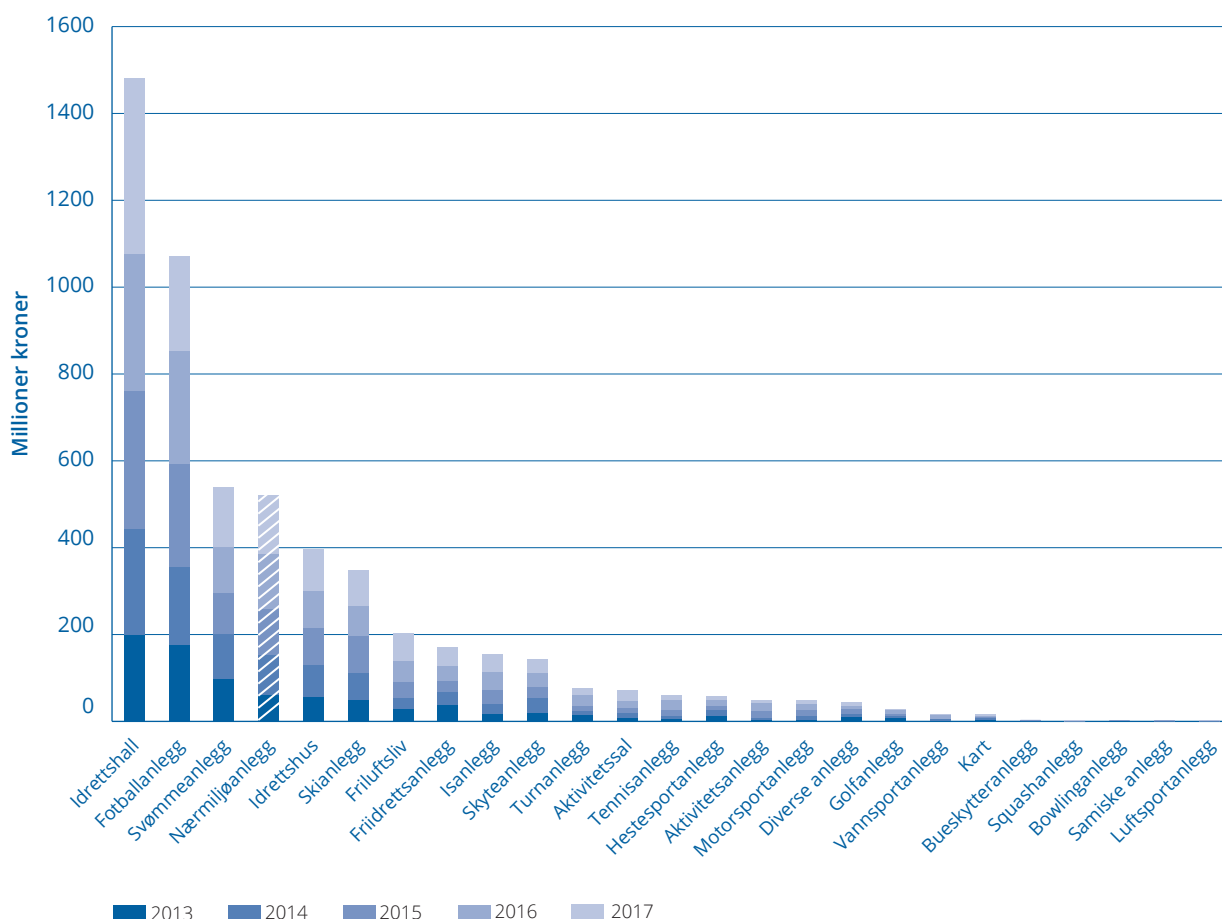
404 millioner kroner, eller 30 prosent av tildelingene, går til idrettshaller. Idrettshaller har økt sin andel de senere årene, og det tildeles nå nesten dobbelt så mye til idrettshaller som til fotballanlegg (217 millioner kroner). Ytterligere to anleggskategorier – svømmeanlegg og nærmiljøanlegg - mottar over 100 millioner kroner. Disse fire anleggskategoriene ble tildelt to tredeler av spillemidlene.

15. Arbeidet med dette kapittelet ble avsluttet i juli 2017.

9.2 Tildelte spillemidler 2013 – 2017

Det er tildelt 5,5 milliarder kroner siste fem år. Figur 25 viser fordelingen per anleggskategori.

Tildelt 2013 - 2017

Figur 25 Tildelte spillemidler per anleggskategori i perioden 2013 - 2017

Det er de samme anleggstypene som dominerer i femårs perspektivet som i år. Totalt er det fordelt 5,5 milliarder kroner til anlegg siste fem år.

Idrettshallene har vært største mottaker alle årene. Det er tildelt 1 481 millioner kroner til idrettshaller, mens fotballanleggene har mottatt 1 070 millioner kroner. Disse to anleggskategoriene har mottatt 46 prosent av spillemidlene, mens nærmiljø- og svømmeanleggene er tildelt 19 prosent. Cirka to tredeler av samtlige anleggsmidler er tildelt til disse fire anleggskategoriene.

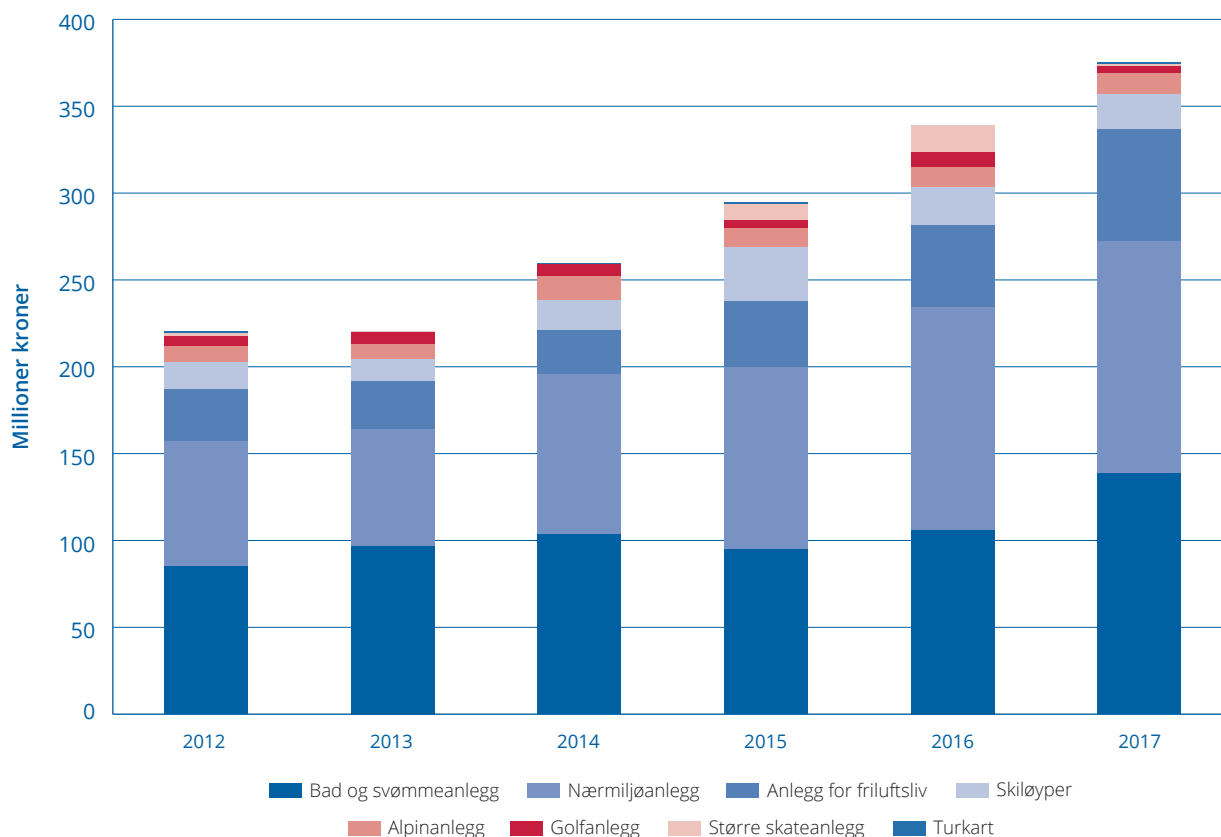
Andre store mottakere er idrettshus og skianlegg som har mottatt henholdsvis 395 millioner kroner og 347 millioner kroner.

De ti største anleggskategoriene har mottatt 91 prosent av spillemidlene, mens de resterende 15 har delt de siste 9 prosentene.

9.3 Tildeling av spillemidler til anlegg for egenorganisert aktivitet

Figur 26 viser årlig tildeling av spillemidler til anlegg for egenorganisert aktivitet i perioden 2012 til 2017.

Tildelte midler til egenorganiserte anlegg

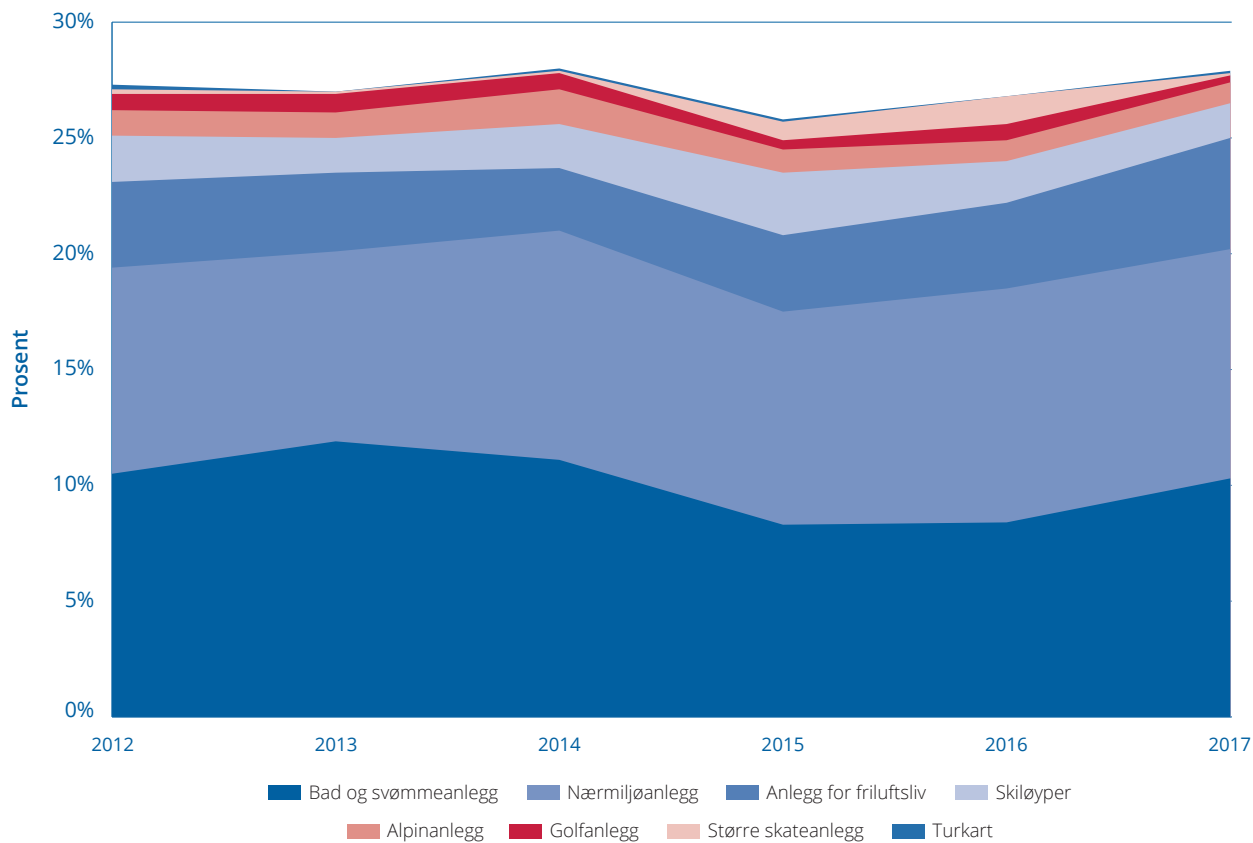

Figur 26 Tildelte midler til anlegg for egenorganisert aktivitet 2012 - 2017

375 millioner kroner ble tildelt anlegg for egenorganisert aktivitet i 2017. Det har vært en jevn økning i tilskuddene til dette formålet de siste årene. Nærmiljøanleggene og svømmeanleggene dominerer tildelingen, men det bevilges også betydelige midler til anlegg for friluftsliv.

Figur 27 viser relativ andel av spillemidler tildelt anlegg for egenorganisert aktivitet.

Andel av anleggsmidler som er tildelt anlegg for egenorganisert aktivitet

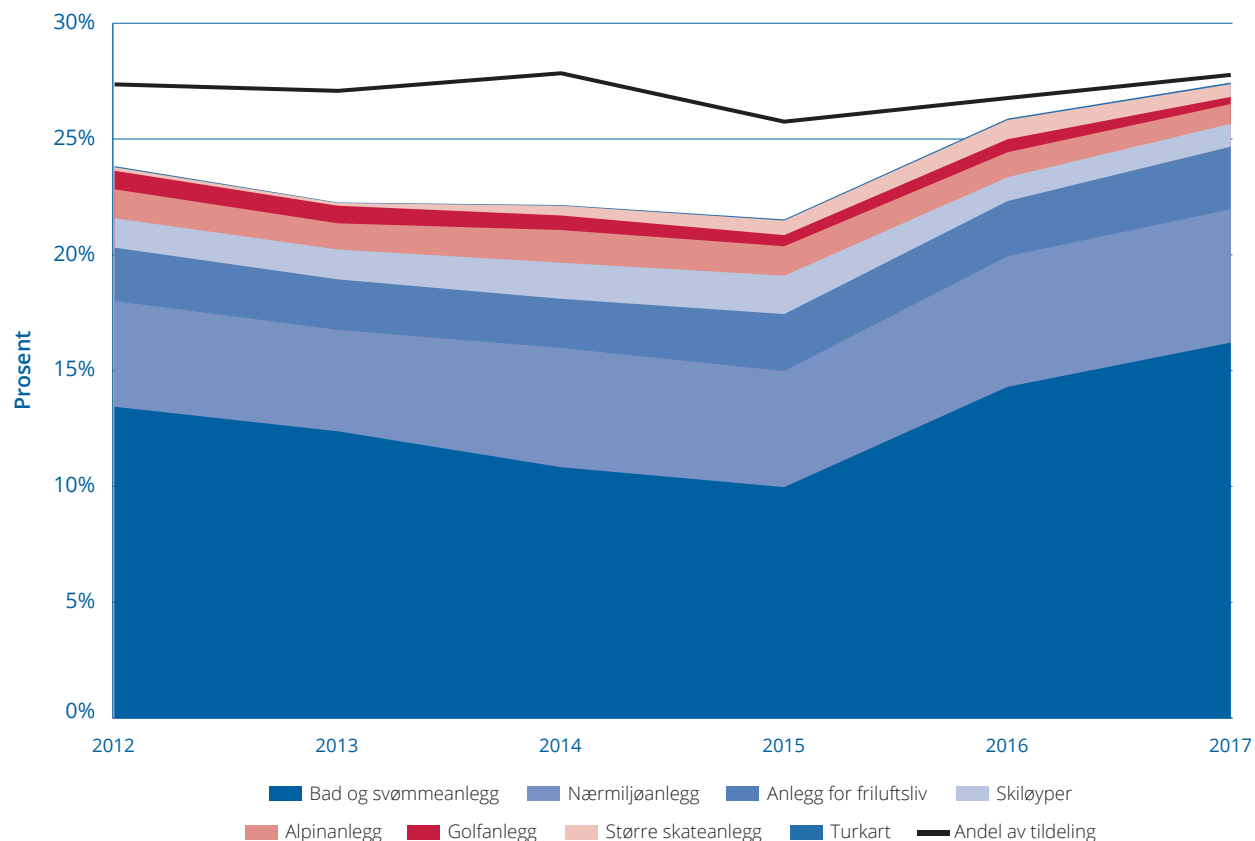

Figur 27 Andel av anleggsmidler tildelt anlegg for egenorganisert aktivitet

Anlegg for egenorganisert aktivitet har blitt tildelt mellom 25 og 28 prosent av tilgjengelige midler de siste seks årene. Det er først og fremst andelen som tildeles bad og svømmeanlegg som har variert.

Figur 28 viser i tillegg til andelen av anleggsmidler tildelt anlegg for egenorganisert aktivitet, representert med en sort strek, også utvikling i søknadssum for de samme anleggstypene.

Andel av søknadssum og anleggsmidler tildelt anlegg for egenorganisert aktivitet

Figur 28 Andel av søknadssum og tildeling til anlegg for egenorganisert aktivitet

24 prosent av den samlede søknadssummen i 2012 gjaldt anlegg for egenorganisert aktivitet. Andelen ble noe redusert de neste tre årene før den har økt de to siste årene. I år er andelen 28 prosent.

Den relative tildeling til de egenorganiserte anleggene lå 3 – 5 prosentpoeng høyere enn det søknadssummen skulle tilsi i perioden 2012 – 2015, mens andelen er relativt lik andel av søknadssummen de to siste årene. Denne endringen skyldes sannsynligvis at det kom en stor økning i søknadsbeløp knyttet til svømmeanlegg i 2016 og at det tradisjonelt tar noen år før disse får tildeling.

10 Utvikling i etterslep

Tabellen nedenfor viser utviklingen i antall søknader, søknadssum, disponible midler og etterslep for nærmiljøanlegg og ordinære anlegg:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Antall søknader	2 720	2 815	2 948	3 027	3 280	3 487	3 738
Søknadssum (mill. kroner)	2 772	2 888	3 032	3 305	3 877	4 116	4 469
Disponible midler (mill. kroner)	683	698	734	861	1 059	1 197	1 321
Etterslep (mill. kroner)	2 089	2 190	2 298	2 444	2 818	2 919	3 148
Ventetid på tildeling (år)	3,1	3,1	3,1	2,8	2,7	2,4	2,4

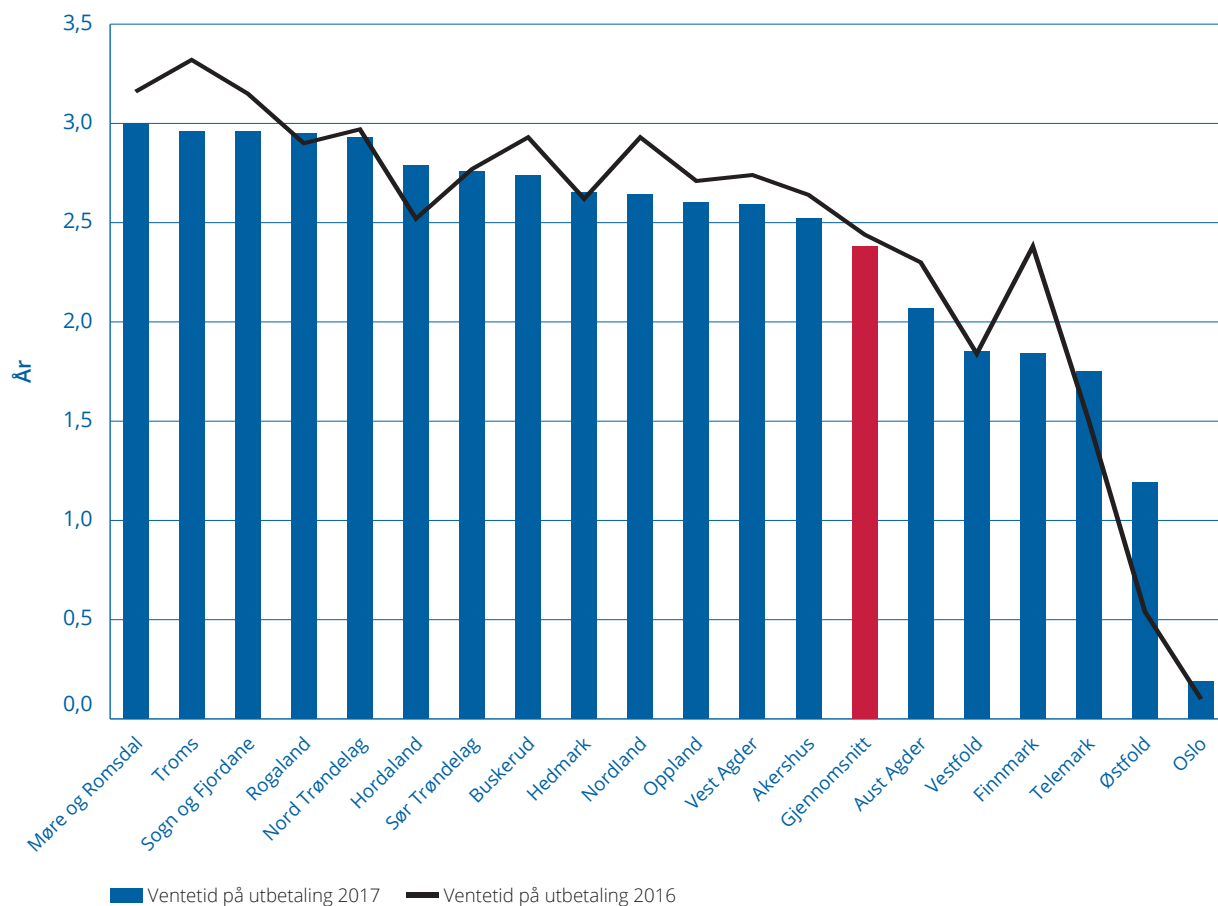
Tabell 26 Utvikling i etterslep

Etterslepet økte med 229 millioner kroner i 2017 og har passert 3,1 milliarder kroner. Det har med 0,7 år, aldri vært høyere. De siste seks årene har etterslepet økt med 1 059 millioner kroner. Dette er cirka 175 millioner kroner i året.

Til tross for økningen i etterslepet er ventetiden på utbetaling av spillemidler uendret fra i fjor. På de siste seks årene er ventetiden redusert

Figur 29 viser ventetiden på utbetaling av spillemidler i de forskjellige fylkene.

Ventetid på utbetaling av spillemidler

Figur 29 Ventetid på utbetaling av spillemidler

Det er små endringer i ventetid på utbetaling av spillemidler i de fleste fylker. For første gang på mange år har ingen fylker en ventetid på over tre år. I 14 av fylkene er ventetiden på utbetaling nå mellom to og tre år, mens de resterende fem fylkene har en ventetid på under to år. Oslo har i praksis ingen ventetid.

På grunn av kommunale og fylkeskommunale prioriteringer kan ventetiden være vesentlig lengere eller kortere for de enkelte anlegg.

Kapittel 13.2 gir en beskrivelse av regelverket for fordeling av spillemidler mellom fylkeskommunene.

11 Ekstratilskudd

I tillegg til ordinære spillemidler finnes det fire ordninger som gir ekstra spillemidler. Dette er:

1. Ekstratilskudd til anlegg i Nord-Norge
 - a. Anlegg i kommuner i Troms og Finnmark kan få et tillegg på 25 prosent av ordinært tilskudd.
 - b. Anlegg i kommuner i Nordland og Namdalen kan få et tillegg på 20 prosent av ordinært tilskudd
2. Anlegg i kommuner definert som pressområder, kan få et tillegg på 15 prosent av ordinært tilskudd.
3. Større interkommunale anlegg kan få et tillegg på 30 prosent av ordinært tilskudd.
4. Det er for perioden 2014 – 2017 satt av 160 millioner kroner som skal fordeles til enkelte utvalgte anleggstyper.

Tilskuddene til ordningene beskrevet i punktene 1 – 3 hentes fra post 1.1 Idrettsanlegg i kommunene, mens anleggspolitisk program er post 1.2 i hovedfordelingen.

11.1 Ekstratilskudd til anlegg i Namdalen og Nord-Norge

Tabell 27 viser størrelsen på ekstratilskuddene gitt til Namdalen og Nord-Norge. Tabellen inneholder både data for samtlige søknader og for årets nye søknader.

	Antall søknader totalt	Ekstra tilskudd (mill. kroner)	Antall nye søknader 2017	Ekstra tilskudd 2017 (mill. kroner)
Namdalen og Nordland	186	37,4	64	8,7
Troms og Finnmark	148	55,4	46	10,4
Totalt	334	92,8	110	19,2

Tabell 27 Ekstratilskudd til Namdalen og Nord-Norge

Ekstratilskuddet til Namdalen og Nord-Norge utgjør totalt 93 millioner kroner. Hver søker fikk i gjennomsnitt 280 000 kroner i tillegg. Enkelte søkere har ikke glede av ordningen da de har søknader hvor ordinær sats gir et tilskudd på 50 prosent, noe som er det maksimale en kan oppnå.

Ekstratilskuddet utgjør 1,9 prosent av den totale søknadssummen på 4 917 millioner kroner.

11.2 Ekstratilskudd til anlegg i pressområder

Tabell 28 viser størrelsen på ekstra tilskuddene gitt til pressområdekommunene. Tabellen inneholder data for både samtlige søknader og for årets nye søknader.

	Antall søknader totalt	Ekstra tilskudd (mill. kroner)	Antall nye søknader 2017	Ekstra tilskudd 2017 (mill. kroner)
Pressområder	488	162,1	230	50,7

Tabell 28 ekstratilskudd til pressområder

Pressområdekommunene mottar et ekstratilskudd på 162 millioner kroner. Hver søker får et tillegg på i gjennomsnitt 330 000 kroner. Enkelte søkere har ingen glede av ordningen da de har søknader hvor ordinær sats gir et tilskudd på 50 prosent som er det maksimale en kan oppnå.

Ekstratilskuddet utgjør 3,3 prosent av den totale søknadssummen på 4 917 millioner kroner.

12 Anleggstilbudet i fylker og kommuner

Anleggsregisteret – www.anleggsregisteret.no – er hovedkilden til anleggsdata i Norge for alle typer idrettsanlegg og aktivitetsanlegg under ett. Anleggsregisteret er sentral i tilskuddsordningene til anlegg for idrett og fysisk aktivitet, og vedlikeholdes av kommunene som ledd i dette arbeidet.

Dataene i denne rapporten er basert på det forhenværende idrettsanleggsregisteret som ble avskaffet i oktober 2017, og erstattet med et noe revidert og gjennomgått register. Derfor vil ikke data i det nå anskaffede registeret og fremtidige rapporter data være direkte sammenlignbart med tall i denne, og foregående rapporter.

Forbehold og forutsetninger

Det er stor oppmerksomhet om oppdatering og vedlikehold av registeret, noe som vises ved at det er gjort oppdateringer og endringer i flere tusen anlegg siden denne rapporten ble gitt ut i 2016. Samtidig må en ta forbehold om feilregistreringer og manglende data ved bruk av registeret. Dette gjelder spesielt på detaljnivå for enten anleggstyper eller geografisk avgrensning, hvor enkelte feilregistreringer kan gi signifikante utslag. Vi tør allikevel påstå at på et makronivå tilbyr registeret en god, komparativ oversikt over idrettsanlegg i Norge. Det er per dags dato registrert over 50 000 eksisterende anleggsenheter (gjeldende idrett og fysisk aktivitet).

Dette kapitlet legger frem anleggstilbudet i Norge brutt ned på kommunenivå for alle kommuner i landet, sortert etter fylke. En er nødt til, av hensyn til forbehold beskrevet ovenfor, å være oppmerksom på at dette indikatortallet vil kunne bli unøyaktig og sårbart ved at enkle feilregistreringer kan gi store utslag i kommuner med få anlegg og/eller få innbyggere. Derfor er ikke grafene rangert innad i fylkene. En må selv vurdere om det er hensiktsmessig å gjøre direkte sammenligninger mellom områder med forskjellige befolkningsmessige, geografiske og/eller anleggsmessige forutsetninger. Grafene er dog rangert på fylkesnivå og for de største kommunene, der en legger til grunn at anleggs- og befolkningsmengden er av en slik størrelse at direkte sammenligning kan gjøres.

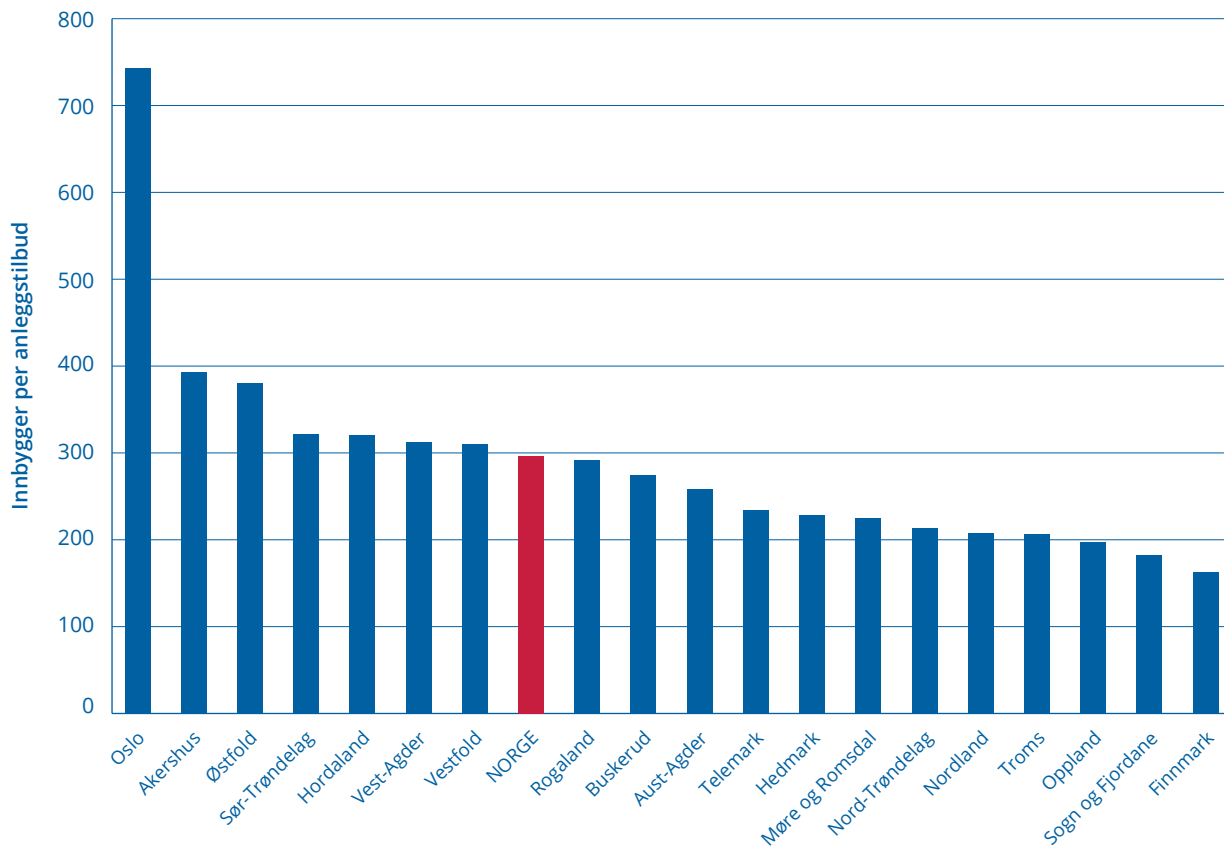
Med tallforbehold i minne er dataene er lagt frem for alle kommuner slik at alle kan få et forhold til hvilke tall som legges til grunn for disse fremstillingene i sine områder. Videre er det et håp at fremstillingene kan være interessante for enda flere, samt være en motivasjon til videre oppfølging av arbeidet med oppdatering av registeret.

Anleggstilbud – hva er det?

Modellen som er lagt til grunn for utregningen er en vektet anleggsmodell som har som mål å synliggjøre et "anleggstilbud" basert på telling, og vektning av et utvalg typer anlegg. Forskjellige anlegg er vektet etter blant annet aktivitetspotensiale og kostnadsbildet ved investering. Innbyggertallet i et område deles deretter på områdets totale antall vektspoeng, slik at en får en representasjon av hvor mange innbyggere som deler ett anleggstilbud.

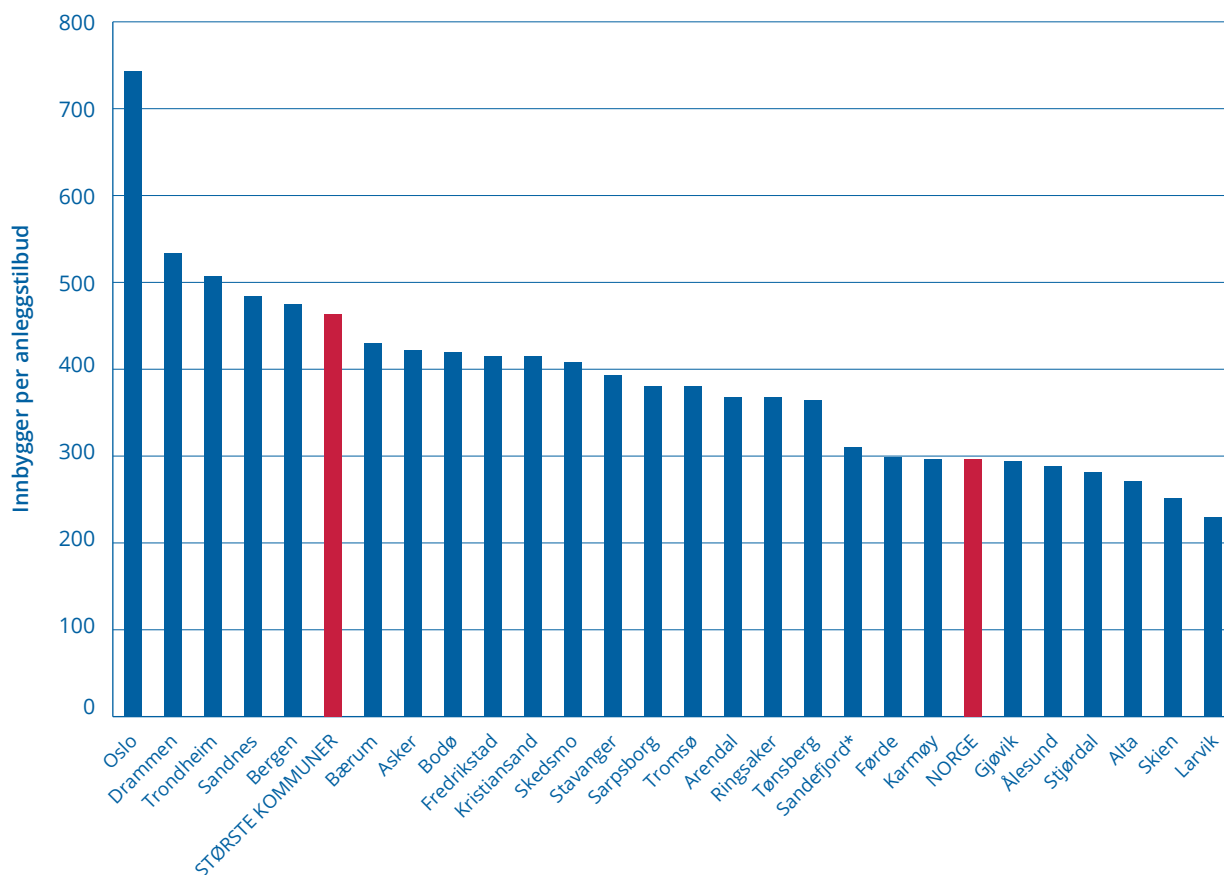
12.1 Anleggstilbudet i fylkene og de største kommunene

Anleggstilbudet i fylkene - 2017

Figur 30 Anleggstilbudet i fylkene

Anleggstilbudet i de største kommunene - 2017

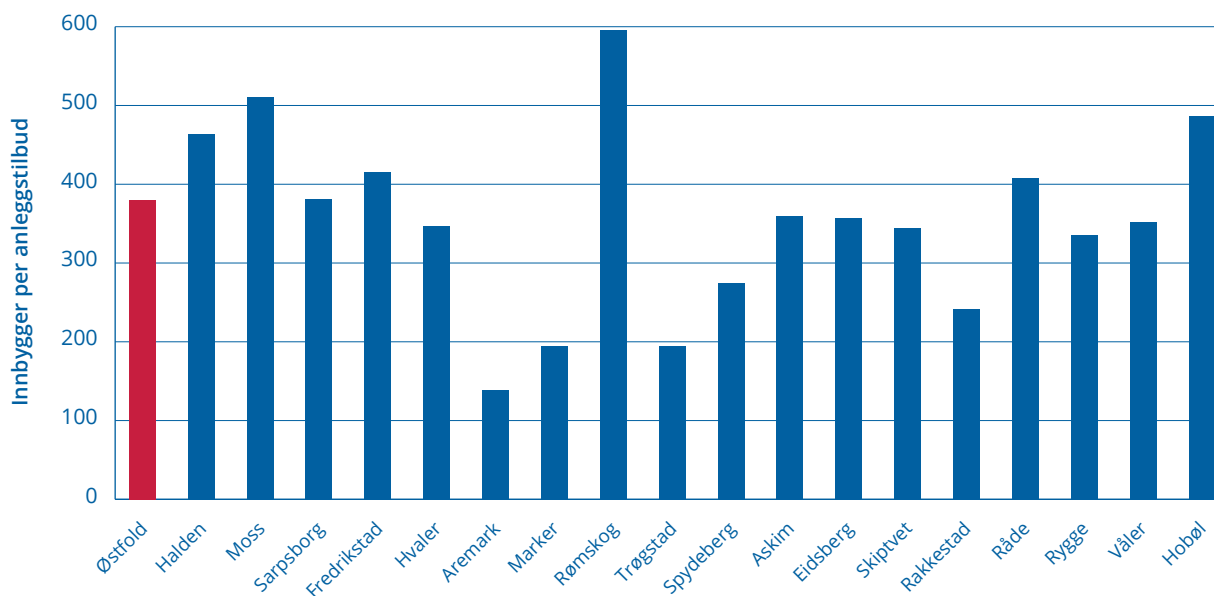
Figur 31 Anleggstilbudet i de største kommunene

NB! Merk at det nå avskaffede idrettsanleggsregisteret ikke ivaretok sammenslåingen av Sandefjord, Stokke og Andebu 1.1.2017. Ovenstående viser derfor anleggstilbud basert på anlegg innenfor området av, og befolkning pr 2016 i den tidligere kommunen 0706 Sandefjord og vil være feil for dagens struktur. Nye Sandefjord kommune vil bli ivaretatt i neste års rapport. For den fylkesvise fremvisningen har dog ikke dette betydning for resultatet.

12.2 Anleggstilbudet i fylkene og de største kommunene

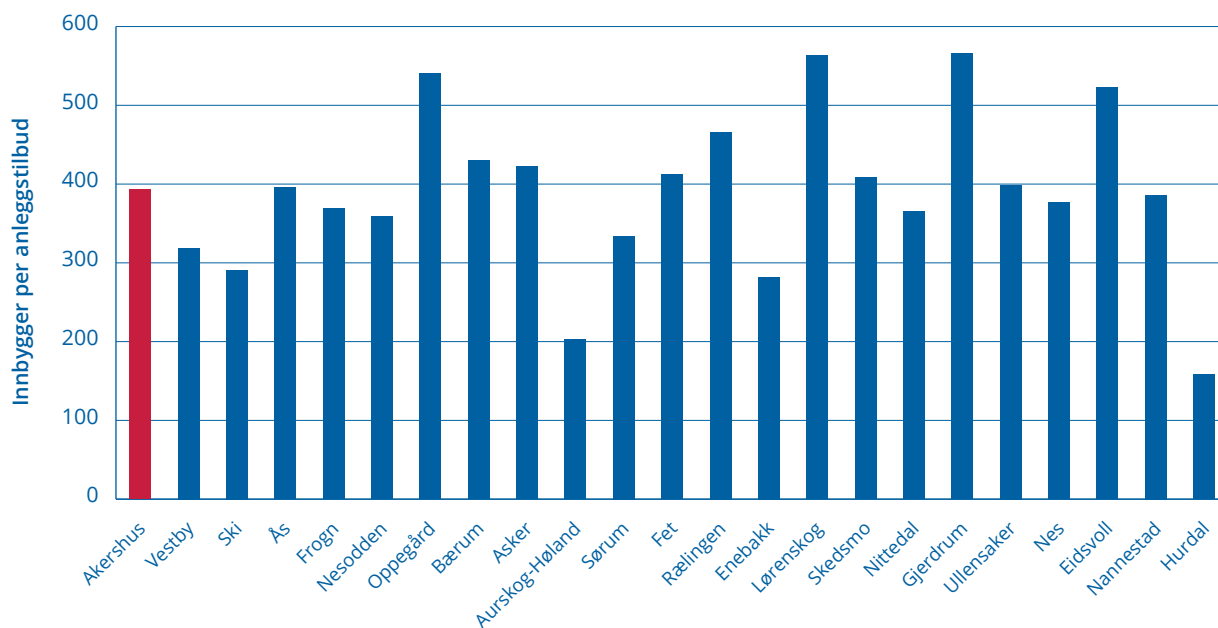
En gjør oppmerksom på at datamodellen i utgangspunktet er myntet på fylker, som er større enheter, slik at voldsomme utslag i kommunevise grafer i realiteten kan skyldes nokså små forskjeller ned på enkeltanleggsnivå, samt det faktum at modellen ikke ivaretar samtlige anlegg i hver kommune.

Anleggstilbudet i Østfold - 2017

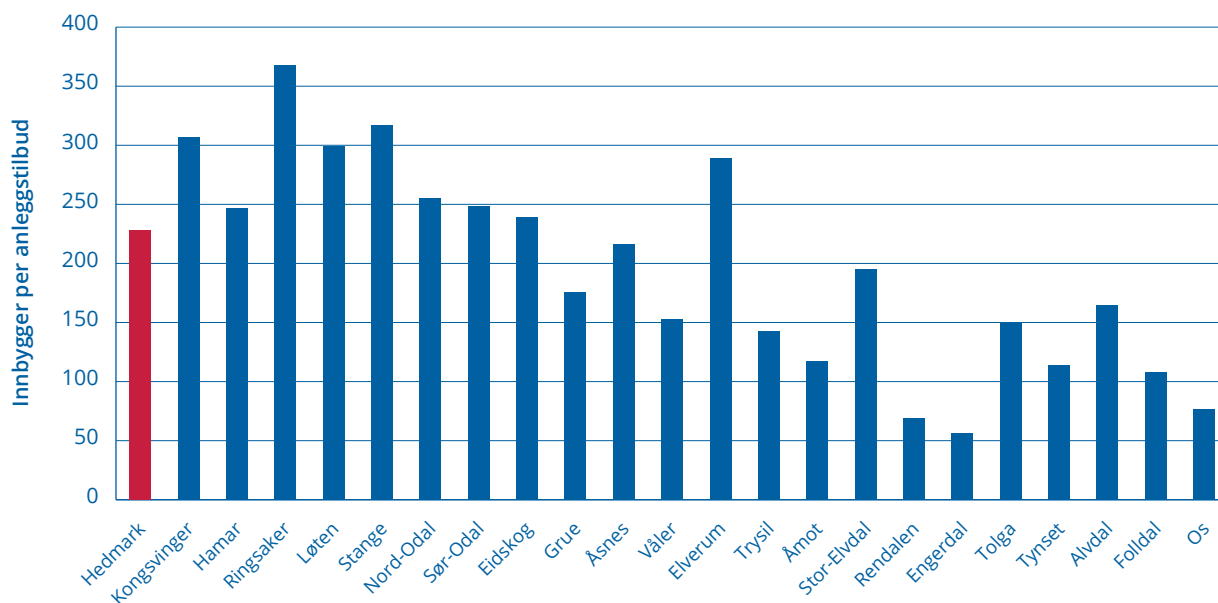
Figur 32 Anleggstilbudet i Østfold

Anleggstilbudet i Akershus - 2017

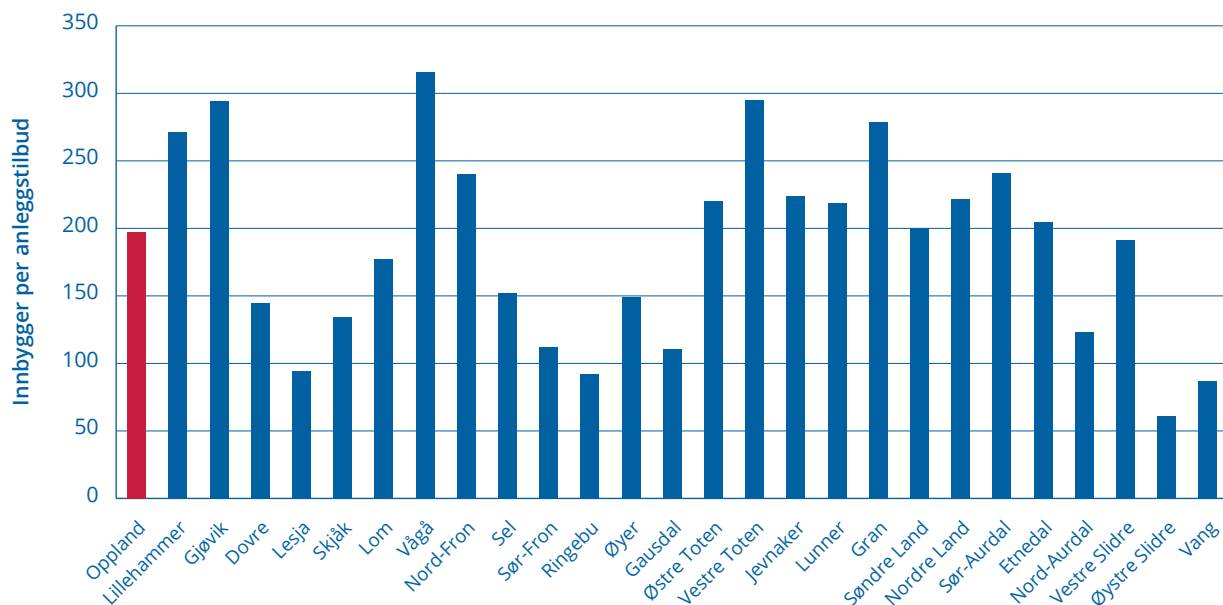
Figur 33 Anleggstilbudet i Akershus

Anleggstilbudet i Hedmark - 2017

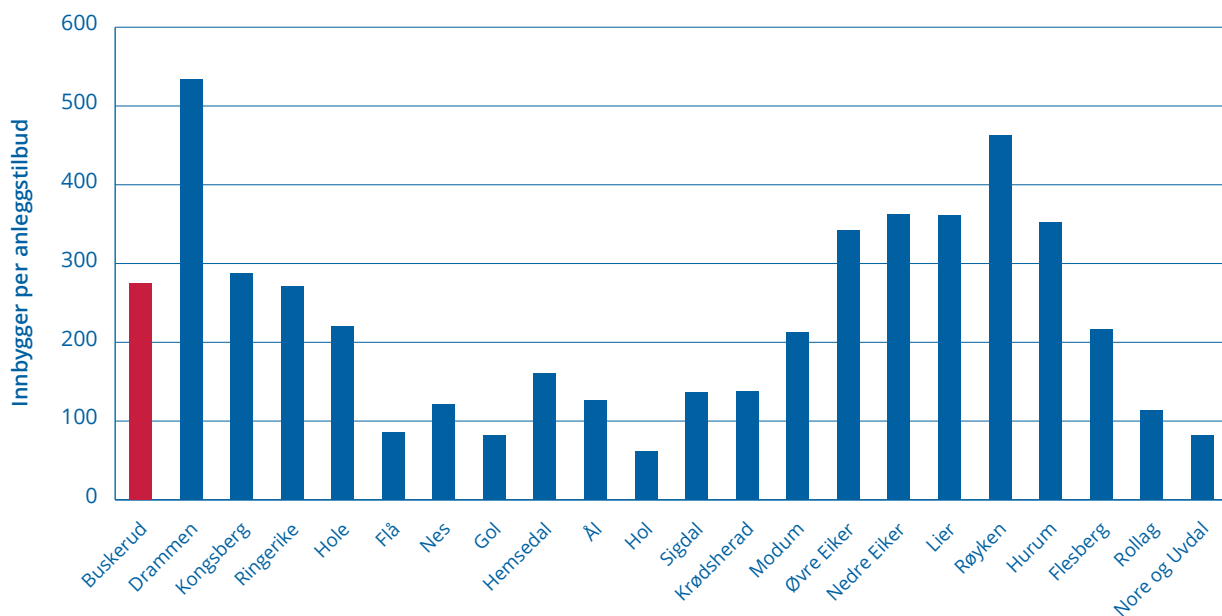
Figur 34 Anleggstilbudet i Hedmark

Anleggstilbudet i Oppland - 2017

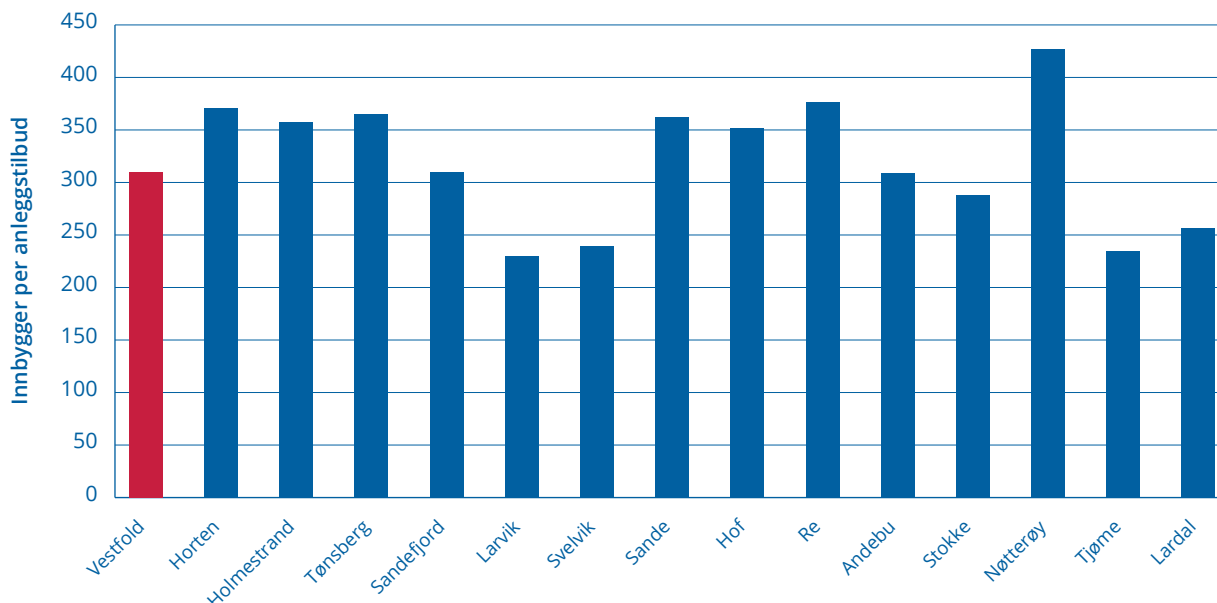
Figur 35 Anleggstilbudet i Oppland

Anleggstilbudet i Buskerud - 2017

Figur 36 Anleggstilbudet i Buskerud

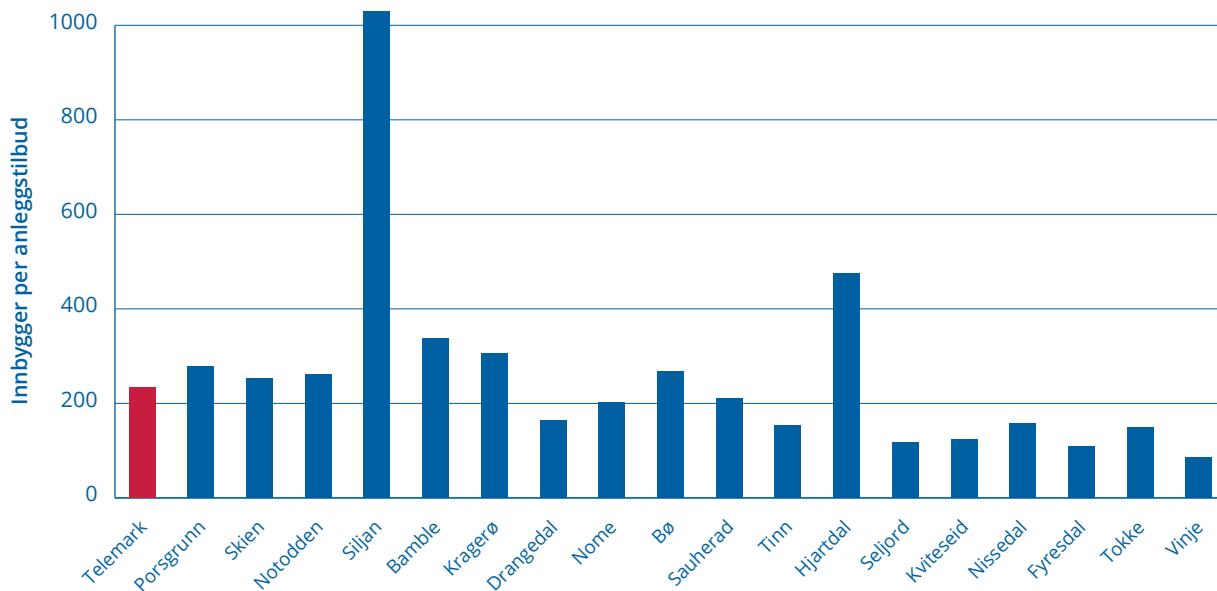
Anleggstilbudet i Vestfold - 2017

Figur 37 Anleggstilbudet i Vestfold

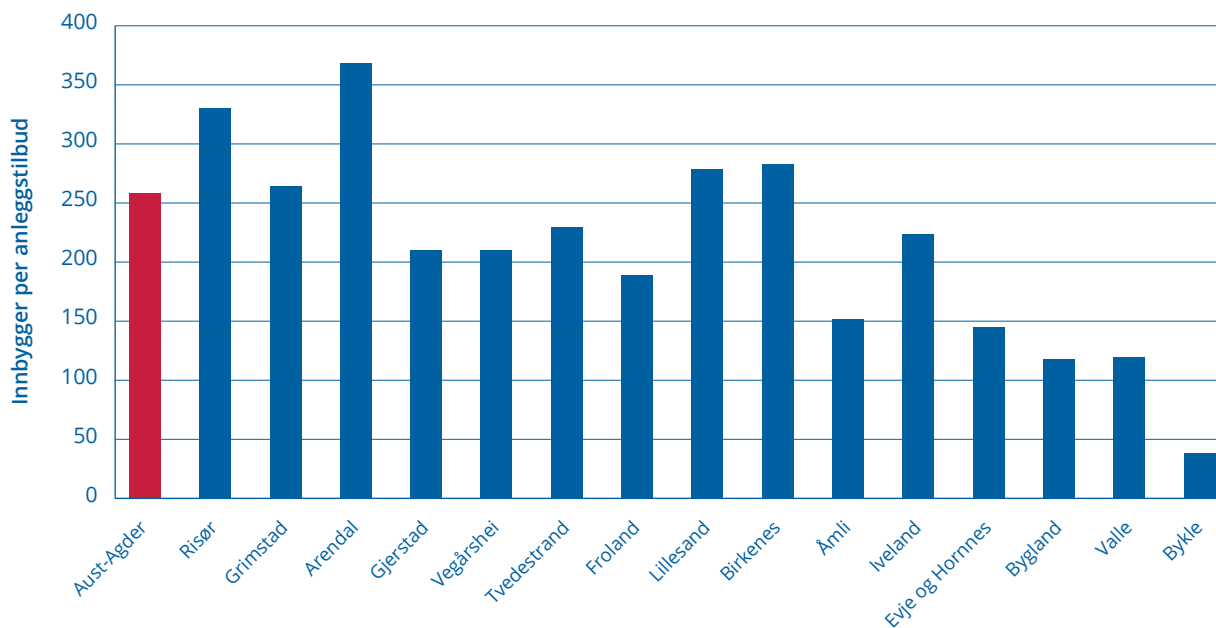
NB! Dataene er basert på det nå utgåtte idrettsanleggsregisteret som ikke ivaretok sammenslåingen av Sandefjord, Andebu og Stokke til nye Sandefjord kommune. Tallene er derfor for anlegg som sogner til de gamle kommunene med innbyggertall fra 2016.

Anleggstilbudet i Telemark - 2017

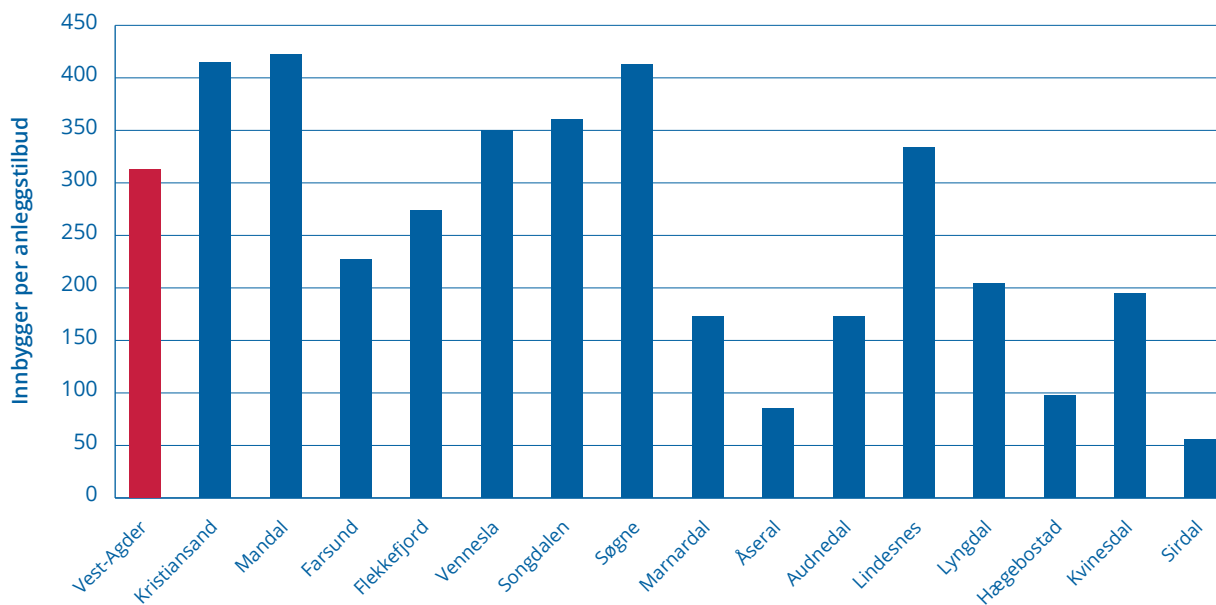
Figur 38 Anleggstilbudet i Telemark

Anleggstilbudet i Aust-Agder - 2017

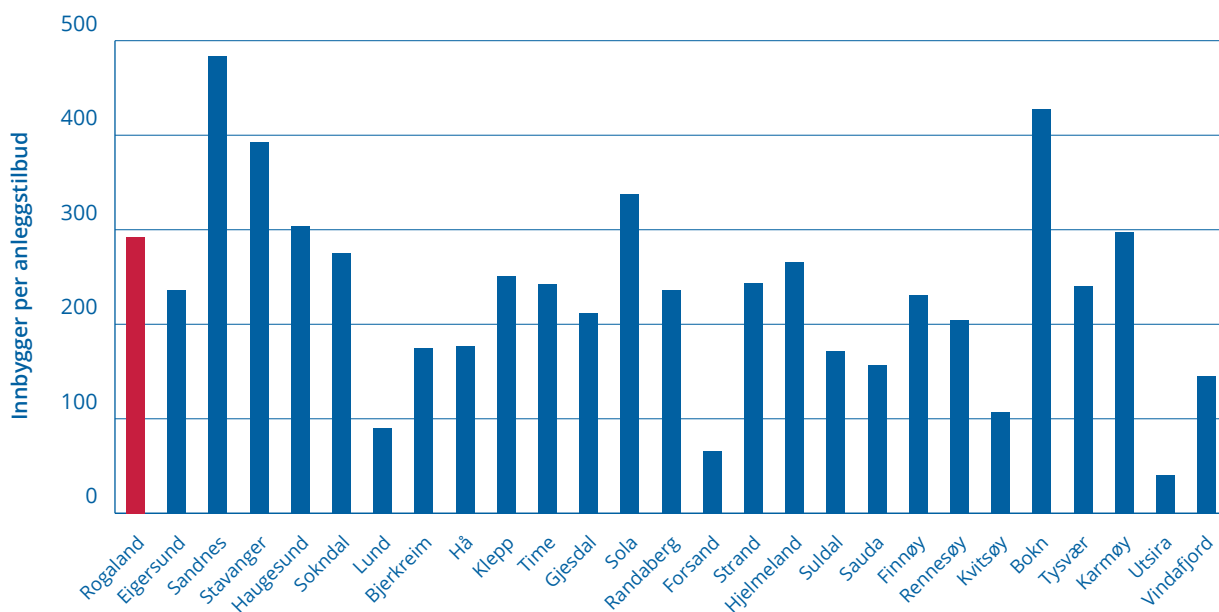
Figur 39 Anleggstilbudet i Aust-Agder

Anleggstilbudet i Vest-Agder - 2017

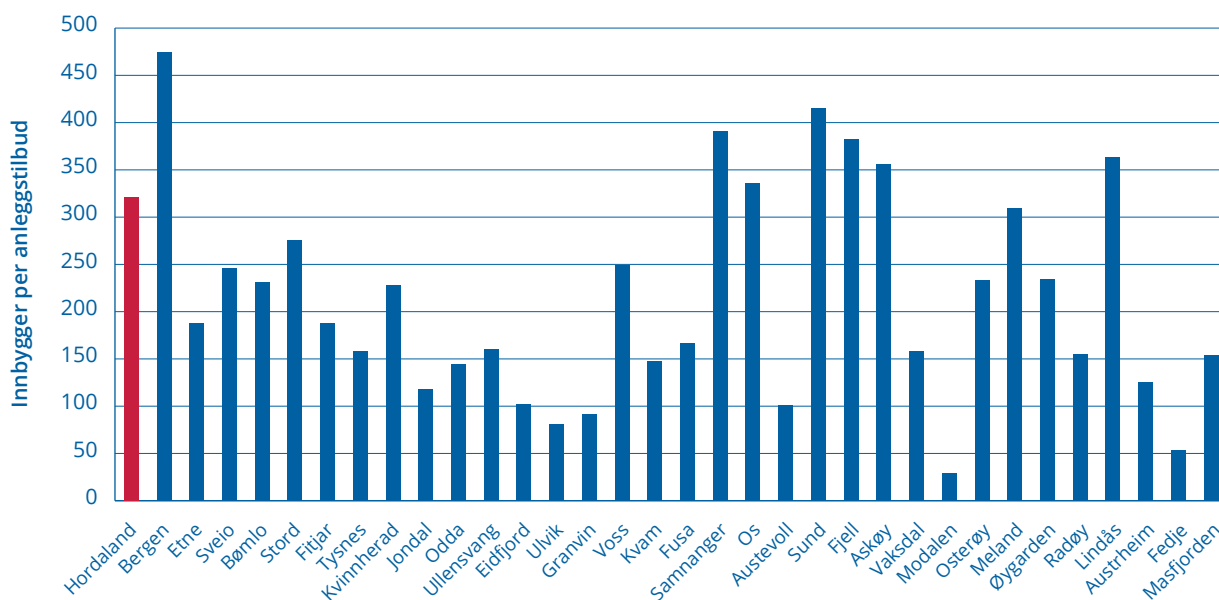
Figur 40 Anleggstilbudet i Vest-Agder

Anleggstilbudet i Rogaland - 2017

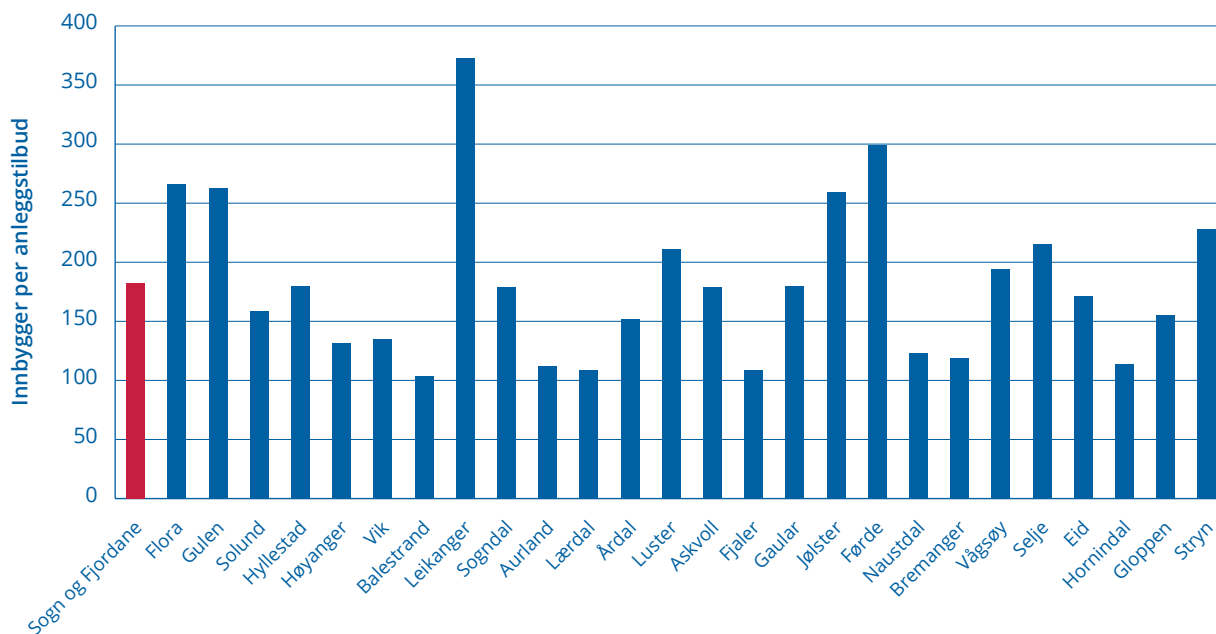
Figur 41 Anleggstilbudet i Rogaland

Anleggstilbudet i Hordaland - 2017

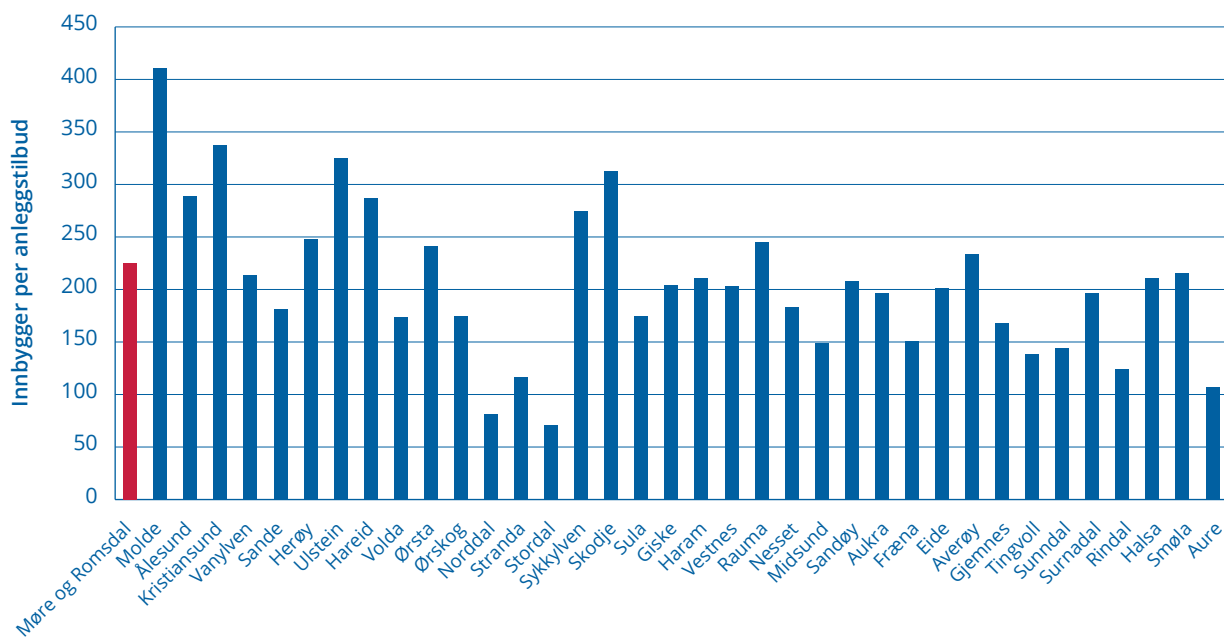
Figur 42 Anleggstilbudet i Hordaland

Anleggstilbudet i Sogn og Fjordane - 2017

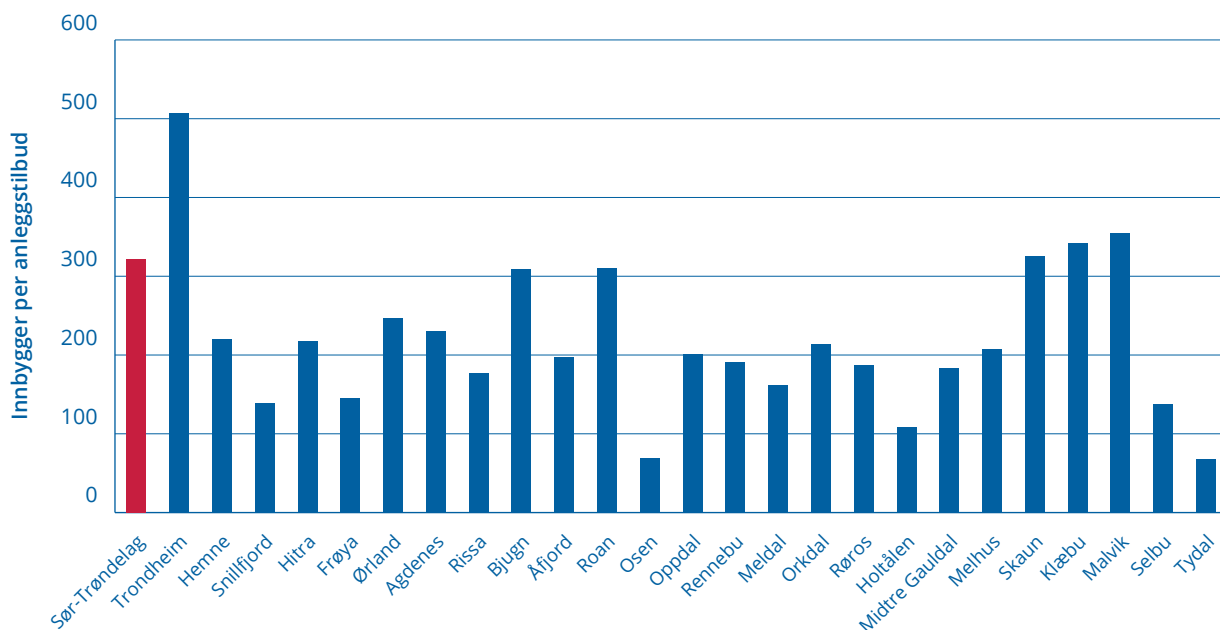
Figur 43 Anleggstilbudet i Sogn og Fjordane

Anleggstilbudet i Møre og Romsdal - 2017

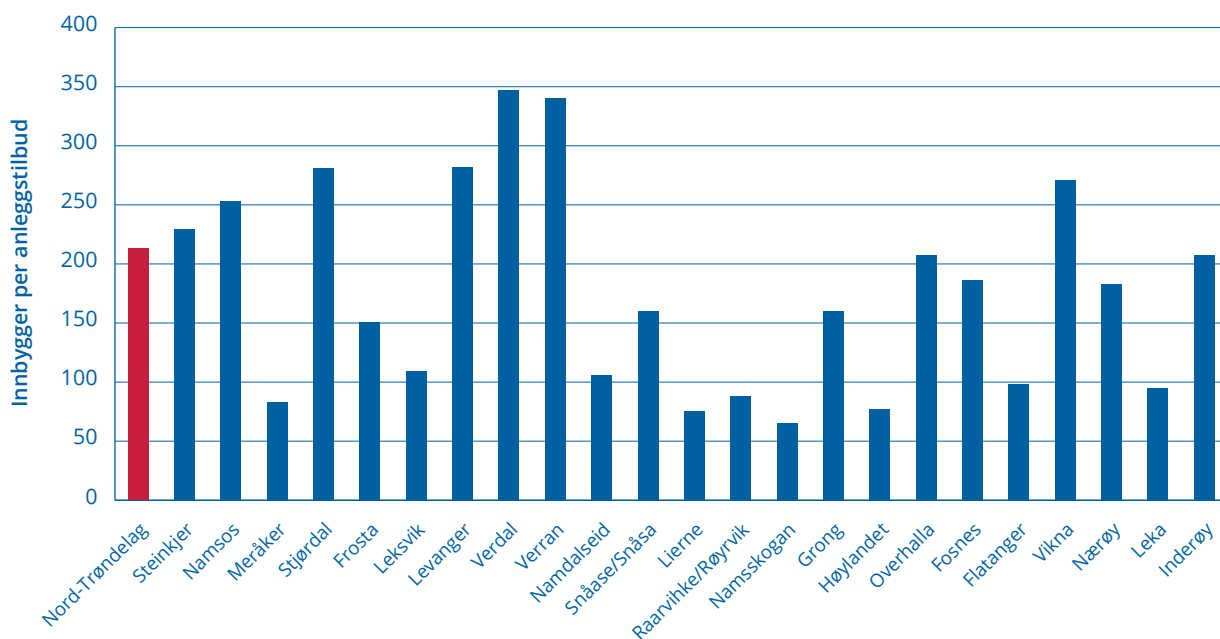
Figur 44 Anleggstilbudet i Møre og Romsdal

Anleggstilbudet i Sør-Trøndelag - 2017

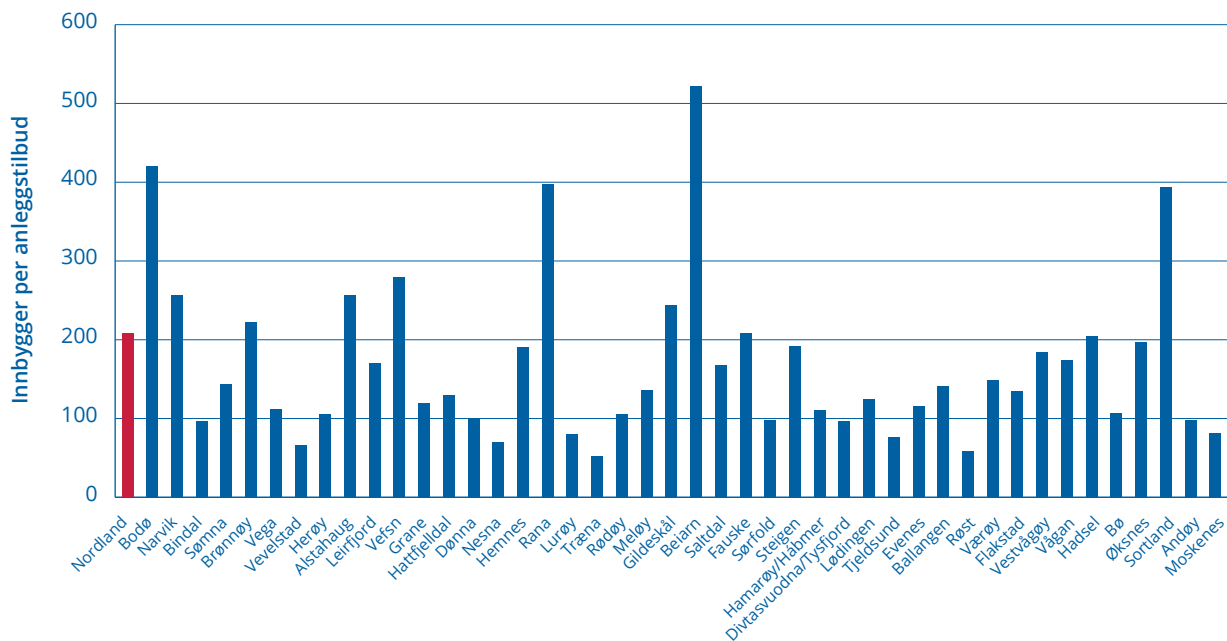
Figur 45 Anleggstilbudet i Sør-Trøndelag

Anleggstilbudet i Nord-Trøndelag - 2017

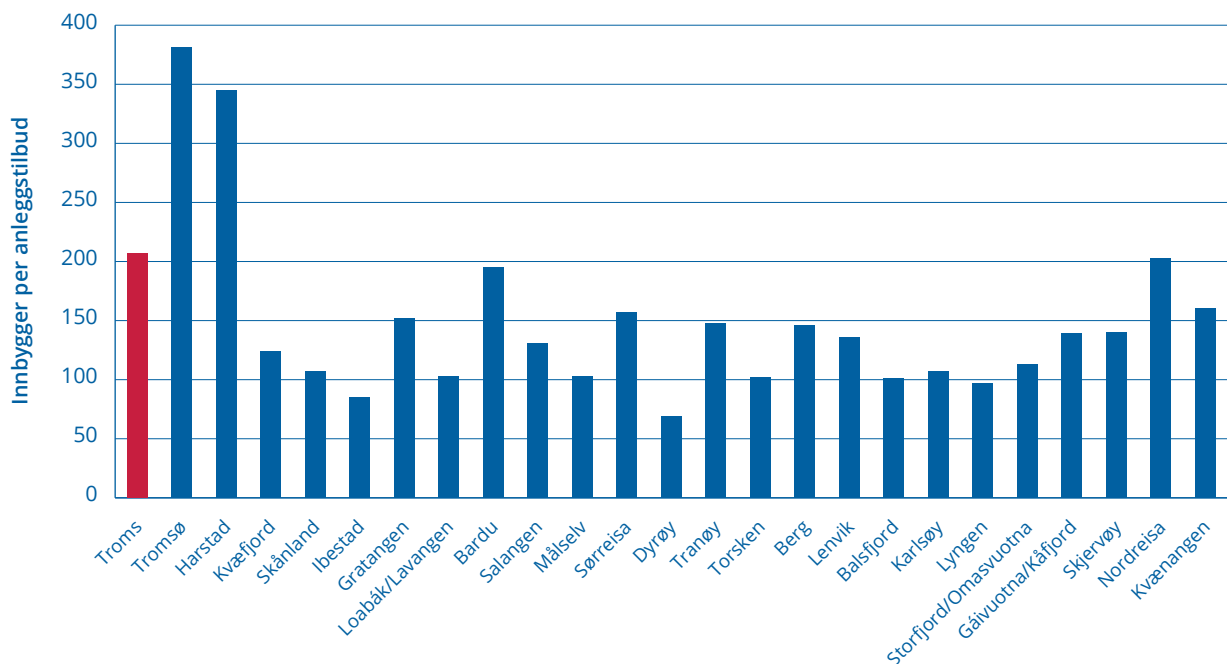
Figur 46 Anleggstilbudet i Nord-Trøndelag

Anleggstilbudet i Nordland - 2017

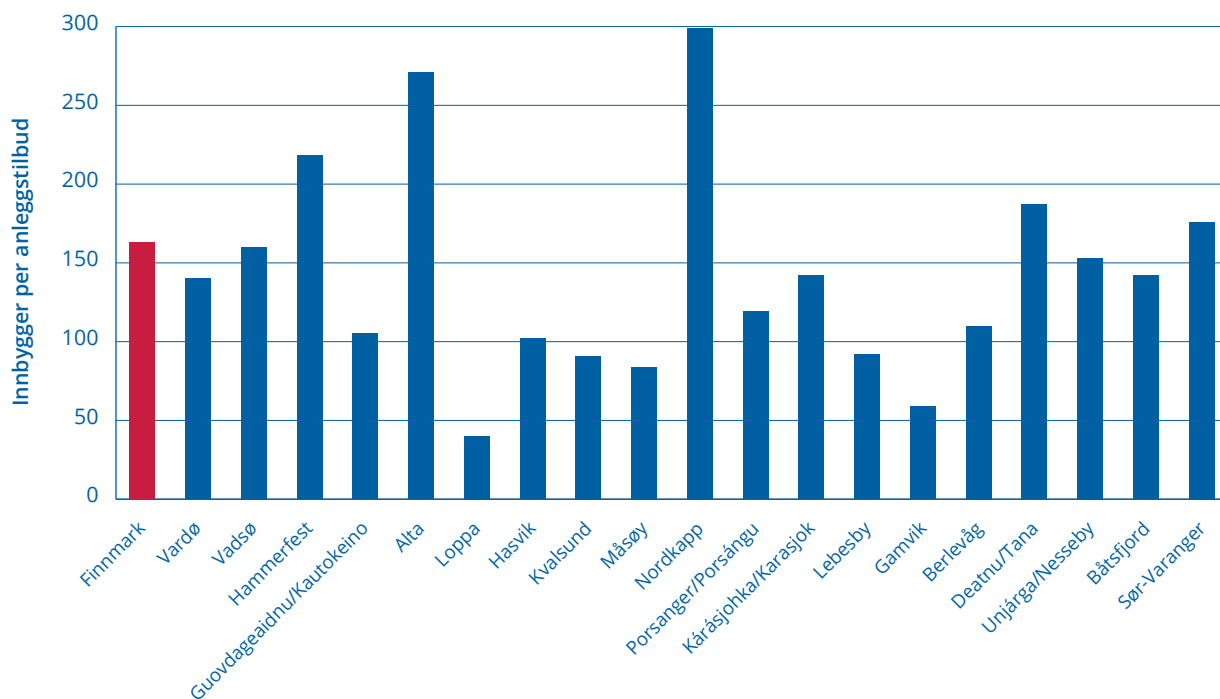
Figur 47 Anleggstilbudet i Nordland

Anleggstilbudet i Troms - 2017

Figur 48 Anleggstilbudet i Troms

Anleggstilbudet i Finnmark - 2017

Figur 49 Anleggstilbudet i Finnmark

13 Fylkesvise rammer for tildeling til idrettsanlegg

13.1 Fylkesvise tildelinger fra hovedfordelingens post 1.1

	2016	2017	Endring fra 2016
01 Østfold	50 558 000	58 972 000	+8 414 000
02 Akershus	116 409 000	127 738 000	+11 329 000
03 Oslo	76 238 000	100 255 000	+24 017 000
04 Hedmark	43 930 000	50 126 000	+6 196 000
05 Oppland	50 356 000	55 722 000	+5 366 000
06 Buskerud	79 898 000	76 388 000	-3 510 000
07 Vestfold	58 895 000	61 506 000	+2 611 000
08 Telemark	37 530 000	42 775 000	+5 245 000
09 Aust-Agder	38 421 000	38 724 000	+303 000
10 Vest-Agder	54 596 000	61 719 000	+7 123 000
11 Rogaland	106 685 000	120 171 000	+13 486 000
12 Hordaland	103 729 000	121 688 000	+17 959 000
14 Sogn og Fjordane	45 823 000	53 266 000	+7 443 000
15 Møre og Romsdal	67 685 000	72 721 000	+5 036 000
16 Sør-Trøndelag	79 398 000	85 031 000	+5 633 000
17 Nord-Trøndelag	52 686 000	58 497 000	+5 811 000
18 Nordland	55 179 000	57 730 000	+2 551 000
19 Troms	52 171 000	52 003 000	-168 000
20 Finnmark	27 112 000	25 473 000	-1 639 000
Totalt fordelt	1 197 299 000	1 320 505 000	+123 206 000

Tabell 29 Fylkesvise tildelingsrammer 2017

13.2 Fordelingskriterier

Fordeling av spillemidler til fylkeskommunene baseres på en utregningsmodell som vektet forskjellige kriterier sammen med søknadssummene for ordinære anlegg og nærmiljøanlegg.

Fordeling av midler med utgangspunkt i ordinære anlegg baseres på tre kriterier - søknadsvolum, innbyggertall og anleggsfordeling:

- Godkjent søknadsbeløp teller 50 %
- Innbyggertall teller 25 %
- Anleggsfordeling (anleggstetthet) teller 25 %

Midler til nærmiljøanlegg fordeles kun basert på søknadssum.

Det første kriteriet sikrer god tildeling til fylker med stort søknadsvolum og bidrar til å jevne ut etterslepet mellom fylkene.

Det andre kriteriet sikrer alle fylker et visst tilskudd uavhengig av søknadsvolum og anleggsdekning. «Bakgrunnen for å bruke antall innbyggere som kriterium, er at tilskuddsordningen skal virke utjevne og at tilgangen til idrettsanlegg skal være mest mulig lik i alle fylker. Gjennom å benytte dette kriteriet skal det sikres en tildeling til hvert enkelt fylke som er uavhengig av søknadssum.»¹⁶ Kriteriet bidrar til at fylker med lavt søknadsvolum får mindre etterslep og at tilskudd kan utbetales raskere til søker. Kriteriet kan sies å ha en stimulerende effekt på anleggsbyggere i fylker med lav utbyggingsaktivitet.

Det tredje kriteriet skal sikre større tildeling til fylker med lav anleggsdekning noe som vil bidra til mindre etterslep i disse fylkene. Kriteriet kan, på samme måte som kriterium to, sies å ha en stimulerende effekt på potensielle anleggseiere.

16. Sitat hentet fra Rapport Kriterier for fordeling av spillemidler til idrettsanlegg Til høring – høringsfrist 15. mars 2010.

14 Anleggspolitisk program

Anleggspolitisk program ble innført i 2003. Først som to fireårige program i 2003-2006 og 2007-2010. Ordningen ble deretter videreført for ett år av gangen i 2011, 2012 og 2013.

Anleggspolitisk program omfattet opprinnelig fire ordninger: Ekstra tilskudd til kostnadskreven anlegg, ekstra tilskudd til anlegg i pressområder, utstyrsmidler, og ekstra tilskudd til moderne anlegg.

Ordningen med ekstratilskudd til moderne anlegg ble avsluttet i 2007, mens utstyrsordningen ble en egen post – post 1.4 – på hovedfordelingen fra 2013.

Anleggspolitisk program for perioden 2014 til 2017 omfatter følgende anleggstyper:

- Rulleskianlegg med asfalterte løyper
- Kampsportanlegg
- Turnanlegg, basishaller
- Svømmeanlegg, idrettsbasseng
- Isanlegg

I tillegg avsettes det midler til en pott for andre typer anlegg.

Kulturdepartementet tildeler midler til prosjekter etter blant annet innstillinger fra idretten ved de aktuelle særforbundene. Her følger en oversikt over tildelinger til forskjellige anleggstyper i programmet for 2014-2017.

Anleggstype	Tildeling
BMX/Supercrossanlegg	750 000
Bordtennisanlegg	1 000 000
Fleridrettshall	8 500 000
Isanlegg	10 000 000
Kampsportanlegg	12 000 000
Klatreanlegg	1 000 000
Motorsportanlegg	3 000 000
Rulleskianlegg	27 994 000
Svømmeanlegg	30 000 000
Sykkelanlegg	10 000 000
Tennisanlegg	3 000 000
Turnanlegg	20 000 000

Tabell 30 Tildelinger hittil gjennom anleggspolitisk program 2014-2017

15 Nasjonalanlegg

En liten gruppe anlegg er av Kulturdepartementet definert som nasjonalanlegg for utvalgte idretter. Nasjonalanleggsstatus innebærer et inngått avtaleverk mellom departementet og den enkelte anleggseier. Statusen innebærer at anlegget skal være arena for avvikling av store, internasjonale arrangementer. Avtalen innebærer at anleggseier kan søke om tilskudd til bygging/rehabiliteringsarbeider på anlegget på inntil 50 % av kostnadene. Tilskuddets størrelse beror på konkrete vurderinger ved behandling av de enkelte søknader og vil ikke nødvendigvis tilsvare opp mot 50 % av kostnadene.

I tabellen under fremkommer totale tildelinger gjennom nasjonalanleggsavtaler mellom 2000 og 2017.

Anlegg	Idrett	Stats- budsjettet	Spillemidler	Totalt
Kvitfjell	Alpint, fartsdisipliner		49 741 000	49 741 000
Vikingskipet	Skøyter		58 412 000	58 412 000
Ullevaal (siden 1996) ¹⁷	Fotball		142 335 000	142 335 000
Holmenkollen	Ski nordiske grener	20 000 000	83 450 000	103 450 000
Holmenkollen	Skiskyting		60 000 000	60 000 000
Vikersund	Skiflyging	18 000 000	43 000 000	61 000 000
Hafjell	Alpint, tekniske disipliner		30 000 000	30 000 000

Tabell 31 Tildelinger gjennom nasjonalanleggsavtaler mellom 2000 og 2017

17. Ullevål mottok kr 63 750 000 i perioden '96-'00 som det av tilskuddets størrelse er naturlig å inkludere i en slik oversikt. De øvrige anleggene har ikke mottatt så vesentlige tilskudd gjennom nasjonalanleggsavtalene før 2000.

16 Forklaringer

16.1 Anleggsvekting

I mange sammenhenger kan det finnes et behov for å illustrere hvordan tilgangen til idrettsanlegg er i et område. For forskjellige anleggstypene, som fotballbaner, svømmeanlegg og ishaller kan dette lett illustreres ved å beregne hvor mange innbyggere eller idrettsutøvere en har per anlegg. Dersom en skal prøve å illustrere det samlede anleggstilbudet i et område blir det straks vanskeligere da en må se flere anleggstyper i sammenheng.

Kulturdepartementets modell ved fordeling av spillemidler

Kulturdepartementet har utviklet en modell for å beregne anleggstettheten i forbindelse med tildeling av spillemidler til fylkeskommunene. Modellen baserer seg på at en teller antall anlegg for 16 anleggstyper og multipliserer antallet med en "vekt" som tar hensyn til brukerpotensial og anleggskostnad. De seksten anleggstypene og vektingen er som følger:

- Flerbrukshall, liten – vekt 2
- Flerbrukshall, normalhall – vekt 4
- Flerbrukshall, stor – vekt 6
- Fotball, gress og grusbane større enn 90x45m – vekt 1
- Fotball, kunstgress – vekt 5
- Fotballhall, minimum 40 x 60 m – vekt 4
- Friidrettsbane, fast dekke – vekt 3
- Friluftsliv, turstier/-veier – vekt 1
- Ishall – vekt 5
- Klubbhus – vekt 1
- Kunstisbane, bandy/hurtigløp – vekt 5
- Ridebaner – vekt 1
- Ridehaller – vekt 3
- Skianlegg, langrenn – vekt 1
- Svømmebasseng (12,5 – 24 m) – vekt 4
- Svømmebasseng (25 m -) – vekt 6

Resultatet som fremkommer når en multipliserer antall anlegg med oppgitt vekt for de seksten anleggstypene og dividerer med innbyggertallet er definert som anleggstetthet.

Justeringer for utregninger i denne rapporten

I denne rapporten er modellene uttrykt i antall innbyggere per *anleggstilbud*. Det er gjort en endring fra modellen Kulturdepartementet benytter for å tildele spillemidler. Dette gjelder anlegg for friluftsliv, hvor turstier/-veier er tatt ut av modellen, mens antall skiløyper er inkludert i denne rapporten, hvor det gis ett vekttall per 20 km skiløyper. Dette er fordi denne justeringen var gjort i NIFs tidligere publikasjonsserie som denne utgivelsen er en fortsettelse av, og en ønsker å kunne tilby en kontinuitet i sammenligningsgrunnlaget.

16.2 Begrepsdefinisjoner

Anleggstilbud (anleggsdekning):

Anleggstilbud er en faktor som viser hvor god tilgang befolkningen i et avgrenset område har til idrettsanlegg. I tillegg til antall anlegg, forsøker faktoren å ta hensyn til brukerpotensialet og kostnaden ved bygging av anlegget. En nærmere beskrivelse er gitt i kapittel 10.3.

Godkjent kostnad:

Godkjent kostnad er de kostnader som danner grunnlaget for å beregne spillemiddeltilskuddet. De elementer som inngår i godkjent kostnad er kostnader tilknyttet aktivitetsarealet med nødvendige tilleggs-elementer som garderobes og tekniske rom. Eksempler på kostnader som ikke inngår i godkjent kostnad er tribuner, tomtekostnader og tilrettelegging av uteområder som parkeringsplasser og tilførselsveier. Mer informasjon finnes i "Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet" som utgis av Kulturdepartementet.

Godkjent søknadssum:

Godkjent søknadssum er det tilskuddsbeløp en kan søke om i henhold til regelverket. Kulturdepartementet fastsetter tilskuddssatsene for ett år av gangen. Hovedregelen er at det kan søkes om inntil 1/3 av godkjent kostnad begrenset oppad til 1 000 000 kroner. Det er fastsatt høyere tilskuddssatser for enkelte anleggstyper. Tilskuddssatsene finnes i publikasjonen "Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet" som utgis av Kulturdepartementet.

Etterslep:

Etterslepet er differansen mellom summen av godkjente søknadssummer for alle spillemiddelsøknadene og tilgjengelige midler i spillemiddelordningen.

Ventetid på utbetaling av spillemidler (Etterslep uttrykt i antall år):

Antall år det vil ta før alle årets søkere har fått tildelt midler, gitt at fremtidige tildelinger blir på samme nivå som siste års tildeling.

Hovedfordelingen:

Regjeringen fordeler den delen av Norsk Tippings overskudd som går til idrett i hovedfordelingen. Her fastsettes det hvilke beløp som skal fordeles til idrettsanlegg, nasjonalanlegg, FoU arbeid, spesielle aktiviteter, NIF og lokale lag og foreninger (LAM). Fordeling fastsettes som regel i siste statsråd i april.

Spillemiddelandel (tildelingsprosent):

Den andelen (prosenten) av idrettsanleggets kostnad som dekkes av spillemidler. Et anlegg som koster fire millioner kroner og mottar en million kroner i spillemidler har en spillemiddelandel på 25 prosent ($1 \text{ mill} / 4 \text{ mill} = 0,25$).

Utgitt av:
Kulturdepartementet

Offentlige institusjoner kan bestille flere eksemplarer fra:
Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon
Internett: www.publikasjoner.dep.no
E-post: publikasjonsbestilling@dss.dep.no
Telefon: 222 40 000

Publikasjonskode: V-1004 B
Design og ombrekking: Konsis
Trykk: Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon
12/2017 – opplag 800

Foto: Drammens Ballklubb

Kulturdepartementet

